

Årsredovisning 2021

Foto: Josefine Brentmar, Rolf Adolfsson

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Om årsredovisningen.....	3
1.2 Förord	4
1.3 Organisation	5
1.4 Sammanfattning.....	6
2 Förvaltningsberättelse.....	7
2.1 Översikt över verksamhetens utveckling.....	7
2.2 Den kommunala koncernen.....	9
2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	12
2.4 Händelser av väsentlig betydelse.....	16
2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	21
2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	25
2.7 Balanskravsresultat.....	50
2.8 Väsentliga personalförhållanden	51
2.9 Förväntad utveckling.....	56
3 Resultaträkning	58
4 Balansräkning	59
5 Kassaflödesanalys	61
6 Noter	63
7 Driftredovisning	84
8 Investeringsredovisning	89
9 Noter/upplysningar - Drift- och investeringsredovisning	92
Bilagor.....	95
Bilaga 1: Fakta om Håbo kommun.....	95
Bilaga 2: Kvalitet och jämförelse med andra kommuner.....	97
Bilaga 3: Hållbarhetsarbete	101
Bilaga 4: Befolkning, boende och sysselsättning.....	105
Bilaga 5: Exploateringsredovisning	111
Bilaga 6: Särredovisning av VA- och avfallsverksamhet.....	116

1 Inledning

1.1 Om årsredovisningen

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om kommunens samlade verksamhet och ekonomi under året.

Årsredovisningen utformas efter de krav som anges i lagen om kommunal bokföring och redovisning. Förutom de obligatoriska inslagen förvaltningsberättelse och ekonomisk redovisning ingår en inledning samt bilagor med kompletterande information. Nämnders och bolags verksamhetsberättelser är samlade i en separat bilaga till årsredovisningen.

Den vänder sig också till dig som är invånare eller företagare i kommunen och alla andra som är intresserade av kommunens verksamhet och ekonomi.

Här kan du läsa om vilka mål som satts upp, hur måluppfyllelsen har gått och hur skattepengarna har använts.

1.2 Förord

Inte trodde vi att året 2021 skulle präglas lika starkt av pandemin som året innan. Vi önskade alla att få återgå till det normala, men under året kom flera mutationer av covid-19 och vi pendlade mellan olika lägen av restriktioner.

Jag vill börja med att rikta ett stort tack till all personal inom samtliga förvaltningar som fortsatte leverera otroligt fin service till våra kommuninvånare. Ni har dagligen gjort fantastiska insatser och skapat förutsättningar att kunna genomföra era arbetsuppgifter på bästa sätt.

Det gläder mig att Håbo kommun har stigit i Lärarförbundets årliga ranking av bästa skolkommun med 41 placeringar jämfört med 2020. I sex av totalt tio jämförelser som ingår i undersökningen har Håbo förbättrat placeringen.

Barn- och utbildningsförvaltningen fortsätter arbetet med att förbättra resultaten, framförallt när det gäller andelen elever med betyg i alla ämnen. I det arbetet deltar kommunen i Skolverkets riktade insatser *Samverkan för bästa skola*.

Socialförvaltningen har många förebyggande projekt och under hösten inleddes projektet TSI (tidiga samordnade insatser), ett samverkansprojekt mellan socialtjänst, förskola/skola, elevhälsovård och fritid.

Socialtjänsten har tillsammans med bland annat kultur- och fritidsförvaltningen och polisen genomfört åtgärder för att möta upp perioder av oro i anslutning till Bålsta Centrum.

Det gläder mig även att det nya äldreboendet på Västerhagsvägen blev klart i slutet av året samtidigt som projekteringen av ett nytt demensboende startade upp.

Den 1 september bildades Samhällsbyggnadsförvaltningen, en sammanslagning av tekniska förvaltningen, bygg- och miljöförvaltningen, plan- och exploateringsavdelningen samt näringslivsenheten. Arbetet med att framtidssäkra VA-försörjningen i Håbo kommun på ett hållbart sätt påbörjades genom ansökan om medlemskap i Roslagsvatten.

Byggnationen av simhallen är i startgroparna, upprustning av Kalmarsandsbadet med handikappanpassning och ett hundbad har färdigställts.

Beslut om trygghetsskapande konst har genererat en stor muralmålning i Bålsta centrum vilket kommer att fortsätta under 2022 med konst i tunnlar och muralmålning i Skokloster.

Vad gäller det ekonomiska resultatet hamnar det på 32 miljoner kronor exklusive exploateringsintäkter, det vill säga ett överskott på 2,4 procent, vilket stärker ekonomin inför framtida utmaningar.

Arbetet med att långsiktigt säkerställa en organisation och en ekonomi som klarar att leverera god välfärd till fler fortgår parallellt med att kommunen har pågående stora investeringar inom infrastrukturen och flera planerade.

Det sjuder av liv och händelser i vår kommun och jag vill återigen tacka alla fantastiska medarbetare som gjort det möjligt att leverera denna goda service.

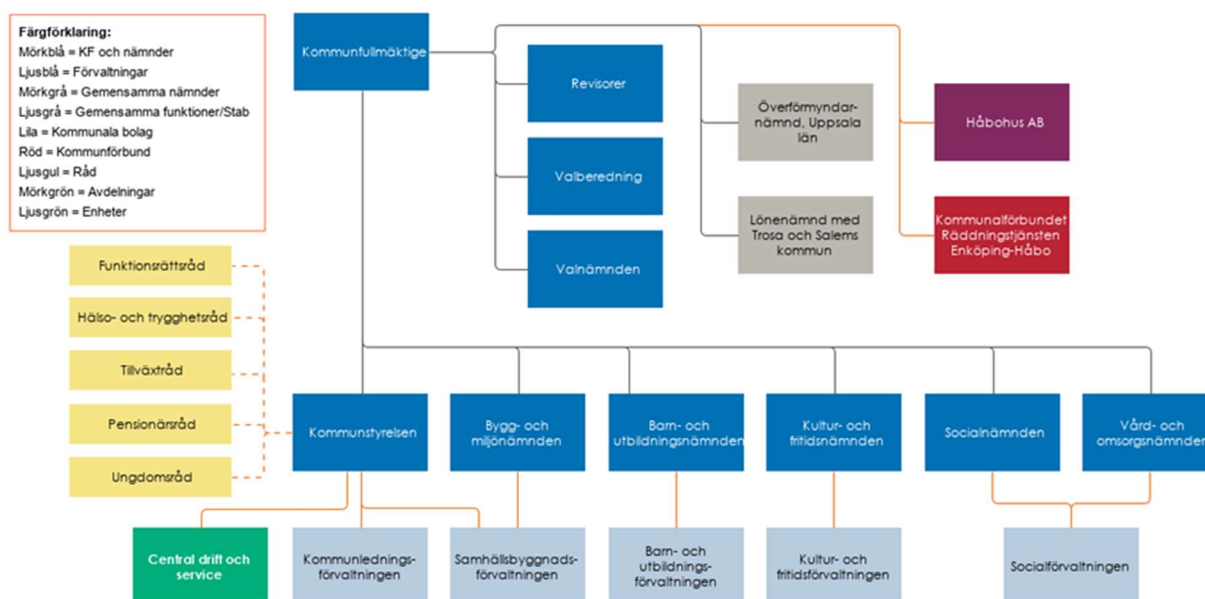
Utan er hade det varit omöjligt.

Helene Zeland Bodin

Kommunstyrelsens ordförande

1.3 Organisation

Håbo kommuns politiska organisation och tjänstemannaorganisation

Kommunstyrelsen

Ordinarie ledamöter är ordförande Helene Zeland Bodin (C), vice ordförande Catherine Öhrqvist (M), Per-Arne Öhman (M), Kjell Dufvenberg (L), Christian Nordberg (-), Fred Rydberg (KD), Agneta Hägglund (S), Helene Cranser (S), Fredrik Anderstedt (S), Sven-Olov Dväring (S), Michael Rubbestad (SD), Thomas Moore (SD), Owe Fröjd (Båp).

1.4 Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat om tre **övergripande mål** för kommunens verksamhet under mandatperioden:

- Öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande
- Utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov
- Utveckla mötesplatser som stärker Håbos attraktivitet

Målet om att utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov har uppnåtts. Målet om att öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande har uppnåtts. Pandemin har haft stor inverkan på aktiviteter och arbete under året. Bedömningen är att det sista målet uppnåtts delvis under året och att arbetet måste fortsätta.

Nämnderna har utifrån de fyra perspektiven målgrupp, verksamhet, medarbetare och ekonomi identifierat ett antal **utvecklingsmål** för perioden. Måluppfyllelsen inom kommunens nämnder bedöms vara god för året, den är även förbättrad jämfört med föregående år. Av 26 utvecklingsmål anses 16 mål vara helt uppfyllda, 6 mål anses vara delvis uppfyllda, ett mål är inte uppfyllt och tre mål är inte bedömda. Bedömningen är att målen kommer att uppfyllas på sikt men att det kommer att krävas ett flerårigt arbete.

Kommunfullmäktige har beslutat om tre **finansiella mål** för kommunen:

- Kommunens resultat ska över perioden uppgå till i genomsnitt två procent av skattenettet exklusive realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten
- Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad eller för att finansiera kommunens investeringar
- Exploateringsverksamheten ska totalt sett ge ett ekonomiskt överskott till kommunen

Samtliga tre finansiella mål har uppfyllts för året.

Bokslutet visar ett positivt resultat för hela koncernen och kommunen redovisar ett resultat på 152,8 miljoner kronor. När realisationsvinster och andra ersättningar från exploateringsverksamheten räknas av, återstår ett resultat på 31,6 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,4 procent i överskott.

Årets investeringar inom koncernen uppgår till 386 miljoner kronor varav 291 miljoner avser kommunen.

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Här redovisas en översikt för utvecklingen av den kommunala koncernens och kommunens verksamhet de fem senaste åren.

Den kommunala koncernen	2017	2018	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter, mkr	459	486	493	518	720
Verksamhetens kostnader, mkr	-1 363	-1 462	-1 555	-1 582	-1 652
Årets resultat, mkr	54	69	28	85	267
Soliditet 1)	23 %	23 %	24 %	26 %	30 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	11 %	13 %	14 %	17 %	22 %
Investeringar, mkr (netto) 2)	258	331	229	393	386
Självfinansieringsgrad investeringar 3)	53 %	39 %	54 %	47 %	96 %
Långfristig låneskuld, mkr	1 496	1 618	1 668	1 668	1 823
Antal anställda					

Årets resultat innehåller en koncernmässig vinst med 95,5 miljoner kronor som uppstått i samband med att Håbo Marknads AB är likviderat. Resultatet exklusive denna vinst uppgår till 172 miljoner kronor. Koncernen Håbo kommun redovisar ett högre resultat jämfört med de senaste åren.

Resultatet före interna elimineringsuppgår till Håbohus AB 18,9 miljoner kronor, Håbo Marknads AB -719 000 kronor och Håbo kommuns andel av resultatet för Räddningstjänsten -120 000 kronor.

Soliditeten som är ett mått på kommunkoncernens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ökar till 30 procent. Kommunkoncernens soliditet inklusive samtliga pensionsåtagande uppgår till 22 procent.

Investeringarna är fortsatt höga, 386 miljoner kronor i år. Investeringarna har självfinansierats i hög grad, dels som följd av exploateringsintäkter inom kommunen och dels den koncernmässiga vinsten från Håbo Marknads ABs likvidation.

Kommunkoncernens låneskuld ökar med 155 miljoner till 1 823 miljoner kronor.

Kommunen	2017	2018	2019	2020	2021
Folkmängd	21 083	21 564	21 934	22 019	22 344
Befolkningsökning	346	481	370	85	325
Kommunal skattesats	21,34	21,34	21,34	21,09	21,09
Verksamhetens intäkter, mkr	371	393	374	389	490
Verksamhetens kostnader, mkr	-1 328	-1 414	-1 482	-1 505	-1 584
Årets resultat, mkr	138	44	27	76	153
Årets resultat som andel av skattenettot	12,7 %	3,9 %	2,2 %	6,0 %	11,4 %
Årets resultat enligt balanskrav, mkr	36	10	2	75	153
Årets resultat exklusive realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten, mkr		10	-2	46	32
Årets resultat exklusive realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten, som andel av skattenetto (finansiellt mål)		0,9 %	-0,1 %	3,6 %	2,4 %
Soliditet 1)	32 %	34 %	33 %	35 %	37 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	13 %	15 %	18 %	22 %	25 %
Investeringar (netto), mkr 2)	308	181	194	306	291
Självfinansieringsgrad investeringar 3)	61 %	55 %	46 %	46 %	81 %
Långfristig låneskuld, mkr	734	734	784	784	887
Antal anställda	1 525	1 551	1 584	1 594	1 667

Antalet invånare i Håbo kommun ökar med 325 personer till 22 344. Det är en högre befolkningsökning än under föregående år då befolkningen ökade med 85 personer. Den procentuella befolkningsökningen under 2021 är 1,5 procent, vilket är en starkare tillväxt än Sveriges totala befolkningsökning på 0,7 procent.

Kommunen redovisar ett resultat på 153 miljoner kronor. Resultatet exklusive realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten är 32 miljoner kronor.

Kommunens soliditet ökar med 2 procentenheter från föregående år till 37 procent.

Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsåtaganden har de senaste fem åren haft en positiv utveckling från 13 procent till 25 procent år 2021.

Självfinansieringsgraden för investeringar ökar till 81 procent. Det är främst årets stora resultat från exploateringsverksamheten som finansierat årets investeringar.

Antalet anställda i kommunen ökar med 4,6 procent till 1 667 månadsavlönade.

Definitioner:

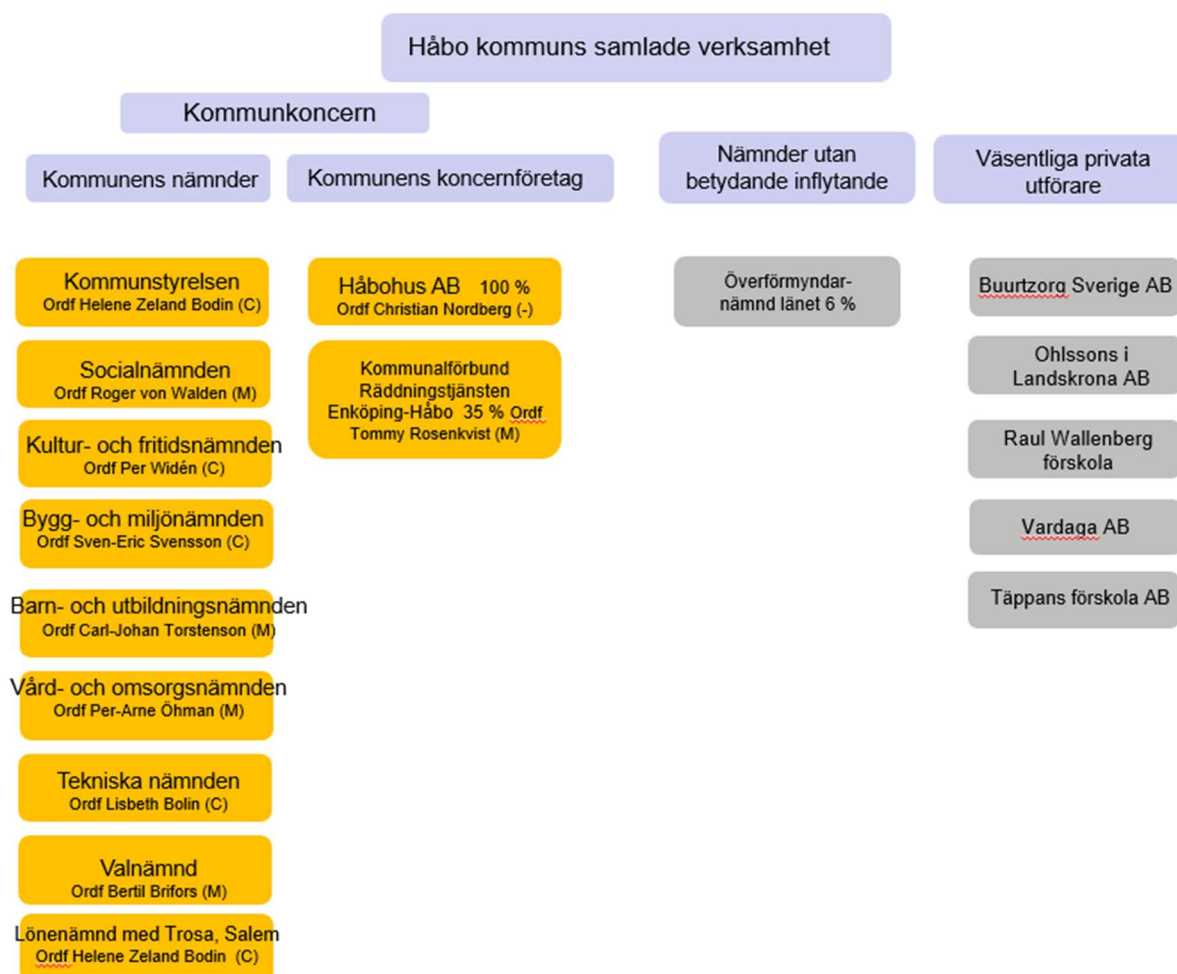
1) Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital. Soliditeten för 2020 är korrigerad med anledning av övertagande av anläggningar i Frösundavik.

2) Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för offentliga bidrag.

3) Självfinansieringsgrad definieras som årets resultat plus avskrivningar i procent av kommunens nettoinvesteringar.

2.2 Den kommunala koncernen

2.2.1 Kommunens samlade verksamhet

Kommunens samlade verksamhet består av den verksamhet som kommunen bedriver i egna eller gemensamma nämnder samt den verksamhet där kommunen överlämnat skötseln av en kommunal angelägenhet till en annan juridisk person. Skötseln kan överlämnas till hel- eller delägt kommunal bolag, förening, stiftelse eller en privat utförare.

När kommunen överlämnat skötseln till någon annan juridisk person ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Det gäller dock inte skolverksamhet i annan regi, eftersom Skolverket ansvarar för uppföljning och kontrollen av den verksamheten.

Bilden visar hur kommunens samlade verksamhet är organiserad med nämnder, kommunkoncern och väsentliga privata utförare.

Kommunkoncernen

Den sammanställda redovisningen sammanfattar den ekonomiska ställningen och åtaganden för hela kommunkoncernen. Juridiska personer där kommunen har ett betydande inflytande, vanligen minst 20 procent, ska ingå i kommunkoncernen och därmed i den sammanställda redovisningen.

Kommunkoncernen består, utöver kommunen, av kommunens helägda kommunala bolag Håbohus AB samt Rådningstjänsten Enköping-Håbo som drivs i ett kommunalförbund med Enköpings kommun, där Håbos andel är 35 procent.

Under året har Håbo Marknadsaktiebolag likviderats och därmed upphört. Bolaget har inte haft någon verksamhet under året.

Kommunen

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har uppsiktsplikt över nämnderna. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Den har även uppsikt över verksamheter som de kommunala bolagen bedriver. Centrala funktioner i kommunen är sekretariat, säkerhet, upphandling, kommunikation, ekonomi, löneadministration, personal- och arbetsgivarfrågor, IT samt kontaktcenter. Kommunstyrelsen ansvarar även för plan- och exploateringsverksamheten, näringslivsfrågor samt folkhälso- och demokratifrågor.

1 januari 2021 överfördes ansvaret för kommunens fastighetsverksamhet, lokalvård och kostverksamhet från tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden till kommunstyrelsen.

Socialnämnden

Socialnämnden ska tillgodose kommuninvånarnas behov av vård, omsorg och service enligt gällande lagar, förordningar, riktlinjer och målsättningar. Socialnämnden har ansvaret för verksamhet inom individ- och familjeomsorgen, mottagande och integration av nyanlända samt arbetsmarknadsåtgärder.

Kultur- och fritidsnämnden

Det grundläggande uppdraget för kultur- och fritidsnämnden är att främja och stimulera ett allsidigt kultur- och fritidsliv. Nämnden ansvarar för biblioteksverksamhet, öppna fritidsverksamheten, idrotts-, kultur- och fritidsanläggningar, bidrags-, pris- och stipendieverksamhet inom kultur- och fritidsområdet, arrangemang riktade till kommuninvånarna, offentlig konst, samordna kommunens sommarjobb för ungdomar samt ansvara för finsk minoritetssamordning.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning inom bygg- och miljöområdet, bostadsanpassningsbidrag, för kart- och mättekniska uppgifter samt kommunkoncernens övergripande system för att samla in, lagra, analysera och presentera geografiska data.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens förskoleverksamhet, barnomsorg, omsorg på obekvämt arbetstid, öppen förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning, med tillhörande barn- och elevhälsa. Inom nämndens ansvarsområde finns även den kommunala musikskolan. Måltidsverksamheten överfördes till kommunstyrelsen 1 januari 2021.

Vård- och omsorgsnämnden

På uppdrag av kommunfullmäktige ska vård- och omsorgsnämnden tillgodose kommuninvånarnas behov av vård, omsorg, stöd och service enligt gällande regelverk. Nämnden har ansvaret för verksamhet inom äldreomsorgen, omsorgen om funktionshindrade, vård och stöd till långvarigt psykiskt sjuka och kommunal hälso- och sjukvård. Måltidsverksamheten överfördes till kommunstyrelsen 1 januari 2021.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för de skattefinansierade verksamheterna gata, park och skogsavverkning samt de taxefinansierade verksamheterna VA-försörjning och avfallshantering. 1 januari 2021 överfördes fastighetsverksamheten, internservice och lokalvård till kommunstyrelsen.

Valnämnd

Valnämnden ansvarar för att genomföra allmänna val i kommunen.

Gemensam lönenämnd

Kommunen har tillsammans med kommunerna Trosa och Salem en gemensam nämnd, där Håbo administrerar löneutbetalningar för de tre kommunerna.

Kommunens koncernföretag

Håbohus AB har i uppdrag att köpa, sälja och äga fastigheter inom Håbo kommun. I uppdraget ingår att bygga, förvalta och hyra ut bostäder, affärslokaler och andra faciliteter. Syftet med Håbohus AB är att se till att det finns bra bostäder och bra boendeservice i Håbo kommun. Det gör bolaget utifrån syftet med allmännyttan som lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag beskriver.

Räddningstjänsten Enköping-Håbo är ett kommunalförbund skapat i syfte att fullfölja de skyldigheter som medlemskommunerna har enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Förbundet kan därutöver komma överens med en medlem om att utföra tilläggsuppdrag. I förbundets uppdrag ingår att utbilda kommunens anställda i Brandskydd, Systematiskt brandskyddsarbete och HLR.

Nämnder utan betydande inflytande

Överförmyndarnämndens verksamhet bedrivs i Uppsala kommuns regi för kommuner i Uppsala län, där Håbo kommuns andel är 6 procent.

Väsentliga privata utförare

De fem privata utförare som kommunen köper mest verksamhet av, redovisas i fallande ordning i bilden i avsnitt 2.2.1. Köpen uppgår till mellan 7 och 20 miljoner kronor för dessa utförare.

Motiv till att anlita privata utförare

Enligt kommunens policy för valfrihet och konkurrens ska varje nämnd ha en treårig plan över vilka verksamheter som ska prövas i konkurrens och hur valfriheten i egenregiverksamheten ska utvecklas. Planen revideras årligen och följs upp i samband med delårsbokslut och årsredovisning.

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Sverige är en liten öppen ekonomi, förändringar i omvärlden får snabbt genomslag i kommunernas skatteintäkter, det beror i sin tur på att sysselsättningen påverkas av omvärldens ekonomiska utveckling. SKR ser att den globala återhämtningen hålls tillbaka något av den höga inflationen och den mindre expansiva politiken i främst USA. Trots det ser de globala utsikterna goda ut och minskade pandemirestriktioner leder till ökad konsumtion och investeringar såväl globalt som i Sverige.

- Trots en hög smittspridning är det i nuläget en bra fart i ekonomin, även om utvecklingen dämpats något jämfört med 2021. Den svenska exporten går bra samtidigt som hushållens konsumtion växer, men i något långsammare takt, säger Annika Wallenskog, chefsekonom på SKR

Räntenivån är låg och vid Riksbankens penningpolitiska möte den 9 februari 2022 är beslutet att behålla reporäntan oförändrad på noll procent och prognosen för reporäntan, som indikerar att räntan kommer att höjas under andra halvåret 2024.

Med de investeringsplaner kommunen har idag i form av infrastruktur, ny simhall, nya fritidsanläggningar, nya verksamhetslokaler för LSS-boende, skolor och äldreboende följer högre drift- och underhållskostnader som måste finansieras över resultaträkningen. Utöver detta ser vi ökade produktionskostnader för projekten som en effekt av kostnadsutvecklingen för byggmaterial på grund av pandemin, som drabbar Sverige såväl som resten av världen.

Med de bostadsförsörjningsplaner kommunen har idag kommer det demografiska trycket att öka, något som ställer krav på ökade resurser bland annat i form av personal. Flera av kommunens verksamheter beskriver svårigheter att hitta personer med rätt kompetens. Att kommunen klarar av kompetensförsörjningen i organisationen spås framöver bli en nyckel för fortsatt utveckling av kommunens verksamheter med bibehållen kvalitet.

Intresset för att etablera verksamheter och bygga bostäder i Håbo kommun är fortsatt starkt och har stor betydelse för kommunens ekonomi genom exploateringsnettot, det vill säga de försäljningsintäkter kommunen erhåller för markförsäljning. Även under 2021 var intäkterna goda och totalt 120 miljoner kronor redovisas i resultatet från exploateringsverksamheten.

2.3.1 Befolkningsutveckling

Befolkningstillväxten under 2021 är stark. Vid årsskiftet 2021/2022 uppgår antalet invånare till 22 344 personer, vilket motsvarar en ökning med 325 personer. Det är en högre befolkningsökning än under föregående år då befolkningen ökade med 85 personer. Den procentuella befolkningsökningen under 2021 är 1,5 procent, vilket är en starkare tillväxt än Sveriges totala befolkningsökning på 0,7 procent. Detta kan jämföras med 2020 års befolkningstillväxt, då Håbo kommuns befolkning ökade med 0,4 procent och befolkningen i riket ökade med 0,5 procent.

Befolkningsökningen under 2021 beror främst på ett positivt flyttnetto. Under 2021 flyttar 1 730 personer till kommunen, medan 1 482 personer flyttar från kommunen, vilket ger ett positivt flyttnetto på 248 personer. Under 2020 var det positiva flyttnettot 30 personer. Kommunen har också ett positivt födelsenetto. Under 2021 föds 194 personer, medan 137 avlider, vilket ger ett positivt födelsenetto på 57 personer. Under 2020 var befolkningstillväxten svagare och berodde då främst på ett positivt födelsenetto. Utvecklingen under 2021, då ett positivt flyttnetto står för den största delen av befolkningsökningen, är mer lik den utveckling som sågs under åren som föregick 2020. Detta gör också att befolkningsökningen är på en liknande nivå som åren innan 2020.

Alder	2020	2021	Skillnad
0 år	208	213	5
1-6 år	1 721	1 707	-14
7-9 år	858	904	46
10-12 år	948	920	-28
13-15 år	975	996	21
16-18 år	918	918	0
19-24 år	1 301	1 333	32
25-44 år	5 283	5 340	57
45-64 år	5 929	6 026	97
65-74 år	2 075	2 024	-51
75-79 år	1 001	1 073	72
80+ år	802	890	88
Totalt	22 019	22 344	325

Håbo kommuns befolkningsprognos från 2021 indikerade en befolkningsökning med 249 personer, till 22 268 vid årsskiftet 2021/2022. Den faktiska befolkningsökningen blir 76 personer fler än prognosticerat. Avvikelsen mellan prognosen och det faktiska utfallet beror huvudsakligen på att prognosen prognosticerade ett positivt flyttnetto på 175 personer under året. Det är en skillnad på 73 personer mot det faktiska utfallet.

Se även bilaga Boende och befolkning.

2.3.2 Arbetsmarknad

I slutet av året uppgår andelen öppet arbetslösa och sökande i program till 4,0 procent. Det är en lägre andel än under föregående år. Andelen är relativt låg i jämförelse med övriga Uppsala län och hela landet.

Andelen 18-24-åringar som är öppet arbetslösa eller sökande i program uppgår till 4,4 procent. 2020 var samma siffra 7,3 procent. Motsvarande andel i Uppsala län är 4,6 procent och i Sverige som helhet 5,5 procent.

Andel av befolkningen 16-64 år i arbetslöshet och i program eller med stöd, vid årets slut (%)

År	Håbo	Uppsala län	Riket
2015	3,4	4,2	6,1
2016	3,2	4,3	6,0
2017	3,2	4,5	5,9
2018	3,3	4,5	5,5
2019	3,6	4,6	6,0
2020	5,1	6,1	7,1
2021	4,0	5,2	5,8

2.3.3 Finansiella risker

Finansiella risker och riskhantering

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom koncernen ska bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering. Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, valutarisk och kreditrisk.

Ränterisk

Per den 31 december 2021 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder samt nettoskuld till 1 823 (1 668) miljoner kronor. Den totala genomsnittsräntan för koncernens räntebärande nettoskuld uppgår till 0,75 (0,89) procent.

Koncernen har under 2021 upptagit nya lån om 155 miljoner kronor.

Kommunens räntebärande skulder uppgick till 887 (783) mnkr per den 31 december 2021. Den totala genomsnittsräntan för kommunens långfristiga skulder uppgår till 1,02 (1,27) procent.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta. Ränteswappar används för att säkra ränterisk och anpassa den genomsnittliga räntebindningstiden i låneportföljen. Per balansdagen hade den kommunala koncernen utestående ränteswappar med ett sammanlagt nominellt belopp om 120 (210) miljoner kronor.

Per den 31 december 2021 uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden för den kommunala koncernens upplåning till 1,18 (0,97) år exklusive ränteswappar. Med beaktande av ränteswappar uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden till 2,62 (2,07) år. Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens upplåning uppgick till 2,09 (1,75) år exklusive ränteswappar och 2,49 (2,43) år med beaktande av ränteswappar.

Syftet med ränteswappar är att begränsa exponeringen mot risken i rörlig ränta. Genom ränteswapparna betalar kommunen en fast ränta och erhåller tre månaders Stibor. Att delvis ta bort denna risk överensstämmer med kommunens målsättning om en jämn och stabil räntekostnad över tiden.

Finansieringsrisk

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar för långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning och omsättning av lån som ska gälla för det kommande budgetåret. Den övergripande målsättningen för kommunens skuldförvaltning är att säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt och att inom finanspolicyns ramar och riktlinjer minimera kommunens räntekostnader.

Enligt finanspolicyn ska kapitalbindningen i låneportföljen spridas över tid för att minska finansieringsrisken. Det finns ingen längsta bindningstid angiven, däremot är det önskvärt att maximalt 20 procent av låneskulden får förfalla varje enskilt kalenderår.

Kommunen skall ha tillgångar i kassa och bank som motsvarar en betalningsberedskap om minst 30 betalningsdagar samt tillgängliga likvida medel som motsvarar en betalningsberedskap om minst 60 betalningsdagar.

Per den 31 december 2021 uppgick tillgängliga likvida medel i kommunen till 52,7 (2,9) miljoner kronor och tillgängliga outnyttjade krediter till 150 (110) miljoner kronor: totalt 202,7 (112,9) miljoner kronor.

Valutarisk och kreditrisk

Med nuvarande låneportfölj har kommunen inga valutarisker eller kreditrisker. Kommunen har inte placerat några tillgångar, därav föreligger inga risker avseende finansiella tillgångar.

2.3.4 Pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsskuld uppgår vid årets slut till 432,5 (413,4) miljoner kronor, varav 143,9 (125,8) miljoner kronor redovisas under avsättningar i balansräkningen och 288,6 (287,6) miljoner kronor som ansvarsförbindelse enligt blandmodellen. Den totala pensionsskulden ökar med 19,1 miljoner kronor jämfört med 2020. Kommunen har inga förpliktelser avseende särskilda avtalspensioner mot chefer eller medarbetare, utan erbjuder löneväxling till medarbetare som önskar det.

Placeringar avseende pensionsmedel finns inte.

Specifikation, tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	-143 925	-125 846
Ansvarsförbindelser - pensionsförpliktelser som inte upptagits bland avsättningar	-288 609	-287 563
Finansiella placeringar	0	0
Återupplåning i verksamheten	-432 534	-413 409

2.3.5 Hållbarhet

All verksamhet i Håbo kommun ska ta sin utgångspunkt i en långsiktigt hållbar utveckling och kommunens vision, *Vårt Håbo 2030*. En av inriktningarna i vår vision är att i hållbara Håbo finns det goda livet.

Visionen hanterar de tre dimensionerna ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Inriktningen är kommunens lokala svar på Agenda 2030 och de globala målen. Genom att jobba ekonomiskt långsiktigt och kvalitetssäkra arbetet med naturens bästa som mål uppnår Håbo kommun en hållbar samhällsutveckling och bidrar till de lokala, nationella och globala mål som finns.

Hållbara Håbo – en samlad bedömning för 2021

Under 2021 har ett flertal styrdokument för ökad hållbarhet i kommunen antagits av kommunfullmäktige. Hållbarhetslöften har tecknats och rekryteringen av en hållbarhetsstrateg pågår med beräknad start under 2022.

Kommunen är med i projektet Glokala Sverige, ett kommunikations- och utbildningsprojekt som ska öka engagemanget och kunskapen om FN:s globala mål och Agenda 2030. Miljö- och hållbarhetsaktiviteter har under året fortfarande behövt ställas om till digitala, skjutits på eller ställts in på grund av pandemin.

Under 2021 har arbetet fortsatt med att tydligare koppla de aktiviteter våra verksamheter utför till de globala målen och Agenda 2030. I verksamhetsplaneringen för 2022 kommer kopplingen göras tydligare för att underlätta för verksamheterna.

2.4 Händelser av väsentlig betydelse

Koncernen

Håbohus AB

Efter en byggtid på 22 månader flyttar Håbo kommun in i det nya äldreboendet på Västerhagsvägen den 1 november. De boende flyttar in i februari 2022. Utöver de 60 bostadslägenheterna skapas utrymmen för gemensamma aktiviteter som gymnastisk och café, men även ett produktionskök för matlagning till de boende i huset.

Håbohus får nya ägardirektiv där arbetet med hållbarhet och affärsmässighet betonas. Till följd av minskningen av det nationella mottagandet av flyktingar så minskas antalet kontrakt för bostadssociala ändamål från 5% till 3%.

Håbohus påbörjar sitt första byggprojekt utanför tätorten Bålsta. Projektet i Skokloster innehåller 22 lägenheter (1–3 rok) och tre lokaler.

Håbo Marknads AB

Likvidator Advokat Robert Wikström har avgett sin slutredovisning med datum 2021-09-01 vid bolagsstämman 2021-10-07 och därmed är bolaget upplöst. Likvidatorn har därefter anmält ärendet för registrering hos Bolagsverket som meddelat 2022-01-26 att bolaget är upplöst per 2021-10-07.

Räddningstjänsten

Pandemin har fortsatt år 2021 vilket främst påverkat möjligheten att genomföra utbildningar. Under hösten hade förbundet mycket hög sjukfrånvaro.

Förbundet har under 2021 investerat i en ny BAS-bil till Enköping vilket även lett till att Skokloster har en permanent bil. I november hanterade förbundet en tankbilsolycka på trafikplats Frösvi intill E18. Insatsen krävde stora resurser och medförde höga saneringskostnader som behöver redas ut under 2022.

Kommunen

Kommunstyrelsen

Med anledning av pandemin har kommunledningen haft en särskild Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) fram till augusti som verkat via kommundirektörens ledningsgrupp i arbetet med att hantera pandemins effekter. Med anledning av den intensifierade smittspridningen i slutet av året startades återigen ISF för effektivare samordning.

En ny, omorganiserad tjänstemannaorganisation för kommunstyrelsens stödverksamheter och samhällsbyggnadsverksamheter trädde i kraft 1 september. En samhällsbyggnadsförvaltning har bildats där tidigare plan- och exploateringsavdelning, bygg- och miljöförvaltning, teknisk förvaltning och näringslivsenhet ingår.

Under året har det skett stora förändringar i kommunledningsförvaltningens ledning vilket har påverkat förvaltningens förmåga att styra och leda samt stödja kommunorganisationen. Under andra halvåret har temporära lösningar i första hand upprätthållit funktionerna. Det har även varit omsättning på andra viktiga nyckelfunktioner i organisationen, där ersättningsrekryteringar pågår.

Under året har arbete pågått för att underlätta tillgängligheten och för att säkerställa kommunens webbplatser habo.se och haboin uppfyller de tekniska kraven på tillgänglighet för offentliga webbplatser. Processer för att öka kvalitet, kontroll och leveransförmåga inom IT-enheten har etablerats. Ett 30-tal e-tjänster har etablerats i kommunens nya e-tjänsteplattform.

HR-enheten har utvecklat en rad områden kopplat till förvaltningarnas och chefernas personalansvar. Enheten har tagit fram och berett nya arbetsmiljödokument, kommunövergripande arbetsmiljörutiner, anordnat arbetsmiljöutbildning samt påbörjat omförhandling av kommunens samverkansavtal.

Pandemin har påverkat lokalvårdens personal, arbetsmiljö och arbetsbelastningen i omfattande utsträckning då sjukfrånvaron har varit hög. Situationen har lett till nödvändig prioritering av hygienutrymmen och andra mer utsatta omvårdsnära ytor.

Årets sista kalla månader och det kraftigt ökade priset på el har påverkat kommunens fastighetskostnader negativt.

Under året har flera strategiska styrdokument tagits fram. Markanvisningspolicy, hållbarhetsstrategi, grönstrukturprogram, cykelstrategi och riktlinjer för cykel har antagits. Förslag till ny översiktsplan och bostadsförsörjningsprogram har tagits fram. Nytt inriktningsbeslut har tagits för Bålsta C för fortsatt planering och planprogrammet för Gamla Bålsta har godkänts.

Kultur- och fritidsnämnden

Under 2021 har kommunfullmäktige beslutat att investera i fotbollens infrastruktur vid Futurum och Gröna Dalen. Ett annat mål har varit att säkerställa föreningslokaler och Wifi för kommunens pensionärsföreningar vilket verkställts.

Under hösten drabbades simhallen av en anlagd brand där framförallt relaxavdelningen fick stora skador. Renovering förväntas vara klar under sen vår 2022.

Ungdomsverksamheten har fått ökat anslag med tydliga insatsområden. Fritidsgården har bytt namn till Ung Håbo och har tagit fram en digital tjänst för anmälan och program. En tredje mötesplats byggs i Bålsta centrum för att främja spontanidrott och skapa trygga miljöer i centrum.

Beslut om trygghetsskapande konst har genererat en stor muralmålning i Bålsta centrum. 2022 fortsätter satsningen med konst i tunnlar och muralmålning i Skokloster. En ny temalekpark vid Åbergs museum byggs 2022. Upprustning av Kalmarsandsbadet med handikappanpassning har genomförts och ett hundbad har ställts i ordning.

Under 2021 har två nya kulturarvsområden ställts i ordning med röjning, skyltning och bänkar.

Biblioteket har genomfört ett antal framgångsrika integrationsinsatser som genererat finansiellt stöd från region Uppsala 2022.

Socialnämnden

Nämndens verksamhet och socialförvaltningens arbete har under 2021 påverkats av pandemin. Trots det ansträngda läget har nämndens verksamheter genomfört en hel del ordinarie verksamhet i anpassad form och också utvecklingsarbete för att kunna ge invånarna bättre stöd.

Under året har det i perioder varit oro i Bålsta i anslutning till Bålsta centrum. Socialtjänsten har i samverkan med bland annat kultur- och fritidsförvaltningen och polisen genomfört en rad åtgärder. Under hösten ökade antalet orosanmälningar dramatiskt, en förklaring kan vara att restriktionerna lättade och fler barn och unga kom i kontakt med andra utanför familjen.

Under hösten inleddes projektet TSI, ett samverkansprojekt mellan socialtjänst, förskola/skola, elevhälsovård och fritid. Syftet med projektet är att tidigt identifiera barn- och unga som har behov av stöd.

Arbetsmarknadsenheten har startats och har arbetat fram ett flöde för hur arbetsmarknadsinsatser kan samordnas i kommunen och arbetar redan i flera projekt i samverkan med olika aktörer.

Digitaliseringen av nämndens verksamhet fortsätter och fler e-tjänster är under utveckling.

Under år 2021 var anvisningstalet från länsstyrelsen enligt bosättningslagen 36 individer och 36 individer mottogs.

Regionens beroendemottagning flyttade under året, vilket har haft negativ påverkan då många som har behov av att komma i kontakt med enheten har svårt att ta sig till den nya mottagningen i Enköping.

Bygg- och miljönämnden

Första september startar en ny samhällsbyggnadsförvaltning genom den omorganisation som har planerats sedan våren 2020. I den nya förvaltningen ingår verksamheterna inom bygg- och miljö, plan- och exploatering, näringsliv, va, avfall samt gata och park. Bygg- och miljönämnden finns kvar i oförändrad form och övriga verksamhetsområden sorterar under kommunstyrelsen från årsskiftet.

Pandemin präglar arbetets upplägg och förutsättningar under året vilket bland annat innebär distansarbete. Verksamheten löper på väl inom bygg- och miljöavdelningen. Intresset att vara med och utveckla kommunen med fler bostäder/verksamheter är fortfarande relativt stort från fastighetsägare/exploatörer, och det påverkar främst bygglov- och geodataenheterna med inflöde av ärenden. Handläggningstiden för bygglovsärenden ligger i snitt på 14 dagar. Däremot tenderar volymen större exploateringsprojekt framöver minska något.

En del personalförändringar inom miljöenheten gör att den av nämnden beslutade tillsynsplanen inte kan följas helt, utan omprioriteringar måste göras. En hel del tillsynsbesök genomförs genom digitala möten i stället för platsbesök. Vissa planerade inspektioner skjuts upp då de är svåra att genomföra på distans. Andelen inspektioner som genomförs är därför lägre än ett normalår, som till exempel det senaste normalåret 2019.

Bygglovenheten genomför under året digitala "öppet hus" och de avlöper över förväntan.

Barn- och utbildningsnämnden

En snabb omställning i arbetet med pandemin har genomförts på ett effektivt sätt. Rekommendationer, som att hålla distans i lokaler som inte är anpassade för gruppens storlek eller behov, har varit en stor utmaning.

Förvaltningen har och kommer att fortsätta att skapa miljöer som ger bra förutsättningar för lärande och som är inriktade på framtiden. Det har inneburit att chefer har fått utbildning i bättre arbetsmiljö och skapat aktiviteter tillsammans med medarbetarna för ökad trivsel och utveckling utifrån medarbetarundersökning.

En av de fristående grundskolorna stängde sin verksamhet från höstterminen 2021, vilket resulterade i att förvaltningen behövde hantera fler elever i grundskolorna.

Förvaltningen satte under året höga målsättningar för att säkerställa att alla elever ska få goda förutsättningar inför framtiden. Under hösten påbörjade förvaltningen ett arbete med projekt Uppdrag fullföljd utbildning. Projektets syfte är att ge förvaltningen metoder för att öka andelen unga som fullföljer sina gymnasiestudier. Genom att utveckla systematiskt kvalitetsarbete, nya satsningar och involvera flera delar av hela kedjan - från personalen i förskolan och skolan till politikerna som fattar besluten, stärker förvaltningen kvaliteten på undervisningen.

I Lärarförbundets årliga ranking av bästa skolkommun stiger Håbo kommun med 41 placeringar jämfört med 2020. Håbo förbättrar placeringen i sex av totalt tio jämförelser som ingår i undersökningen.

Omorganisation av kommunlednings- och samhällsförvaltningen har planerats och verkställts under 2021. Resultatet av detta innebär att HR- och kommunikationsfunktionen delades upp,

där personer nu är anställda på förvaltningarna i form av HR-partner och kommunikatör.

Arbetsmiljön kopplat till lokaler har varit en prioriterad fråga att hantera för förvaltningen under 2021. Framför allt gäller det radon i Vibyskolan, ombyggnation av Futurum och paviljonger på Slottsskolan. Beslut har nu fattats om att Vibyskolan ska byggas ut samt om paviljonger till Slottsskolan och Vibyskolan.

Under hösten inleddes ett samverkansprojekt mellan socialtjänst och kultur- och fritid. Syftet med projektet är att tidigt identifiera barn- och unga som har behov av stöd.

Vård- och omsorgsnämnden

Den enskilt största händelsen inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde är även i år att hantera konsekvenserna av den pågående pandemin. Alla verksamheter inom nämndens område har påverkats direkt eller indirekt. Året har fortsatt präglats av att minska smittspridning och förebygga svår sjukdom. Kärnuppdraget, tillgängligheten och utredningstid mot kommunens medborgare har påverkats negativt. Samverkan med region och primärvård har också intensifierats under pandemin och tagit mer resurser i anspråk än under ett normalt år.

Trots hög vaccinationsgrad har verksamheterna haft ett ansträngt bemanningsläge då rekommendationen om att stanna hemma vid minsta symptom kvarstår. Den höga frånvaron har tidvis medfört att verksamheter haft svårt att upprätthålla kvalitetskraven, bland annat har det påverkat möjligheten att upprätthålla en god personalkontinuitet.

Trots det rådande läget har nämnden och förvaltningen fortsatt att arbeta med utvecklingsfrågor, ofta kopplat till pandemin men också lyckats genomföra flera nya satsningar inom nämndens ansvarsområde, omorganiserat samt rekryterat ett antal nyckelfunktioner.

Planering inför starten av det nya äldreboendet på Västerhagsvägen och projektering och planering av de nya verksamheterna inom grupp- och servicebostad LSS, har också tagit resurser i anspråk under året. Den rättsliga prövningen av gruppboenden i Viby har försenat projektet och riskerar att drabba berörd målgrupp och deras anhöriga negativt.

Tekniska nämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningen startar 1 september, medan den politiska organisationen träder i kraft den 1 januari 2022. Det innebär att tekniska nämnden läggs ner samtidigt.

VA-verksamheten är mycket ansträngd på grund av personalsituationen, men klarar sitt uppdrag. Processen med att bli medlem i Roslagsvatten har startats.

Inom Avfallsverksamheten har Håbo, Knivsta, Sigtuna och Upplands-Bro kommun fortsatt samarbetet och har under våren utvärderat införande och uppstart av fyrfackssystemet i kommunerna. Arbetet med en gemensam avfallsplan har påbörjats enligt fattade beslut.

Gatu-parkverksamheten har haft utmaningar utifrån de senaste årens besparingar, men klarat sitt uppdrag. En större trafikfråga som har diskuterats och analyserats under året är trafikflödet till och från Logistik Bålsta. Investeringar i gatubelysningsanläggningen har resulterat i att felavhjälpningskostnader och energikostnader har minskat avsevärt. Samtidigt görs även miljömässiga vinster genom minskad energiförbrukning.

Exploatering, avtal och tvister

Exploatering av bostadsområdet Tvåhus i den borte delen av Bålsta C pågår. Den första etappen av infrastrukturen har avslutats under året och de första inflyttningarna har skett. Arbetet med och inflyttning i BoKloks nya bostadsområde Björkvallen i Gamla Bålsta har genomförts.

I verksamhetsområdet Logistik Bålsta är infrastrukturen för utbyggnad av kvarter 3 och 4 samt 5 och 6 slutförd. Under hösten genomfördes en stor markförsäljning i Logistik Bålsta.

Under året har planavtal tecknats med Nrep AB och Krister Nöjd AB för markanvisningar i Logistik Bålsta kvarter 2.

I Dalängen har kommunal mark varit anvisad till två olika exploatörer. På grund av osäkra markförhållanden har en av exploatörerna dragit tillbaka sitt intresse för projektet. Förutsättningarna för projektet är ändrade och förhandling pågår. Oenighet finns med kvarvarande exploatör om vad som ska utföras av dem och kommunen har bestridit inkomna fakturor.

Investeringar

Under året har en större investering avslutats inom VA, 1269 Utloppsledning ARV, 5,7 miljoner kronor.

Under året har fullmäktige beslutat om investeringsbudget för äldreboende Åsen, totalt 121 miljoner kronor,

Kommunen har flera större pågående projekt som pågår över flera år (2016-2024), med beslutad totalbudget från kommunfullmäktige på sammantaget 1 004,9 miljoner kronor. Det är ny simhall 191 miljoner kronor, ombyggnation Futurumskolan 182 miljoner kronor, äldreboende Åsen 121 miljoner kronor, resecentrum 84,4 miljoner kronor, förskola Ängsbacken 48 miljoner kronor, två LSS-boenden 40,1 miljoner kronor, trafiksäkerhetsåtgärder Kraftleden 20,8 miljoner kronor, aktivitetspark 11 miljoner kronor, gång- och cykelvägar 17,7 miljoner kronor samt VA-investeringar 285,9 miljoner kronor.

Under våren 2021 har upphandling av entreprenör för uppförandet av den nya simhallen genomförts och projektering har påbörjats.

Pensionsöverenskommelse

Sveriges kommuner och regioner SKR har i december gjort en ny överenskommelse om pension. Syftet är att möta behovet av ett förlängt och förändrat arbetsliv, behålla och rekrytera medarbetare samt genom övergång till ett avgiftsbestämt pensionssystem möjliggöra att förutse kostnaderna och över tid minska de snabbt ökande pensionsskulderna. Systemet träder i kraft år 2023 och Skandikon estimerar en ökad kostnad år 2023 som för Håbo kommun uppgår till cirka 12 miljoner kronor.

Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen är betydligt svagare under år 2021 än den befolkningsprognos som användes inför budget 2021. Det har inneburit att nämndernas verksamheter och budgetramar är anpassade efter en högre befolkningsutveckling än vad som blev fallet. Detta har påverkat främst barn- och utbildningsnämndens verksamhet. Befolkningsprognosen inför år 2022 är nedreviderad utifrån en lägre befolkningstakt.

2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

För nämnder och för kommunala bolag och kommunalförbund som ingår i koncernen har kommunfullmäktige beslutat om ett antal policys och strategier för styrning och ledning. Nedan redogörs kortfattat för dessa samt processer för mål och budgetprocessen och uppföljning under året. I tillämpliga delar ska kommunala bolag och kommunal förbund för räddningstjänsten Enköping Håbo följa dessa policys och strategier.

Process för framtagande av mål

Kommunfullmäktiges mål syftar till kommunens långsiktiga utveckling med fokus på samhällsutveckling och demokratifrågor medan nämndernas mål- och kvalitetsstyrning fokuserar på kommunens grunduppdrag, service och lagstyrd verksamhet.

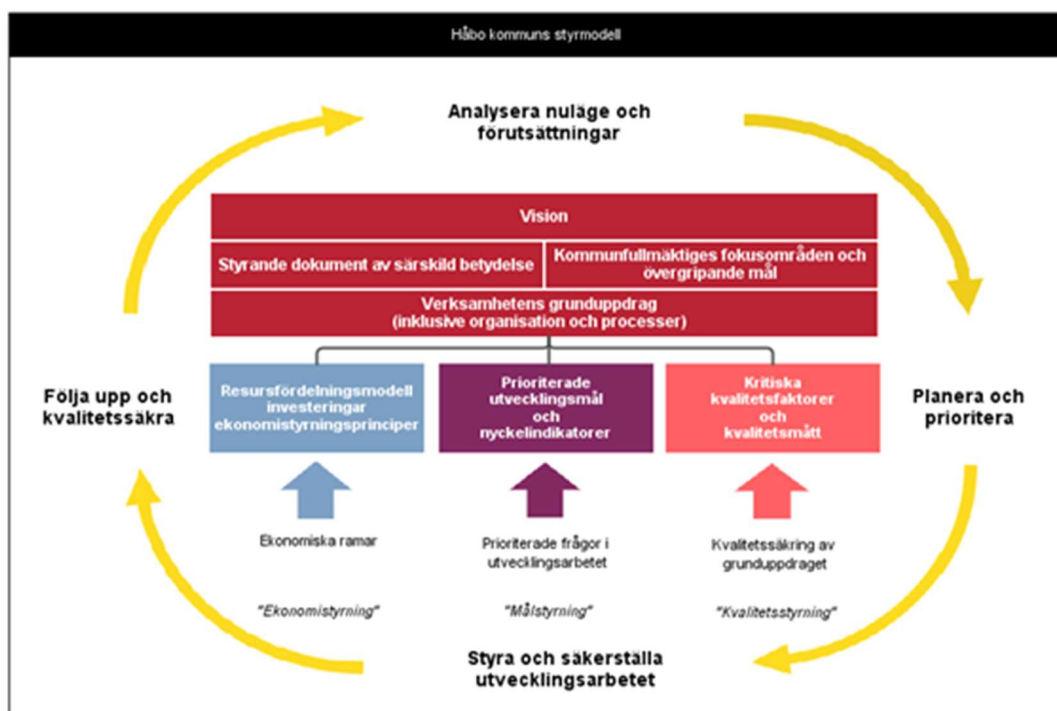
Kommunfullmäktiges fokusområden och mål är framtagna i blocköverskridande samverkan mellan de politiska partierna och gäller hela mandatperioden. Målen omhändertas av kommunstyrelsen och kommundirektör som tillsammans med kommunens ledningsgrupp styr och leder utvecklingsarbetet i dessa frågor.

Nämndernas, förvaltningarnas och avdelningarnas mål tas fram fristående från kommunfullmäktiges fokusområden och mål. Dessa mål har ibland ett kortare tidsperspektiv vilket innebär att de kan förändras under gällande mandatperiod. Målen fastställs årligen i samband med budgeten.

Förutom de övergripande fokusområdena och målen fastställs även årligen finansiella mål för kommunen i samband med att budgeten antas.

Håbos styrmodell

I Håbo kommun tillämpas en horisontell och tillitsbaserad styrning. Styrmodellen består av tre delar, ekonomistyrning, målstyrning och kvalitetsstyrning och innebär att varje organisatorisk enhet fristående ska analysera sitt nuläge, förutsättningar och utmaningar utifrån sitt eget grunduppdrag. Analysen ligger sedan till grund för planering och prioritering av enhetens kvalitetsarbete och utvecklingsmål utifrån enhetens givna budgetram. Uppföljning sker löpande under året och återkopplas främst i dialog med de styrande politikerna samt överordnad chef. Skriftlig återkoppling av mål- och kvalitetsarbetet sker två gånger per år i samband med delårs- och årsbokslut.

Budgetprocess inför år 2021

De ekonomiska förutsättningarna för kommunens verksamhet utifrån kommunens finansiella mål, tas fram under februari-mars. Detta tillsammans med befolkningsprognosen som visar de demografiska förändringarna samt prisförändringar, bildar de preliminära inriktningsramar som förvaltningarna får utgå från.

I mars och april tar förvaltningarna fram en analys av sin verksamhet utifrån förändringar i befolkning, lagar och förordningar, lokaler och kapitalkostnader samt möjliga omprioriteringar och effektiviseringar. Investeringar på kort och lång sikt ska ingå. I maj arbetar kommunledningsgruppen med budgetförslaget utifrån de ekonomiska förutsättningarna och verksamhetsanalyserna.

Beslut från kommunstyrelsen i juni om inriktningsramar för kommunens verksamheter och nämnder utgick, enligt beslut från kommunstyrelsen på grund av osäkerheter om ekonomin som följd av pandemin.

I augusti presenteras kommunledningsgruppens förslag till budgetramar samt budgetunderlag från respektive förvaltning, för kommunstyrelsen.

I september anordnas en budgetkonferens med kommunstyrelsens ledamöter, gruppledare, nämndsordförande och vice ordförande där kommunledningsgruppen presenterar ekonomiska förutsättningar och budgetunderlaget. På budgetkonferensen finns utrymme för dialog och diskussion.

Under september och oktober pågår politisk beredning och Håboalliansen lämnar sitt budgetförslag inför kommunstyrelsens sammanträde i oktober. Oppositionen lämnar sitt budgetförslag. Kommunfullmäktige beslutar om budgeten 30 november.

Under hösten arbetar nämnder och förvaltningar, utifrån kommunfullmäktiges budget som beslutas i november, med driftbudget, investeringsbudget och mål med verksamhetsplanering. Innan årsskiftet ska nämnder ha beslutat om sin budget och verksamhetsplan med mål.

Uppföljning av ekonomi och verksamhet

Nämnder lämnar uppföljning och prognos av ekonomi och verksamhet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige vid tre tillfällen under året. Det är delårsuppföljning per 31 mars (endast ekonomi och volym- och resursmått) , delårsrapport per 31 augusti samt årsredovisning. Uppföljning och prognos görs för driftbudget, investeringsbudget, exploateringsbudget samt verksamhetens grunduppdrag och utvecklingsmål. Uppföljning sker även efter februari och oktober med rapport om ekonomin till kommunstyrelsen.

Vid väsentliga avvikelser i nämndens löpande uppföljning ska nämnden skyndsamt rapportera till kommunstyrelsen med förslag till åtgärder som nämnden beslutat eller kommer att besluta om.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppsiktspliktens genomförande tar sin utgångspunkt i budget med flerårsplan, ägardirektiv samt nämnds- och affärsplaner. Uppföljning sker genom den regelmässiga uppföljningen av ekonomi och verksamhet. Kommundirektören följer aktivt verksamheten genom veckovisa möten med förvaltningscheferna samt att kommunstyrelsens ordförande har löpande avstängningsmöten med nämndsordföranden.

Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för intern kontroll.

Intern kontroll

Reglemente

Reglementet för intern kontroll syftar till att säkerställa en god intern kontroll i kommunens verksamheter. Avsikten med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika allvarliga fel.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns ett väl fungerande system för intern kontroll i kommunen. Ansvaret regleras i kommunallagen 6 kap § 1 där det framgår att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Där framgår även att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunalägda bolag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Respektive nämnd har ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och bolagsstyrelsen/förbundsdirektionen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom bolaget/förbundet.

Uppföljning

Den särskilda uppsikten av kommunens övriga nämnder visar att det under året beslutats om att genomföra 44 kontroller inom 39 riskområden. Av dessa har 35 kontroller genomförts enligt plan. I de fall kontrollerna visat på brister har dessa antingen åtgärdats under året eller ska åtgärdas under 2022.

En förklaring till att vissa kontroller inte genomförts under året är att pandemin påverkat möjligheten att utföra dessa kontroller, då några av kommunens verksamheter fått förändrade förutsättningar. Som exempel kan nämnas att man inom vård- och omsorgsnämnden avsåg att genomföra en brukarundersökning inom äldreomsorgen om brukares upplevelse i kontakt med socialtjänsten. Det kunde inte genomföras på grund av pandemin som inte tillät individuella anpassningar och en övergripande kartläggning för genomförandet. Pandemin har även inneburit att utbildningar inte har kunnat genomföras.

Ägardirektiv och ledningsfunktion till kommunala bolag

Bolagen är ett helägda kommunala bolag där ägarinflytandet utövas av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen svarar för den löpande ägarstyrningen av kommunens bolag på uppdrag av kommunfullmäktige. Mellan representanter för kommunstyrelsen och bolagets ledning (styrelse och VD) skall minst en gång varje år hållas verksamhets- och samrådsmöten. Om kommunstyrelsen eller bolagets ledning anser att det finns behov av ytterligare samrådsmöten skall sådana hållas.

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 1 a § kommunallagen fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Bolagens verksamhet anges i bolagsordningen för bolagen och får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Bolagen ska i tillämpliga delar följa av kommunfullmäktige fastställda styrdokument. Bolagets styrelse ska tolka vad som är tillämpliga delar genom att årligen fastställa vilka styrdokument som ska gälla för bolaget.

Kommunstyrelsen har under året haft ett uppföljande möte med Håbohus.

Upphandlingspolicy

KF 2019-06-17 § 94.

Alla inköp som görs i kommunen ska ske enligt gällande lagstiftning. Den svenska lagstiftningen bygger på EU-direktiv och de grundläggande principerna i detta ska iakttas.

Upphandling är en viktig del i arbetet att infria kommunens vision och kommunfullmäktiges mål. I syfte att stärka detta arbete är det viktigt att strategiska och komplexa upphandlingar är politiskt förankrade. I planeringsskedet av upphandlingar ska därför dessa tas upp i respektive nämnd. Det är förvaltningarnas ansvar att så sker. Kommunen ska samarbeta med de kommunala helägda bolagen i upphandlingsfrågor där så är lämpligt.

I kommunens budget, fram för allt investeringsbudgeten, avsätts medel för kommande projekt. Dessa beräkningar sker ofta på ett tidigt stadium och över tid kan förutsättningar förändras. Innan nya projekt blir föremål för upphandling ska såväl dess aktualitet som prioritet diskuteras i berörd nämnd, allt i syfte att göra rätt upphandlingar.

Strategi för kompetensförsörjning

KF 2019-09-30 §132

För att uppfylla visionen Håbo 2030 har kommunfullmäktige beslutat om strategi för att säkra kompetensförsörjning i kommunen. Strategin tydliggör kommunens ambition och förhållningssätt vad gäller kompetensförsörjningen och gäller för samtliga verksamheter i kommunen.

Av strategidokumentet framgår att målbilden för år 2025 är att kommunen är en attraktiv arbetsgivare och har medarbetare med rätt kompetens så att verksamheterna kan erbjuda tjänster av hög kvalitet.

Kommunens förtroendevalda, i egenskap av arbetsgivare, ska medverka till att skapa förutsättningar för ett aktivt arbete med kompetensförsörjningen. Detta innebär aktiviteter inom områdena attrahera, rekrytera, utveckla, behålla, avveckla (ARUBA).

Chefer i kommunen ska bidra dels med att arbeta för att det ska vara en attraktiv arbetsmiljö och hög kvalitet i verksamheterna dels med att ta fram underlag för det långsiktiga kompetensförsörjningsbehovet inklusive möjligheten att bredda rekryteringen. Medarbetare i kommunen ska bidra med att vara aktiva i arbetet med att skapa god arbetsmiljö och hög kvalitet i verksamheterna.

2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

2.6.1 Uppföljning av mål för verksamheten

Vision

24 mars 2014 antog kommunfullmäktige Håbos nya vision - Vårt Håbo 2030. Visionen är vägledande i kommunens arbete och visar hur kommunen ska utvecklas fram till år 2030.

I visionen Vårt Håbo 2030 kan man läsa:

”Året är 2030 och Håbo kommun i hjärtat av Mälardalen är en plats för hela livet. Det bor 25 000 invånare i vår växande kommun och vi har hög kvalitet i alla våra verksamheter. Här lever och arbetar vi i en attraktiv miljö med Mälarens vatten och naturen nära inpå oss. Vi ligger i en av Sveriges viktigaste tillväxtregioner med Stockholm runt knuten och vi bygger tillsammans vidare på det goda och hållbara samhället. Håbo år 2030 är en kommun för framtiden.”

Visionen har fyra huvudområden och där framgår det att:

- Vi ska vara **Hållbara Håbo** och sträva mot jämlikhet och delaktighet. Vi tar vårt långsiktiga ansvar för natur och klimat och är energieffektiva och fossilbränslefria.
- Bålsta ska vara en **levande småstad** med en intressant mix av människor, aktiviteter och service. Bålsta är en bra kombination av den täta stadens puls och småstadens stillhet.
- Håbo kommun ska vara den **naturnära Mälarkommunen** genom att tillgängliggöra natur och vattenmiljöer för boende och besökare. Samtidigt har vi ett stort ansvar att förvalta och bevara.
- Håbo kommun ska vara en **aktiv part i Mälardalen** genom att utnyttja sitt strategiska läge i regionen. Vi ska vara en attraktiv marknad för varor, tjänster, arbetsplatser, kompetens och kultur.

Kommunfullmäktiges fokusområden och mål

Kommunfullmäktige beslutade 6 maj 2019 om tre övergripande mål för mandatperioden. Med nedan bedömning avses den förväntade måluppfyllelsen fram till 2021 års utgång och inte måluppfyllnaden för hela perioden.

Ett starkt lokalt näringsliv och arbetsmarknad i fokus

Företagandet i Håbo kommun ska vara starkt och möjliggöra en lokal arbetsmarknad, för att skapa en levande småstad att både bo och verka i. Det lokala företagsklimatet ska stärkas. Samverkan mellan kommun och näringsliv sker naturligt och utvecklas på efterfrågan från kommun eller företag. Dialog och inflytande ska genomsyra arbetet.

Övergripande mål

Öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande

 Mål helt uppfyllt

Målet syftar till att förbättra det lokala näringslivsklimatet, att ha näringslivets frågor i fokus.

Genom att utveckla dialogen mellan kommunen och företagen kan en bättre förståelse för varandras villkor och förutsättningar nås. Kontakten med kommunen och Håbohus ska upplevas enkel och underlätta för företagen att planera proaktivt.

Analys

Näringslivsenheten har under året fört dialog med kommunledning kring frågan om hur förvaltningsorganisationen ska kunna belysa näringslivsperspektivet inför varje beslut. Ett förslag till näringslivsstrategi har därför tagits fram. För att uppnå det övergripande målet "Öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande" är det interna arbetet av största vikt och en näringslivsstrategi nödvändig.

Med anledning av pandemin genomförde Näringslivsenheten under våren 2021 en informationskampanj för att uppmärksamma lokala företag om möjligheten att söka statligt stöd för nedsatt omsättning på grund av pandemin och att man kunde vända sig till näringslivsenheten med frågor. Stödgruppen bestående av företagarföreningarna, de lokala bankerna, Almi och Arbetsförmedlingen har fortsatt träffas.

Enheten har under året arrangerat mötesplatser som Träffpunkt Näringsliv, frukostmöte hos Dagab, walk-and-talk för politik och näringsliv, utbildning i sociala medier för företag, digitala frukost- och lunchmöten med olika teman (hållbarhet, kompetensförsörjning/nya arbetsmarknadsenheten, ung företagsamhet, nyföretagande, elkapacitetsbristen samt företagsklimatet) samt en mingelkväll för nätverkande och dialog kring temat företagsklimatet i Håbo.

En grupp för att samarbeta kring Håbos behov av kompetensförsörjning startades på uppdrag av Tillväxtrådet med deltagare från utbildningsförvaltningen, arbetsmarknadsenheten (när den startade hösten 2021), företagarföreningarna och arbetsförmedlingen. Tre lotsmöten har hållits under året. 32 företagsbesök har genomförts och sex företag har uppvakts av Håbo kommun vid invigning av nya lokaler eller start av ny verksamhet.

Näringslivsenheten tog under våren emot en praktikant från Sälj- och Marknadshögskolan som stöttade både näringslivsenheten och kommunikationsenheten främst i arbetet kring sociala medier. Näringslivsenheten har efter det tagit större ansvar för Håbos kommunikation via LinkedIn där många företag är aktiva.

Håbo kommun ingår under 2021-22 i Svenskt Näringslivs utvecklingsgrupp för kommuner som vill förbättra sitt företagsklimat. KSO, samhällsbyggnadschef och näringslivschef har under året deltagit i två heldagar i seminarieform, det ena med tema Ledarskap, det andra om Myndighetsutövning och service. Ytterligare två träffar genomförs under 2022. Avsikten är att arbeta vidare med frågorna internt för att skapa ett bättre företagsklimat.

Under året deltog kommunen i två projekt för besöksnäringen via Region Uppsala, ett för att öka bussarrangörers bokningar av resor till länet och det andra för att skapa bättre förutsättningar för cykelturism i Håbo och Enköpings kommuner. Enheten har också deltagit i arbetet kring framtagandet av en besöksnäringstrategi för regionen.

Enheten har deltagit i projektet Social Economy Canvas under ledning av Coompanion Uppsala, vilket resulterat i att kommunen i år kommer delta i ett projekt kring socialt företagande där Arbetsmarknadsenheten representerar Håbo.

Näringslivsenheten har under året producerat två digitala Morgonsoffor på Youtube med intervjuer och nyheter m.m. som angår både företagare och boende i Håbo.

Löpande pågår samverkansmöten med företagarföreningarna, ALMI, de lokala bankerna och arbetsförmedlingen för att samordna utbildnings- och nätverksaktiviteter och omvärldsbevakning. Ett stort antal frågor gällande företagande och mark för etablering hanteras kontinuerligt via mejl och telefon. Näringslivsenheten har också stöttat förvaltningsorganisationen i frågor rörande näringsliv, kontakter med och kunskap om lokala företag och näringslivsperspektivet i underlag för beslut.

Efter förslag från Tillväxtrådet har även en grupp startats för att samarbeta kring Håbos framtida kompetensförsörjning. Deltagande aktörer är Barn- och utbildningsförvaltningen, företagarföreningarna och arbetsförmedlingen.

Vid årets kommunranking, där Svenskt Näringsliv bedömer företagsklimatet i alla landets kommuner, har Håbo

Övergripande mål

kommun förbättrat sin placering jämfört med tidigare år med 44 placeringar. Kommunens sammanfattande betyg från företagen för året var 3,0, vilket motsvarar godkänt. Även i årets företagsklimatsenkät förbättrar sig kommunen och får betyget 3,3, att jämföra med fjolårets 3,0. Sammantaget görs därför bedömningen att målet är uppfyllt.

Samhällsbyggnad med helhetssyn och livsperspektiv i fokus

I samhällsbyggnaden är det helhetssyn med livsperspektiv som ska vara i fokus, både översiktligt och i detalj. Alla aspekter ska belysas när Håbo kommun planerar och bygger samhället för framtiden – bostäder, näringsliv, rekreation, samhällsservice, kollektivtrafik och infrastruktur. Det kräver ett nära och tidigt samarbete mellan olika förvaltningar, med näringsliv och byggherrar samt medborgare. Dialog och inflytande ska genomsyra arbetet.

Övergripande mål

Utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov

● Mål helt uppfyllt

Målet syftar till en utveckling av kommunens samhällsbyggnad utifrån ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart perspektiv. Utvecklingen ska ske utifrån en helhetssyn och i nära samverkan mellan kommunens verksamheter och i dialog med medborgare och näringsliv.

Genom ett ökat fokus och prioritering inom samhällsbyggnadsområdet ska attraktiva områden för boende och service växa fram. Planlagd mark ska säkerställas i tid för byggnation och utveckling av samhället.

Analys

Arbete pågår med att färdigställa ett flertal av de övergripande strategiska dokumenten. Fem stycken viktiga styrdokument har antagits av kommunfullmäktige under året och två förslag inför antagande har färdigställts. Under 2021 antogs tre detaljplaner och lika många vann laga kraft. Vidare godkändes planprogrammet för Gamla Bålsta. Tre mindre planuppdrag tillkom under åren.

Plan- och exploateringsavdelningen har under 2021 arbetat med den nya Samhällsbyggnadsförvaltningen och startat nya arbets sätt. Ett flertal planprojekt har pausats något under denna period för att bland annat sätta nya arbets sätt i och med att den nya Samhällsbyggnadsförvaltningen är på plats.

Kommunen har sedan en lång tid betydligt fler uppdrag än vad som hinner handläggas. Vidare står kommunen och regionen för kapacitetsutmaningar för så väl vatten som för el-effekt. Som ett första steg i att prioritera planuppdragen avslutades därför ett stort antal uppdrag som ännu inte kommit så långt i planprocessen. Flertalet av uppdragen kommer dyka upp igen, varav vissa på lite längre sikt. Ett förslag till kriterier för att skapa en tydligare prioritering arbetas fram under året.

Utbyggnad av allmänna vägar inom Logistik Bålsta kv 3, 4, 5 och 6 har färdigställts. Detaljplanen för kvarter 2 i Logistik Bålsta har startats. Tvåhus etapp 1 av allmänna anläggningar har färdigställts och de första inflyttningarna har skett. Arbete med och inflyttning i BoKloks nya bostadsområde Björkvallen i Gamla Bålsta har börjat under året. Utvecklingen av Lillsjöns företagspark har fortsatt under året och infrastrukturen har slutförts.

2021 är ett händelserikt år för Håbohus som färdigställer ett nytt äldreboende, vi får nya ägardirektiv och påbörjar första produktionen utanför tätorten Bålsta i Skokloster.

Näringslivsenheten flyttades under året från att ligga direkt under kommundirektören i kommunstyrelsens förvaltning till att bli en enhet under samhällsbyggnadschefen i samhällsbyggnadsförvaltningen.

Mötesplatser för alla och ett engagerat föreningsliv i fokus

I Håbo kommun ska det finnas möjligheter för alla att hitta sitt sammanhang. Håbo kommun ska erbjuda möjligheter till mötesplatser för människor i olika åldrar och olika delar av livet och ta tillvara på det engagemang som finns i föreningar och hos medborgare. Med ett väl utvecklat föreningsliv och bra förutsättningar för alla typer av föreningar att kunna bedriva sin verksamhet skapas möjligheter för alla. Dialog och inflytande ska genomsyra arbetet.

Övergripande mål

Utveckla mötesplatser som stärker Håbos attraktivitet

◆ Mål delvis uppfyllt

Målet syftar till att öka kunskapen och utveckla upplevelsen av befintliga mötesplatser samt att skapa nya som ytterligare möter efterfrågan från kommunens medborgare och besökare.

Mötesplatserna ska attrahera alla som vistas i Håbo kommun och stärka Håbos identitet. Forum för dialog och samverkan med kommunens medborgare, näringsliv och föreningar ska utvecklas för att möta upp behovet vid ett växande Håbo.

Analys

Flera aktiviteter har pågått under året i syfte att utveckla mötesplatser som stärker Håbo kommuns attraktivitet.

Under året har handikappanpassningen av Kalmarsand fortgått enligt plan, bland annat med ramp i vattnet och ny altan till kiosken. Skeppsgården invigts för äldreföreningar och har anpassats ytterligare till föreningarnas behov, bland annat genom att rusta upp köket och datasal samt säkerställt att internet installerats. Renovering av aktivitetsområden med konstnärliga inslag har även påbörjats och fortgår enligt plan.

Ungdomsverksamheten växer med fler besökare och ett breddat innehåll. Mötesplatser har utvecklats, både i lokaler och i programutbud. Idag erbjuds kommunens unga ett innehållsrikt program och har en kontinuerlig ökning med nya besökare. Nya satsningar på integrationsinsatser genomförs genom biblioteket och ungdomsverksamheten i samverkan med skola, arbetsmarknadsenheten och socialtjänsten. Angränsande kommuner gör studiebesök för att se hur kommunen utvecklat verksamheten.

Ett lek- och aktivitetsplatsprogram har tagits fram med syfte att förbättra lekmiljöerna för barn och ungdomar i Håbo. Under året ska även två lekplatser rustas upp, i Graneberg och i Sagarbacken.

Som ett led i att öka Håbos attraktivitet har även kommunen agerat samordnande för medborgarna kring miljö- och hållbarhetsaktiviteterna Friluftslivets år, Earth Hour och Skräpplockardagarna och i juni invigdes kommunens nya smultronställe Frösundavik strandpark. I augusti arrangerade kommunen även en guddad tur från Vibyspåret till Balders hage.

Andra åtgärder som genomförts under året är asfaltsarbete och muralmålning vid ishallen, fritidsgården har bytt namn och utvecklat sitt koncept till Ung Håbo med tillhörande implementering av digitala lösningar. Det har även beslutats om en fotbollsinvestering och en upprustning av skateparken har påbörjats. En ny lekpark vid Åbergs museum har påbörjats. Även en satsning på integrationsskapande aktiviteter i samverkan av flyktinghandläggare och kulturarvsskyltar har installerats vid fyra fornminnesområden.

Under våren 2021 deltog kommunen i två projekt för besöksnäringen via Region Uppsala, ett för att öka bussarrangörers bokningar av resor till länet och ett för att skapa bättre förutsättningar för cykelturism i Håbo och Enköping kommun. Kommunen har också deltagit i arbetet kring framtagandet av en besöksnäringstrategi för regionen.

Pandemin har fortsatt stor inverkan och vissa kommunala mötesplatser har haft en begränsad tillgänglighet eller utförts i anpassad form, trots detta har ett stort antal aktiviteter genomförts. Därmed är bedömningen att målet delvis har uppfyllts för året.

Nämndernas mål

Perspektiv	Utvecklingsmål	
Målgrupp	Översyn av lokalförsörjningen för föreningslivet. <i>(Kultur- och fritidsnämnden)</i>	●
	Förbättrad tillgänglighet <i>(Bygg- och miljönämnden)</i>	●
	Ökad måluppfyllelse avseende studieresultat <i>(Barn- och utbildningsnämnden)</i>	◆
	Trygg och tillgänglig lärmiljö <i>(Barn- och utbildningsnämnden)</i>	●
	Förskolor nära barnens hem <i>(Barn- och utbildningsnämnden)</i>	●
	Socialnämnden ska verka för att personer som står långt från arbetsmarknaden får en meningsfull sysselsättning <i>(Socialnämnden)</i>	●
	Socialnämnden ska inom sitt verksamhetsområde bidra till att ge goda förutsättningar för integration i samhället <i>(Socialnämnden)</i>	●
	Socialnämnden ska inom sitt ansvarsområde verka för ökad livskvalitet för barn och unga <i>(Socialnämnden)</i>	●
	Nämnden ska utveckla arbetet med att bryta social isolering och utveckla arenor för att underlätta för nämndens målgrupper att inkluderas i sociala sammanhang <i>(Vård- och omsorgsnämnden)</i>	◆
	Nämnden ska säkra målgruppernas inflytande på verksamhetsnivå <i>(Vård- och omsorgsnämnden)</i>	◆
Verksamhet	Tydlig administrativ struktur <i>(Kultur- och fritidsnämnden)</i>	●
	Effektiva processer och stödverktyg <i>(Bygg- och miljönämnden)</i>	●
	Utvecklad intern samverkan <i>(Bygg- och miljönämnden)</i>	●
	Ökad effektivitet i verksamheten <i>(Barn- och utbildningsnämnden)</i>	◆
	Effektivt, rättssäker och ändamålsenligt stöd till våra verksamheter <i>(Barn- och utbildningsnämnden)</i>	■
	Av de personer som kommer i kontakt med socialtjänsten, inom socialnämndens ansvarsområde, ska andelen som upplever en god tillgänglighet, delaktighet och gott bemötande öka <i>(Socialnämnden)</i>	—
	Nämndens ska säkerställa att det finns rätt kompetens inom nämndens verksamheter <i>(Vård- och omsorgsnämnden)</i>	◆
	Genomföra övergång till nya förvaltningen för Samhällsbyggnad <i>(Tekniska nämnden)</i>	●
	Genomföra övergång till Centralt stöd och service för fastighetsavdelningen, internservice och lokalvården <i>(Tekniska nämnden)</i>	—
	Aktivt delta i samverkansarbetet med Sigtuna, Knivsta och Upplands Bro <i>(Tekniska nämnden)</i>	●
Genomföra plan för VA-försörjningen till Skokloster <i>(Tekniska nämnden)</i>	●	
Medarbetare	Förbättrad arbetsmiljö genom systematiskt arbetsmiljöarbete <i>(Kultur- och fritidsnämnden)</i>	●
	Våra medarbetare ska vara delaktiga i utvecklingen av effektiva, rättssäkra och ändamålsenliga processer. <i>(Barn- och utbildningsnämnden)</i>	—
Ekonomi	Kompetenssäkring och ledarutveckling <i>(Kultur- och fritidsnämnden)</i>	●
	Samtliga taxor är aktuella med rimlig kostnadstäckningsgrad <i>(Bygg- och miljönämnden)</i>	◆
	Effektiv, rättssäker och ändamålsenlig användning av våra resurser <i>(Barn- och utbildningsnämnden)</i>	●

Nämnderna har utifrån de fyra perspektiven målgrupp, verksamhet, medarbetare och ekonomi identifierat ett antal utvecklingsmål för perioden. Ovan finns en sammanställning av samtliga mål och nämndens bedömning av måluppfyllelsen.

Måluppfyllelsen inom kommunens nämnder bedöms vara god för året. Det är en förbättring från föregående år. Av 26 utvecklingsmål anses 16 vara helt uppfyllda (grön) under året och 6 utvecklingsmål anses vara delvis uppfyllda (gul). Endast ett utvecklingsmål bedöms som inte uppfyllt (röd) under året. Tre utvecklingsmål har inte blivit bedömda.

Bedömningen av det mål som inte har uppfyllts beror på att en skolplan inte hunnit bli färdigställd, men där arbetet fortsätter under 2022 och att kontinuitetsplaner som utarbetats har en direkt koppling till pandemin.

De tre utvecklingsmål som inte har blivit bedömda beror i två fall på att medarbetarundersökningen under 2021 hade andra frågeställningar än de som återfinns i utvecklingsmålet, vilket gjort att det inte varit möjligt att följa de tidigare nyckeltalen. Utvecklingsmålen är dock en prioriterad fråga och kommer följas upp under år 2022. I det tredje fallet handlar det om att ansvarsområden har överförts till kommunstyrelsen och att målet inte längre är aktuellt.

En mer detaljerad analys av varje mål återfinns under respektive nämnds avsnitt.

Finansiella mål

Kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet enligt kommunallagen. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten med mål och riktlinjer för att uppnå god ekonomisk hushållning. Finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning ska också anges. Kommunens finansiella mål fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med budget.

Övergripande mål
Kommunens resultat ska över perioden uppgå till i genomsnitt två procent av skattenettot exklusive realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten Mål helt uppfyllt Analys Årets resultat uppgår till 152,8 miljoner kronor vilket är 11,4 procent av skattenettot. När intäkter från realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten exkluderas, uppgår resultatet till 31,6 miljoner kronor vilket är 2,4 procent av skattenettot. Målet är därmed uppfyllt för året.
Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad eller för att finansiera kommunens investeringar Mål helt uppfyllt Analys Eftersom årets resultat 152,8 miljoner kronor är högre än realisationsvinsterna och investeringsbidragen från exploateringen 121,2 miljoner kronor, har överskott och intäkter av engångskaraktär kunnat användas till att finansiera kommunens investeringar. Målet har därför uppfyllts.
Exploateringsverksamheten ska totalt sett ge ett ekonomiskt överskott till kommunen Mål helt uppfyllt Analys Årets nettoexploatering, det vill säga summan av årets inkomster och utgifter för exploateringsverksamheten, uppgår till 99,3 miljoner kronor i överskott. Försäljningen av mark i kvarter 5-6 i Logistik Bålsta har varit den största bidragande orsaken. Årets totala exploateringsverksamhet har därmed uppfyllt målet. Prognosen är att pågående projekt totalt ger underskott med 51,8 miljoner kronor. Det beror främst på Bålsta C-projekten där kommande markförsäljning inte ingår i budgeten, eftersom de är förknippade med osäkerhet om exploateringsgraden. Det budgeterade underskottet för Bålsta C uppgår till 140,2 miljoner kronor. Det totala underskottet beror även på förväntade negativa slutresultat för Frösundavik, Draget och Björkullen totalt - 44,5 miljoner kronor. Logistik Bålsta är de projekt som bidrar med stora budgeterade överskott.

God ekonomisk hushållning

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning enligt 11 kap. 6 § första och andra styckena kommunallagen (2017:725) har uppnåtts och följts.

God ekonomisk hushållning är i Håbo kommun både finansiella mål och verksamhetsmål i form av kommunfullmäktiges övergripande mål.

De finansiella målen och verksamhetsmålen är beskrivna och utvärderade i avsnitt 2.6.1.

Den sammanfattande bedömningen är att resultatet enligt årsredovisningen är helt förenligt med de tre finansiella målen och verksamhetsmålet om att utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov och delvis förenliga med verksamhetsmålen öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande samt att utveckla mötesplatser som stärker Håbos attraktivitet.

2.6.2 Kommunkoncernens ekonomi

I kommunkoncernen ingår kommunens helägda bolag Håbohus AB och kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo. Håbo marknads AB är likviderat per oktober 2021. Vid upprättandet av den sammanställda redovisningen har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande. Ingen justering av avskrivningsprinciper har gjorts utan varje företags principer gäller. Koncerninterna poster av väsentligt värde har eliminerats.

Konsolideringen till kommunkoncernnivå omfattar Håbo kommun, Håbohus AB, Håbo Marknads AB samt Håbo kommuns andel, det vill säga 35 procent, av kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo.

Sammanställd redovisning

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Rörelsens intäkter	719 721	518 129
Rörelsens kostnader	-1 651 874	-1 582 020
Avskrivningar	-121 959	-101 534
Verksamhetens nettokostnad	-1 054 112	-1 165 425
Skatteintäkter	1 159 093	1 090 563
Generella statsbidrag och utjämning	177 412	175 723
Verksamhetens resultat	282 393	100 861
Finansiella intäkter	1 290	1 735
Finansiella kostnader	-16 331	-17 688
Resultat efter finansiella poster	267 352	84 908
Extraordinära poster		
Resultat	267 352	84 908
Omslutning	3 651 463	3 211 498
Soliditet	30 %	26 %

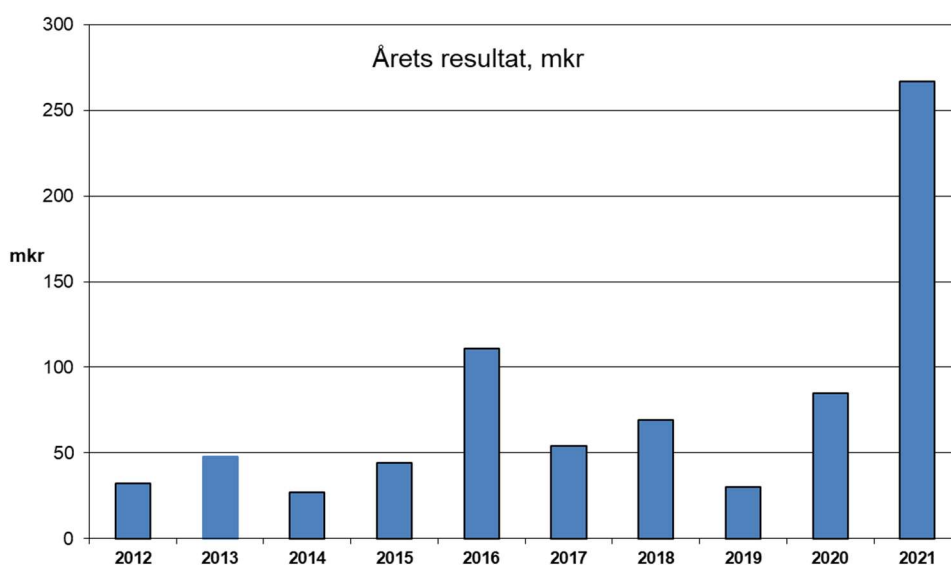
Jämförande kolumn 2020 har räknats om utifrån rättningar i koncernens resultat och omslutning. Soliditeten för 2020 är korrigerad med anledning av övertagande av anläggningar i Frösundavik.

Årets resultat innehåller en koncernmässig vinst med 95,5 miljoner kronor som uppstått i samband med att Håbo Marknads AB är likviderat. Resultatet exklusive denna vinst uppgår till 172 miljoner kronor. Koncernen Håbo kommun redovisar ett högre resultat jämfört med de senaste åren.

Årets resultat

I 2021 års bokslut uppgår koncernens resultat till 267,4 (84,9) miljoner kronor, vilket är 182,4 miljoner kronor bättre än föregående år.

Kommunens redovisade resultat är 152,8 (75,8) miljoner kronor. Det är 77,0 miljoner kronor bättre än föregående år. De kommunala bolagen redovisar ett resultat på sammanlagt drygt 18,0 (10,1) miljoner kronor innan koncerninterna elimineringar varav Håbohus AB 18,9 (10,7) miljoner kronor. Håbo marknads AB redovisar ett underskott på -719 000 Räddningstjänsten redovisar ett underskott på -343 000 (-42 000) kronor, varav Håbo kommuns andel är -120 000 kronor.

Soliditet

Koncernens soliditet är något högre än föregående år och ligger på 30 (26) procent. Inklusive pensionsförpliktelser uppgår soliditeten till 22 (17) procent. Som jämförelse uppgick det ovägda medelvärdet för soliditeten i länets kommuner inklusive bolagen till 27 procent år 2020 och inklusive pensionsförpliktelser 15 procent.

Tillgångar

Koncernens totala tillgångar ökar med 439,1 (250,2) miljoner kronor netto. Kommunens tillgångar ökar med 400,5 (230,7) miljoner kronor. Håbohus AB:s tillgångar ökar med 65,4 (21,2) miljoner kronor. Koncernens kostnad för avskrivningar uppgår till 122,0 (101,5) miljoner kronor. Det är en ökning med 20,4 miljoner kronor från år 2020. Ökningen av avskrivningar hänförs i huvudsak till kommunens färdigställda investeringsprojekt.

Skulder

Skulder inklusive pensionsförpliktelser och avsättningar förändras med 172,6 (129,2) miljoner kronor. Totala avsättningar ökar med 19,6 (10,7) miljoner kronor sedan föregående år. Lång- och kortfristiga skulder förändras med 153,0 (118,5) miljoner kronor. Långfristiga skulder ökar med 179,6 (26,8) miljoner kronor. Kortfristiga skulder minskar med -26,5 (91,7) miljoner kronor. Pensionsförpliktelser som redovisas utanför kommunens balansräkning enligt blandmodellen, ökar med 1,0 (-5,5) miljoner kronor i jämförelse med föregående år.

Ansvarsförbindelser och borgensåtaganden

Externa borgensåtaganden och ansvarsförbindelser för koncernen uppgår vid årets slut till 7,6 (8,4) miljoner kronor.

Mkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Ansvarsförbindelser		
Egnahem kommunal kreditgaranti	0	0
Borgensåtaganden		
Bålsta tennisklubb	2,2	2,7
Lilla Hagalunds vänner	0	0,07
Bålsta skidklubb	3,6	3,8
Bålsta Alpin	1,8	1,8
Summa	7,6	8,4

Kommunens totala borgensåtaganden, före koncerninterna elimineringar uppgår till 944,3 miljoner kronor.

Mkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Räddningstjänsten i Enköping	7,7	5,6
Håbohus AB	929,0	879
Föreningar	7,6	8,4
Total	944,3	893,0

Kommuninvest - medlemsansvar

Håbo kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i föreningen har det ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i föreningen. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Håbo kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgår Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 511 miljarder kronor och totala tillgångar till 518,7 miljarder kronor. Håbo kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgår till 1 924 miljoner kronor (0,37659 procent) och andelen av de totala tillgångarna uppgår till 1 957,7 miljoner kronor (0,37745 procent).

Håbo kommuns totala insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening per 2021-12-31 uppgår till 20 034 000 kronor.

2.6.3 Kommunens ekonomi

Årets resultat

Kommunen redovisar ett positivt resultat på 152,8 (75,8) miljoner kronor jämfört med budgeterat resultat på 18,4 miljoner kronor. Det är 134,4 miljoner kronor bättre än budgeterat.

En väsentlig orsak till det höga resultatet är att kommunen har fått intäkter av engångskaraktär från exploatering och realisationsvinster vid fastighetsförsäljning uppgående till 121,2 (29,6) miljoner kronor.

Årets resultat exklusive intäkterna från exploatering och realisationsvinster uppgår därmed till 31,6 (46,2) miljoner kronor. Resultatet utgör 2,4 procent av skatte- och statsbidragsintäkter, vilket innebär att det finansiella målet om 2 procent uppnås även detta år.

mkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse budget/ bokslut	Bokslut 2020
Nämndernas nettokostnad	-1 267,6	-1 285,1	-17,5	-1 204,3
Taxefinansierad verksamhet VA/Avfall	0,0	-0,5	-0,5	-0,7
Pensioner och upplupna löner	-29,0	-26,0	3,0	-22,3
Övriga gemensamma kostnader och intäkter	14,6	15,0	0,3	15,4
Reavinster och exploatering	0,0	121,2	121,2	29,6
Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	1 314,4	1 336,5	22,1	1 266,3
Finansnetto	-14,2	-8,3	5,9	-8,1
Årets resultat	18,4	152,8	134,4	75,8
<i>Årets resultat som andel av skattenetto</i>	<i>1,4 %</i>	<i>11,4 %</i>		<i>6,0 %</i>
Avgår reavinster och exploatering	0,0	-121,2	-121,2	-29,6
Årets resultat exklusive realisationsvinster och exploatering	18,4	31,6	13,2	46,2
<i>Årets resultat exklusive realisationsvinster och exploatering, som andel av skattenetto</i>	<i>1,4 %</i>	<i>2,4 %</i>		<i>3,6 %</i>

Nämndernas nettokostnad

Nämndernas verksamheter uppgår till 1 285,1 (1 204,3) miljoner kronor, vilket är 17,5 miljoner kronor högre än budget och därmed ett underskott.

Taxefinansierad verksamhet

Taxefinansierade verksamheter redovisar underskott med totalt 2,5 (8,6) miljoner kronor, varav avfallsverksamheten underskott 502 000 kronor (733 000) kronor och VA-verksamheten underskott 2,0 (7,9) miljoner kronor. VA-verksamhetens underskott regleras direkt mot VA-fonden i balansräkningen och redovisas inte i kommunens resultaträkning. Avfallsverksamhetens underskott särredovisas i kommunens eget kapital och ingår i resultatet för kommunen.

Pensioner och övriga gemensamma kostnader och intäkter

Kontot för pensionskostnader och upplupna lönekostnader uppgår till 26,0 (22,3) miljoner kronor. SKR beslutade under våren om ändrat livslängdsantagande. Detta bidrar till att kostnaden för pensioner på detta konto är 6,4 miljoner kronor högre än föregående år. Kostnaden för upplupna löner är 2,7 miljoner lägre än föregående år.

Övriga gemensamma kostnader och intäkter består främst av internränteintäkter.

Realisationsvinster och exploatering

Intäkter från realisationsvinster och exploatering uppgår till totalt 121,2 miljoner kronor. Det består av

- reavinst vid markförsäljning inom exploatering 116,7 miljoner, när bokfört värde avräknas från försäljningspriset som är 152,5 miljoner kronor. Försäljning har skett i Logistik Bålsta kvarter 5-6 123 miljoner kronor, kvarter 3-4 11,1 miljoner kronor samt försäljning Björkvallen 13,4 miljoner kronor.
- reavinst vid övrig fastighetsförsäljning 1,9 miljoner, främst Råbyvägen.
- ersättning från exploatör för infrastruktur 3,3 miljoner, avseende främst Tvåhusplanen.
- övertagande av anläggningar värda cirka 400 000 kronor i Mellanby.
- kostnader för utredningar med mera 1,3 miljoner kronor.

Intäkter i form av ersättningar från exploatörer för infrastruktur samt detaljplanekostnader ska från år 2019 resultatföras det år de avser och inte periodiseras som tidigare.

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag uppgår till 1 336,5 (1 266,3) miljoner kronor. Återhämtningen av ekonomin har gått snabbare än vad Sveriges Kommuner och Regioner beräknade när budgeten lades. Prognosen för skatteintäkterna har ökat successivt under året och i bokslutet är intäkterna 22,1 miljoner kronor högre än budgeterat.

Finansnetto

Finansiella intäkter och kostnader (finansnetto) uppgår till 8,3 (8,1) miljoner kronor och visar ett överskott på 5,9 miljoner kronor. Det beror främst på att upplåningsbehovet är lägre än beräknat för året som följd av att intäkterna från realisationsvinsterna kunnat finansiera en större del av årets investeringar. Den låga räntenivån för kommunens långfristiga skulder fortsätter.

Resultat jämfört med budget

Avvikelse mellan budget och resultat

Nämnder/styrelse	Bokslut 2021	Prognos i delårsrapport 2021	Bokslut 2020
Kommunstyrelse och övergripande verksamheter	-39,5	-34,9	-13,5
Kultur- och fritidsnämnd	4,7	0	1,5
Socialnämnd	3,9	-6,8	-10,6
Bygg- och miljönämnd	1,1	0	3,4
Barn- och utbildningsnämnd	0,4	-7,9	-0,4
Vård- och omsorgsnämnd	9,2	4,9	20,0
Teknisk nämnd	2,5	1,7	-5,1
Överförmyndarnämnd	0,2	0	0,2
Summa skattefinansierad verksamhet	-17,5	-43,0	-4,5
Avfallsverksamhet	-0,5	-0,8	-0,7
VA-verksamhet			
Summa nämnder	-18,0	-43,8	-5,2

Nämnderna redovisar ett sammanlagt underskott med 18,0 miljoner kronor. Det är totalt sett en sämre budgetföljsamhet än föregående då avvikelsen var 5,2 miljoner kronor i underskott.

Budgetföljsamheten har förbättrats med 25,8 miljoner kronor sedan delårsrapportens prognos. 9,3 miljoner kronor av förbättringen beror dock på att socialnämnden fick tilläggsbudget efter delårsrapporten.

Samtliga nämnder redovisar vid bokslutet överskott jämfört med budget, förutom kommunstyrelsen och avfallverksamheten.

Kommunstyrelsens underskott är 39,5 miljoner kronor vid årets slut vilket är större än föregående år och större än prognosen vid delårsrapporten. När budgeten beslutades av kommunstyrelsen inför året återstod att genomföra kostnadsreduceringar med 28,4 miljoner kronor för att verksamheten skulle rymmas inom budgetramen. Åtgärder har vidtagits under året samtidigt som nya kostnader har tillkommit, vilket sammantaget har lett till högre underskott än vid inledningen av året. Arbetet med genomlysning av kommunstyrelsens verksamheter fortsätter och åtgärder har identifierats som påverkar år 2022 och kan bidra till att skapa förutsättningar för en ekonomi i balans kommande år.

Kultur- och fritidsnämnden lämnar överskott med 4,7 miljoner kronor. Förklaringen är lägre kostnader för bidrag, personal, arrangemang, kompetensutveckling och övrig förbrukning, främst som följd av restriktioner på grund av pandemin.

Socialnämnden redovisar överskott med 3,9 miljoner kronor. Nämnden fick tilläggsbudget med 9,3 miljoner baserat på prognosen vid uppföljning i mars. Överskottet kan huvudsakligen hänföras till att kostnaderna för försörjningsstöd inte ökar så mycket som befarat.

Bygg- och miljönämnden redovisar överskott med 1,1 miljon kronor främst som följd av låga kostnader på grund av lågt antal ansökningar om bostadsanpassningsbidrag. En del av förklaringen kan vara pandemin och smittorisk.

Barn- och utbildningsnämndens underskottsprognos har successivt minskat under året och till bokslutet är det ett överskott med cirka 400 000 kronor. Exempelvis är intäkter från statsbidrag 14 miljoner kronor högre än budget och från momsättning 7,1 miljoner kronor

högre. Det finns stora avvikelser inom nämndens verksamheter som behöver analyseras och åtgärdas kommande år, där ingår de riktade statsbidragen och effektiviseringskrav. Antalet barn och elever har varit lägre än budgeterat under året, men kostnader för vikarier med anledning av pandemin och kostnader för barn med behov av särskilt stöd har varit högre än beräknat.

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett överskott på cirka 9,2 miljoner kronor. Pandemin har medfört överskott i verksamheter som inte kunnat bedrivas på grund av smittorisk, men också underskott i andra verksamheter. En stor del av nämndens merkostnader orsakade av pandemin inom området äldreomsorg har rymts inom den tilldelade tilläggsbudgeten med anledning av det generella statsbidraget Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer, som uppgår till 7,5 miljoner kronor. Resultatet påverkas också positivt till följd av att en del volymer inte motsvarat budgeterad nivå samt att staten har ersatt sjuklöner till följd av onormalt hög sjukfrånvaro.

Tekniska nämnden redovisar överskott med 2,5 miljoner kronor för den skattefinansierade verksamheten. Främst är det lägre kapitalkostnader med 1,5 miljoner kronor som följd av att exploateringsprojekt inte har färdigställts i planerad takt. Andra avvikelser är att utbyte av gatubelysning har resulterat i lägre energi- och reparationskostnader än budget med 1,7 miljoner kronor. Samtidigt har vinterväghållningen överskridit budget med 1,8 miljoner kronor.

Överförmyndarnämnden, Håbo kommuns del, har lägre kostnader för den gemensamma nämnden än budgeterat med 184 000 kronor.

Avfallsverksamheten har budgeterat att använda 1,3 miljoner kronor av ansamlad fond. Resultatet är 798 000 kronor bättre än budget och underskottet som ska tas av fonden uppgår till 502 000 kronor. Största anledningen till det bättre resultatet är lägre kapitalkostnader och ökade intäkter till följd av försäljning.

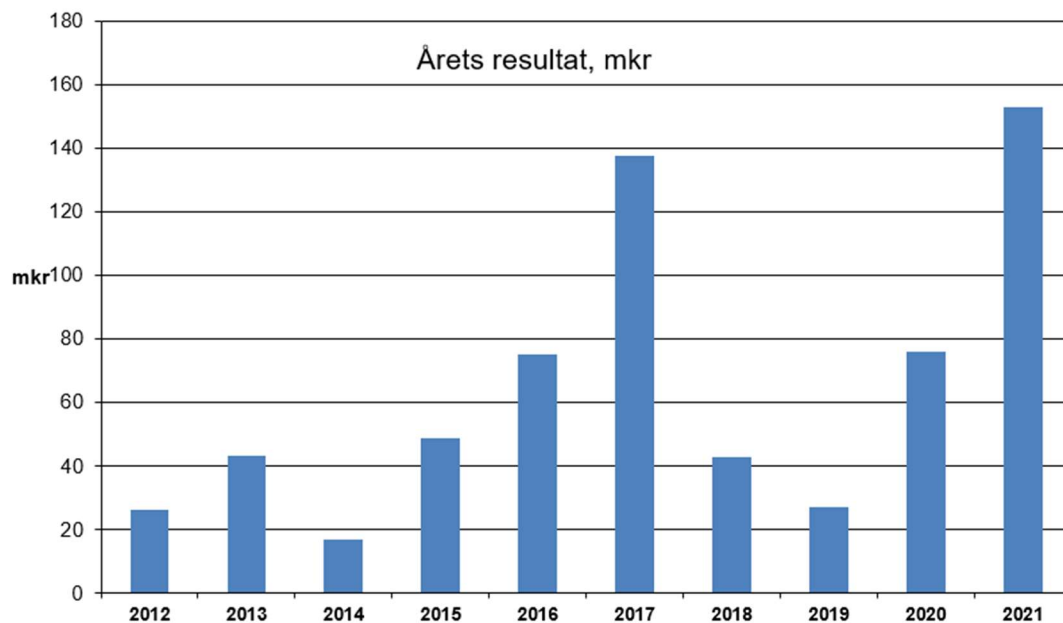
VA-verksamheten har budgeterat att använda 2,0 miljoner kronor ur VA-fonden. Främsta orsaken till användningen av de fonderade medlen är för att utföra ett antal säkerhets och miljöfrämjande åtgärder samt ökade drift och underhållskostnader under 2021. Utfallet är i balans med budget med 18 000 kronors underskott och VA-fonden minskar därmed med 2 018 000 kronor.

Utförligare analyser och kommentarer redovisas i avsnitt 7. Driftredovisning samt i nämndernas verksamhetsberättelser.

Resultatutveckling

De senaste tio åren har kommunen haft positiva resultat.

Resultaten nedan är inklusive realisationsvinster och exploatering.

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Verksamhetens intäkter	490 493	388 525	374 071
Verksamhetens kostnader	-1 583 804	-1 505 200	-1 481 917
Avskrivningar	-82 302	-65 810	-60 203
Verksamhetens nettokostnad	-1 175 613	-1 182 485	-1 168 049
Finansnetto	-8 106	-8 037	-6 822
Skattenetto	1 336 505	1 266 285	1 201 728
Årets resultat	152 786	75 763	26 857

Ekonomiska effekter av pandemin

Pandemin har även detta år fått stora effekter på den kommunala verksamheten och ekonomin.

På den negativa ekonomiska sidan finns högre sjukfrånvarokostnader, högre vikariekostnader, materialkostnader samt både högre kostnader och uteblivna intäkter i verksamheterna.

På den positiva ekonomiska sidan finns högre generella statsbidrag ersättning för höga sjuklönekostnader men också lägre kostnader i vissa verksamheter.

Tabellerna nedan ger inte den fullständiga bilden av de ekonomiska effekterna och ska tolkas med stor försiktighet. Hänsyn har inte kunnat tas till samtliga uteblivna intäkter eller samtliga lägre kostnader som följd av till exempel ej genomförda verksamheter eller lägre behov, vilket nämnderna rapporterar om.

Den totala nettokostnaden bedöms därför vara lägre än redovisade 13,9 miljoner kronor. Det är dock tydligt att årets bidrag från staten i olika former är betydligt lägre än föregående år och att det inte gett kommunen det överskott om cirka 20 miljoner kronor som bidrog till kommunens goda resultat föregående år.

Kostnader och intäkter relaterade till pandemin, mkr	2021	2020
Kostnader		
Kostnader redovisade på nämnder - aktivitet 122	-22,0	-28,8
Högre sjuklönekostnader	-6,8	-10,5
Summa kostnader	-28,8	-39,3
Intäkter		
Ersättning från socialstyrelsen och kammarkollegiet - till nämnder aktivitet 122	2,1	18,2
Ersättning för sjuklönekostnader	6,8	13,9
Sänkta arbetsgivaravgifter		0,9
Högre generella statsbidrag med anledning av pandemin med mera	6,0	41,5
Lägre skatteintäkter, slutavräkning för 2020		-15,6
Summa intäkter	14,9	57,6
Netto	-13,9	19,6

Nämnderna har påverkats ekonomiskt i olika omfattning. Tabellen nedan visar den bedömda nettoeffekt pandemin haft, som nämnderna redovisar, inklusive riktade bidrag från staten men exklusive ersättning för sjuklöner. Dock med reservation för att lägre kostnader är svårberäknade för ej utförd verksamhet. Den största ekonomiska effekten ser ut att ha uppstått inom barn- och utbildningsnämnden.

Ekonomiska effekter i samband med pandemin, mkr	2021	2020
Barn- och utbildningsnämnden	-14,1	-5,2
Socialnämnden	-0,7	-2,8
Kommunstyrelsen	2,0	-1,4
Tekniska nämnden	0	-0,8
Kultur- och fritidsnämnd	-1,2	-0,8
Bygg- och miljönämnden	0	0
Vård- och omsorgsnämnden	-6,0	0,1
Summa	-19,9	-10,8

Nämndernas nettokostnadsutveckling

Nämnd, tkr	2021	2020	Förändring	Förändring , procent
Kommungemensamma verksamheter 1)	-171 740	-160 392	-11 348	7 %
Kultur- och fritidsnämnd	-55 048	-54 437	-611	1 %
Socialnämnd	-72 919	-70 097	-2 822	4 %
Bygg- och miljönämnd	-12 075	-11 277	-798	7 %
Barn- och utbildningsnämnd	-608 121	-587 176	-20 946	4 %
Vård- och omsorgsnämnd	-323 860	-283 189	-40 671	14 %
Teknisk nämnd	-39 284	-35 744	-3 540	10 %
Överförmyndarnämnd	-2 033	-1 984	-49	2 %
Summa	-1 285 080	-1 204 296	-80 785	7 %

Taxefinansierade verksamheterna avfall och VA ingår inte. Bokslut 2020 har justerats för organisationsförändringar 2021 för att öka jämförbarheten för nämnderna mellan åren.

1) Kommunfullmäktige, stöd till politiska partier, valnämnd, revision, kommunstyrelse, kommunstyrelsens förvaltning.

Nettokostnaden för nämndernas verksamheter ökar med 80,8 (23,9) miljoner kronor jämfört med år 2020. Det är en ökning med 7 (2) procent jämfört med år 2020.

Vård- och omsorgsnämnden ökar mest med 40,7 (12,8) miljoner kronor vilket är en ökning med 14 procent. Den demografiska utvecklingen där antalet 80-åringar och äldre ökar med 100 procent under en tioårsperiod, påverkar nämndens verksamhet väsentligt.

Nettokostnadsökningen har påverkats av pandemins effekter i form av högre kostnader inom vissa verksamheter. Dock har statsbidragen med anledning av pandemin samt utebliven verksamhet medfört att den ekonomiska nettoeffekten är positiv för nämnderna, i olika omfattning per nämnd.

Kostnads- och intäktsutveckling

Konto, tkr	2021	2020	Förändring	Förändring, procent
Summa intäkter	490 493	388 525	101 968	26 %
Kostnader				
Köp av varor, tjänster och verksamheter samt bidrag	-637 959	-606 524	-31 435	5 %
Kostnader för arbetskraft (personalkostnader)	-945 846	-898 676	-47 170	5 %
Summa kostnader	-1 583 805	-1 505 200	-78 605	5 %
Avskrivning av inventarier och fastigheter	-82 302	-65 810	-16 492	25 %
Skatteintäkter och utjämning	1 336 507	1 266 285	70 222	6 %
Finansnetto	-8 107	-8 037	-70	1 %
Resultat	152 786	75 763	77 023	102 %

Exklusive interna kostnader

Intäkter

Kommunens intäkter ökar med 102,0 (14,5) miljoner kronor från år 2020, det är en väsentlig ökning med 26 procent.

Det beror främst på årets intäkter från försäljning av fastigheter och exploateringsverksamheten som är av engångskaraktär och uppgår till 122,1 miljoner kronor jämfört med 29,6 miljoner kronor föregående år.

Driftbidrag från bland andra staten till kommunen minskar totalt sett med 13 miljoner kronor jämfört med föregående år. Orsaken är främst pandemins utveckling och statens ersättning till kommunerna med anledning av pandemin. Socialstyrelsens bidrag för merkostnader för pandemin uppgår i år till 2,0 miljoner kronor jämfört med 18,2 miljoner kronor föregående år. Den statliga ersättningen för ökade sjuklöner med anledning av pandemin är i år 6,8 miljoner kronor jämfört med 13,9 miljoner kronor föregående år.

Köp av varor, tjänster och verksamheter samt bidrag

Kostnaden för köp av material, lämnade bidrag, köp av verksamhet och övriga driftkostnader ökar med 31,4 (22,4) miljoner kronor jämfört med förra året. Det är en ökning med 5 procent.

Ökningen förklaras främst av kostnaden för försäld fastighet som är 30,8 miljoner kronor högre än föregående år. Den hänger främst samman med försäljningen av mark i Logistik Bålsta där kommunen har haft 32,8 miljoner kronor i kostnad för inköp av marken som sålts under året.

Övriga större förändringar är kostnaden för tillfälligt inhyrd personal som ökar med 8,8 miljoner kronor jämfört med förra året. Fastighetsrelaterade kostnader i form av bränsle, energi och vatten ökar med 7,6 miljoner kronor, en ökning med 33 procent, samtidigt som övriga fastighetskostnader minskar med 7,3 miljoner kronor.

Verksamheten i extern regi, när kommunen köper huvudverksamhet från andra utförare, ökar med endast cirka 400 000 kronor till 297,4 miljoner kronor. Det innebär att andelen av kommunens verksamhet som utförs av extern, minskar från 19 till 18 procent. Då ingår även driftbidrag till utförare inom kommunkoncernen, det vill säga räddningstjänsten.

Barn- och utbildningsnämnden köper verksamhet för 166,8 (156,9) miljoner kronor för barn och elever i gymnasieskola, grundskola, förskoleklass, fritidshem och förskola och som utförs av annan huvudman än Håbo kommun. Vård- och omsorgsnämnden köper främst äldreboende, hemtjänst och LSS-verksamhet för totalt 75,8 (64,3) miljoner kronor, en

minskning med 15 procent. Socialnämnden köper vård för 19,5 (18,4) miljoner främst barn- och ungdomsvård. Tekniska nämnden köper verksamhet för totalt 23,3 (21,0) miljoner kronor främst för avfallshantering samt snöröjning och sandning av vägar. Kommunstyrelsen betalar driftbidrag till räddningstjänsten med 21,5 (21,0) miljoner. Överförmyndarnämndens verksamhet bedrivs i Uppsala kommuns regi, där kommunen betalar oförändrat 2,0 miljoner kronor.

Kostnad för arbetskraft (personalkostnader)

Kostnaderna för personal inklusive pensioner ökar med 47,2 (43,6) miljoner kronor från 2020. Det är en ökning med 5,2 (5,1) procent.

Lönekostnaden inklusive arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar samt löneskatten ökar med 34,1 (34,7) miljoner kronor eller 4,1 (5,8) procent. Kostnaden för pensionsavsättningar och pensionsutbetalningar ökar med 10,6 miljoner (339 000) kronor eller 18,5 (0,6) procent jämfört med 2020. Det är främst det förändrade livslängdsantagandet som gör att kostnaden för pensioner ökar kraftigt år 2021.

Konto, tkr	2021	2020	Förändring
Löner	-664 131	-632 839	-31 292
Kostnadsersättningar	-1 572	-2 277	705
Arbetsgivaravgifter	-219 024	-210 535	-8 489
Pensioner kostnader	-67 782	-57 202	-10 580
Avgår eget arbete på anläggningstillgångar	6 663	-4 179	2 485
Summa personalkostnad	-945 846	-898 676	-47 170

Avskrivning av inventarier och fastigheter

Avskrivningskostnaden, det vill säga värdeminskningen av kommunens anläggningstillgångar och inventarier, är 82,3 (65,8) miljoner kronor. Det är en ökning med 16,5 miljoner kronor från föregående år.

6,7 miljoner kronor utgörs av nedskrivningar av engångskaraktär. Främst är det nedskrivning av Viby skola och förskola 4,8 miljoner kronor samt simhallen 1,4 miljoner kronor

Investeringar i infrastruktur främst som följd av exploateringsverksamheten gör att avskrivningar inom gatuanläggningar ökar med 4,5 miljoner kronor.

Den taxefinansierade verksamheten står för 3,2 miljoner kronor av de ökade avskrivningarna.

Objekt, tkr	2021	2020	Förändring
Fastigheter	-36 570	-35 439	-1 131
Maskiner och inventarier	-7 022	-6 322	-700
Nedskrivning	-6 796	-59	-6 737
Finansiell leasing	-573	-329	-244
VA-verksamheten	-13 219	-11 962	-1 257
Avfallsverksamheten	-3 009	-1 049	-1 960
Anläggningar (gata)	-15 113	-10 650	-4 463
Summa avskrivningar	-82 302	-65 810	-16 492

Skatteintäkter

Intäkten av kommunalskatten, kommunens största finansieringskälla, ökar med 68,5 miljoner kronor totalt (6,3 procent) jämfört med föregående år.

Föregående år minskade skatteintäkterna med 7,7 miljoner kronor (-0,7 procent). Skattesatsen sänktes inför 2020 med 25 öre från 21,34 till 21,09, vilket medförde cirka 13 miljoner kronor årliga lägre skatteintäkter. Utan skattesänkningen hade skatteintäkterna således ökat med cirka 5 miljoner kronor. Pandemin var den största orsaken till den mycket begränsade ökningen av skatteintäkterna.

Skatteintäkter och slutavräkning för år 2020 och 2021 är totalt sett 22,2 miljoner kronor högre än budgeterat, som följd av att skatteunderlaget har ökat betydligt mer än beräknat under året.

Skatteutjämning och statsbidrag

År 2005 infördes ett skatteutjämningsystem med syfte är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för landets kommuner. Detta oavsett strukturella förhållanden som befolkningens sammansättning och möjlighet att ge välfärd till invånarna. Invånarna ska kunna få lika god service oberoende var i landet de bor.

Den senaste revideringen genomfördes 1 januari 2020. Revideringen medför att Håbo kommun betalar mer till kostnadsutjämnningen än tidigare, men får införandebidrag under år 2020-2022 för att möjliggöra successiv anpassning. Delarna i utjämningsystemet redovisas nedan.

Inkomstutjämning

Inkomster från inkomstutjämning inklusive regleringsavgift uppgår till 168,7 (133,6) miljoner kronor för Håbo kommun. Inkomsterna är 35,1 miljoner kronor högre än 2020.

Generella statsbidrag

Kommunerna fick stora generella statsbidrag år 2020 som följd av pandemin, främst i syfte att kompensera för förväntade uteblivna skatteintäkter. Totalt uppgick de generella bidragen till 44,7 miljoner kronor, där 3,2 miljoner kronor avsåg extra statsbidrag för flyktingmottagandet. I år är de generella statsbidragen betydligt lägre, totalt 10,7 miljoner kronor. De avser främst god vård och omsorg för äldre personer 7,5 miljoner kronor samt skolmiljarden 3,1 miljoner kronor.

Kostnadsutjämning och införandebidrag

Kostnadsutjämnningen syftar till att utjämna strukturella kostnadsskillnader mellan landets kommuner, så att kommunerna har samma möjlighet att ge välfärd till invånarna oavsett befolkningens sammansättning. Under 2021 betalar kommunen 26,7 (25,9) miljoner kronor i kostnadsutjämning vilket är 1,2 miljoner kronor mer än 2020.

För att ge kommunen möjlighet till successiv anpassning till förändringen i kostnadsutjämningsystemet som gjordes år 2020, ges kommunen införandebidrag under år 2020-2022. År 2020 fick kommunen 21,1 miljoner kronor och en halvering har skett till år 2021 till 11,6 miljoner kronor. Bidraget beräknas vara 4,8 miljoner kronor år 2022.

Håbo kommun får således anpassa sig till en cirka 20 miljoner kronor årlig lägre intäktsnivå än det som gällde 2019 och tidigare.

LSS-utjämning

Systemet syftar till att utjämna LSS-kostnaderna mellan landets kommuner och vid införandet 2005 betalade kommunen 4,5 miljoner kronor. År 2020 betalar kommunen 40,9 (45,3) miljoner kronor till LSS-utjämnningen vilket är en minskning med 4,4 miljoner kronor från år 2019.

Fastighetsavgift

Införandet av fastighetsavgiften år 2008 var neutral, både för den enskilda kommunen och för staten. Intäkterna från den kommunala fastighetsavgiften 2008 uppskattades till 12 miljarder kronor och fördelades lika mellan kommunerna. Från 2009 har den årliga intäktsförändringen från fastighetsavgiften tillförts varje kommun och adderats till det ursprungliga beloppet. För år 2021 är den prognostiserade intäkten 44,3 miljoner kronor vilket är en ökning med 1,2 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Skatteintäkter, utjämning och bidrag	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Budget 2021
Skatteintäkter	1 159,1	1 090,6	1 121,3
Inkomstutjämning, regleringsavgift	168,7	133,6	180,4
Kostnadsutjämning	-26,7	-25,9	-22,9
Införandebidrag	11,6	21,1	11,8
LSS-utjämning	-31,1	-40,9	-32,0
Fastighetsavgift	44,3	43,1	45,1
Generella statsbidrag	10,7	44,7	10,7
Summa	1 336,6	1 266,3	1 314,4

Finansnetto och räntekostnader

Finansnettot, som utgörs av skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader, har sedan 2020 förändrats negativt med 70 000 kronor.

Finansiella intäkter

Finansiella intäkterna uppgår till 4,0 (4,4) miljoner kronor, varav 2,7 miljoner avser borgensavgift från kommunens bolag. Övriga finansiella intäkter, 1,3 miljoner kronor, kommer bland annat från kommunens koncernkonto och utdelningar och återbäring från Kommuninvest. Finansiella intäkterna minskar med 357 000 kronor jämfört med föregående år. Detta beror i huvudsak på att utdelningen från Kommuninvest år 2021 har minskat.

Finansiella kostnader

Finansiella kostnader uppgår till 12,1 (12,4) miljoner kronor, en minskning med 287 000 kronor.

Räntekostnaderna på långfristiga skulder minskar med 1,2 (0,3) miljoner kronor till 10,0 miljoner kronor jämfört med år 2019, trots att kommunen har lånat upp ytterligare 103 miljoner kronor år 2021. Minskningen beror bland annat på lägre räntenivå och att kostnaderna för derivat minskat.

Den totala genomsnittsräntan för kommunens långfristiga skulder uppgår till 1,02 (1,27) procent. Jämfört med föregående år är det en minskning med 0,19 procentenheter.

Räntekostnaden för pensioner är 2,2 (2,9) miljoner kronor, vilket är en minskning från år 2020 med 714 000 kronor.

Investeringar

Håbo kommun har år 1996 till 2021 investerat 2 512 miljoner kronor netto i anläggningar och inventarier. Kommunens totala bokförda värde av anläggningar och inventarier uppgår 2021 till 2 147,1 (1 969,2) miljoner kronor.

Pågående stora investeringar

Kommunen har flera större projekt som pågår över flera år (2016-2024) med beslutad totalbudget från kommunfullmäktige. Den totala budgeten för dessa pågående projekt är 1 004,9 miljoner kronor. Det är ny simhall 191 miljoner kronor, ombyggnation Futurumskolan 182 miljoner kronor, äldreboende Åsen 121 miljoner kronor, resecentrum 84,4 miljoner kronor, förskola Ängsbacken 48 miljoner kronor, två LSS-boenden 40,1 miljoner kronor, trafiksäkerhetsåtgärder Kraftleden 20,8 miljoner kronor, aktivitetspark 11 miljoner kronor, gång- och cykelvägar 17,7 miljoner kronor, samt VA-investeringar 285,9 miljoner kronor.

Tre fleråriga investeringsprojekt prognostiseras med underskott. Det är LSS-boende Dalvägen som bedöms bli 800 000 kronor (4 procent) mer än budget samt LSS-boende Viby 1,3 miljoner kronor (7 procent) mer än budget. Socialförvaltningen har informerats om budgetöverskridandet för LSS-boende Viby. Projekt 1271 GAP (VA)-ledning blir 30 miljoner kronor dyrare som följd av nya förutsättningar och en begäran om utökad budget behandlas av kommunfullmäktige i början av år 2022.

Dessa omfattande investeringar kommer att medföra ökade driftkostnader för kommunen när lokalerna och anläggningarna är färdiga att tas i bruk.

Årets investeringar

Investeringsbudget för innevarande år exklusive exploateringsinvesteringar uppgår till 513,4 miljoner kronor. Förbrukningen av investeringsmedel uppgår till netto 246,6 (244,3) miljoner kronor efter avdrag för offentliga investeringsbidrag.

Överskottet gentemot budgeterade investeringarna är således 266,8 miljoner kronor.

Av årets överskott avser 206,9 miljoner pågående fleråriga projekt med totalbudget där tidplanen inte hållit. Dessa oförbrukade budgetmedel överförs till kommande år utan särskilt beslut, 131,4 miljoner kronor överförs till år 2022 och 75,5 miljoner till år 2023.

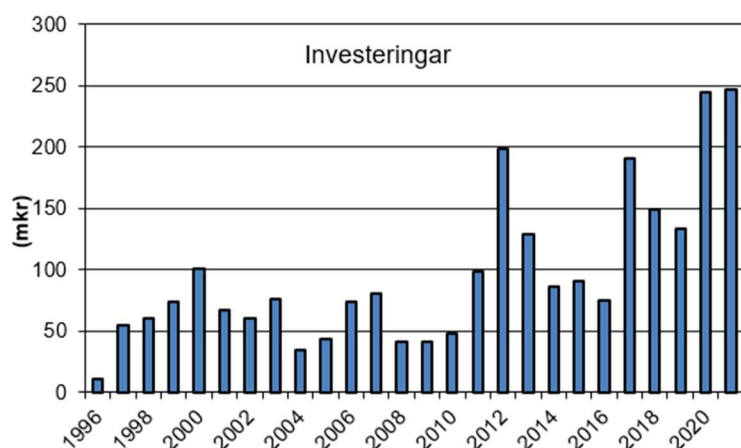
Av årets överskott avser 729 000 kronor avslutade fleråriga projekt med totalbudget.

Av årets överskott avser 59,2 miljoner kronor övriga investeringar där 46,5 miljoner kronor begärs överförda till år 2022, där den främsta anledningen är att tidplaner för investeringar inte hållit av olika skäl exempelvis upphandlingar och komponentbrist.

När hänsyn tas till budgetöverföringar till kommande år, redovisas ett totalt överskott på 13,4 miljoner kronor.

I avsnitt 8 Investeringsredovisning finns mer information om årets investeringar.

Investeringar i anläggningar och inventarier år 1996-2021 exklusive exploatering

Exploateringsinvesteringar

Förutom ordinarie investeringar i verksamheterna har det investerats inom exploateringsverksamheten för 43,9 (54,5) miljoner kronor. Utgifter för omsättningstillgångarna har ökat med 34,3 (1,8) miljoner kronor, där 32,9 miljoner kronor avser markreserv som förvärvats tidigare år.

De största investeringarna inom exploateringsverksamheten under året är Björkvallen 15,2 miljoner kronor och Tvåhusplanen 13,6 miljoner kronor.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar förändring av likvida medel under året uppdelade i kategorierna löpande-, investerings- och finansieringsverksamhet.

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten är positivt och uppgår till 204,0 (256,6) miljoner kronor.

Kassaflöde från investeringsverksamheten

Investeringsutgifterna för materiella tillgångar och exploateringen är 256,3 (294,0) miljoner kronor. I anskaffningskostnader ingår pågående exploateringsprojekt med 43,9 (54,4) miljoner kronor.

Finansieringen av investeringarna har skett genom det egna kassaflödet, inom den löpande verksamheten med 204,0 (256,6) miljoner kronor och genom upplåning.

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

Under året har upplåning med 103 miljoner kronor skett. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgår till 102,2 miljoner kronor (- 514 000 kronor).

Förändring av likvida medel

Likvida medel ökar med 49,9 (-38,0) miljoner kronor och uppgår vid årets slut till 52,7 (2,9) miljoner kronor.

Låneskuld

Håbo kommun har många exploateringsprojekt på gång. Detta kommer att innebära att kommunen kommer att få betydande inkomster från markförsäljning från olika intressenter för etablering i kommunen. Samtidigt har kommunen utmaningar avseende investeringar för infrastruktur, fastigheter och fritidsanläggningar. Enligt den 10 åriga investeringsplanen är investeringsutgifterna för kommande åren beräknade till cirka 3 miljarder kronor.

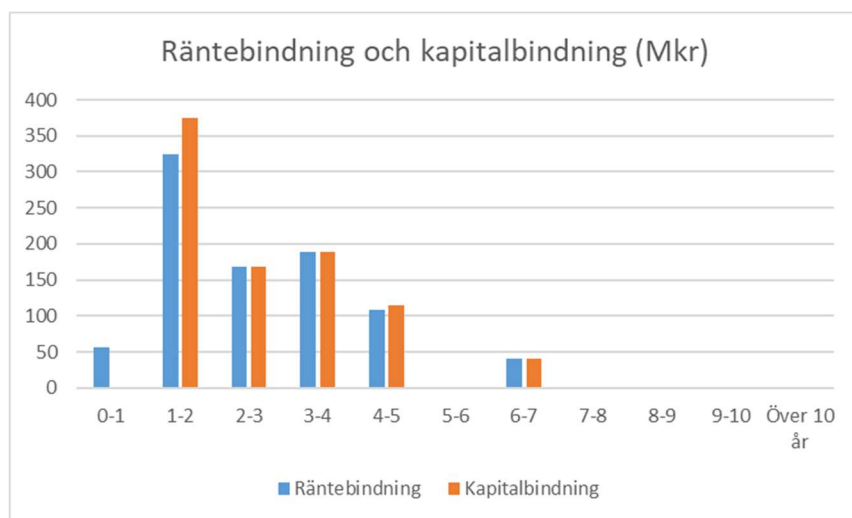
Skuldsättningsgraden är hög eftersom kommunen gjorde mycket omfattande investeringar inom skolan under åren 1996 till 2003 och investeringsnivå kommer fortsatt att ligga på en hög nivå. Kommunens externa långfristiga låneskuld uppgår till 886,7 (783,7) miljoner kronor. Därutöver har kommunen pensionsåtaganden på 288,6 (287,6) miljoner kronor. Under 2021 investerar kommunen cirka 291 miljoner kronor i fastigheter och anläggningar.

Skuldportföljen har en volym på 886,7 miljoner kronor. Den genomsnittliga räntan för hela skuldportföljen uppgår till cirka 1,02 procent (1,27) procent.

Både den genomsnittliga räntebindningen och räntan har förändrats. Den genomsnittliga räntenivån i portföljen har minskats med cirka 0,25 procentenheter.

Kommunen använder derivatinstrument selektivt för att säkra upp ränterisken på underliggande lån. Av kommunens totala skuldportfölj har cirka 120 (210) miljoner kronor eller 14 (27) procent av lånen säkrats upp med derivatinstrument med olika förfallostruktur eller till fast räntebindning.

Räntebindning och kapitalbindning

Skuldportföljens genomsnittliga kapitalbindning är 2,62 (2,68) år och den genomsnittliga räntebindningen är 2,49 (2,43) år. Av portföljen har 0,00 (20,26) procent en kapitalbindning på ett år eller kortare och 6,33 (27,42) procent har en räntebindning på ett år eller kortare. Utan derivat hade 19,86 (42,73) procent av portföljen haft en räntebindning på ett år eller kortare.

Med nuvarande låneportfölj har kommunen inga valutarisker eller kreditrisker. Kommunen har inte placerat några tillgångar, därav föreligger inga risker avseende finansiella tillgångar.

Medfinansiering av Citybanan

Kommunfullmäktige beslutade år 2009 (KF § 98) att Upplands Lokaltrafik (Uppsala läns landsting) ingick avtal med staten om medfinansiering av Citybanan. För Håbo kommuns del innebar detta att fullmäktige godkände en medfinansiering om 38,0 miljoner kronor jämte indexuppräknings om 8,2 miljoner kronor. Slutbetalningen av medfinansieringen av Citybanan gjordes år 2017 och har uppgått till 46,2 miljoner kronor för perioden 2013-2017 inklusive

indexuppräknningar.

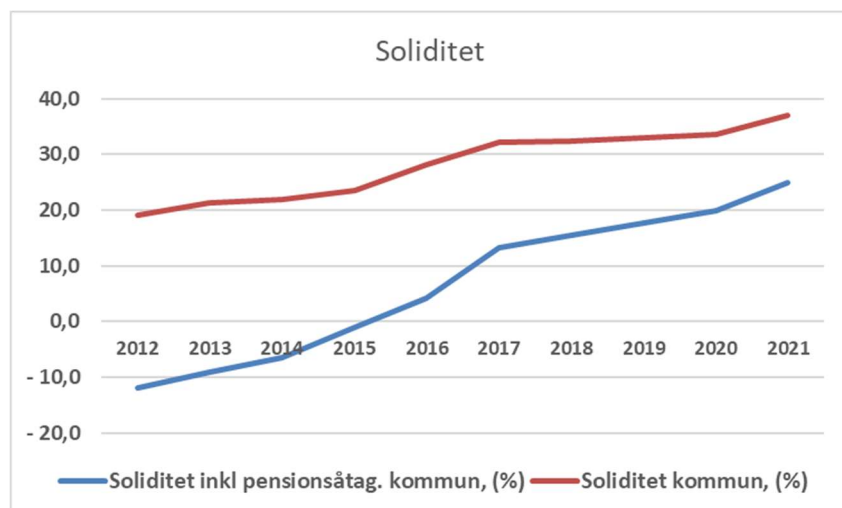
Upplösningen, det vill säga avskrivningen av bidraget, påbörjades år 2013 innebärande en avskrivning på kapitalbeloppet med 1,5 miljoner kronor år 2020, vilket belastar resultaträkningen. Detta görs i enlighet med riksdagens beslut om ändring i lagen (1997:614), 5 kapitel 7 §, om kommunal redovisning. År 2013–2038 kommer den årliga nedskrivningskostnaden om 1,5 miljoner kronor att belasta kommunens resultaträkning.

Soliditet

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital och ger en uppfattning om kommunens finansiella styrka på längre sikt. Utvecklingen av soliditeten bestäms dels av resultatet, dels av hur tillgångar, avsättningar och skulder förändras under året. Det finns ingen norm för vilken soliditet en kommun bör ha. Kommunen strävar dock efter en hög soliditet eftersom det minskar kommunens finansiella kostnader.

Soliditeten för Håbo kommun år 2021 ökar något till 37 (35) procent. Det kan jämföras med den ovägda genomsnittliga soliditeten för länets kommuner som år 2020 var 40 procent.

Om man även tar hänsyn till pensionsförpliktelserna, både de som redovisas som ansvarsförbindelse, är soliditeten 25 (20) procent, att jämföra med den ovägda soliditeten för länet år 2020 som var 14 procent.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomi är utsatt för påverkan från omvärlden. En känslighetsanalys som visar förändringar i ett antal storheter ger följande riskexponering för år 2021:

- Ökade löner med 1 procent - motsvarar cirka 9 miljoner kronor i ökade kostnader
- Effektivisering med 1 procent - motsvarar cirka 12 miljoner kronor i sänkta kostnader
- 100 fler/färre invånare - motsvarar cirka 10 miljoner kronor i ändrade skatteintäkter
- Räntan ökar med 1 procent - motsvarar cirka 3 miljoner kronor i ökade kostnader
- Ökad upplåning 100 miljoner kronor - motsvarar cirka 8 miljoner kronor i ökade kostnader
- Förändrad skattesats 50 öre - motsvarar cirka 26 miljoner kronor i ändrade intäkter
- Skatteunderlaget ökar med 1 procentenhet - motsvarar cirka 10 miljoner kronor i högre intäkter.
- Ökning med en heltidsanställd - motsvarar cirka 530 000 kronor i ökad kostnad.

2.7 Balanskravsresultat

Riktlinjer för resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige beslutade 2019-02-25 §8 att anta lokala riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv samt att reservera överskott upparbetade från och med räkenskapsåret 2010-2012, enligt beräkning av ingående balans för resultatutjämningsreserven, uppgående till 14,7 miljoner kronor. Resultatutjämningsfonden uppgår till 14,7 miljoner kronor per 2021-12-31.

De lokala riktlinjerna som kommunfullmäktige beslutade om har sin utgångspunkt i kommunens ekonomiska ställning, vilka faktorer som främst påverkar verksamhet och ekonomi i framtiden samt en bedömning av faktorernas betydelse och påverkbarhet. Det kan exempelvis vara planerade investeringar, låneskulder och det totala pensionsåtagandets påverkan på resultat och ställning. Av kommunens riktlinjer framgår att;

Reservering till resultatutjämningsfonden får göras om kommunens finansiella mål är uppnådda med ett belopp som motsvarar den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Detta eftersom kommunen har långfristiga skulder i form av lån från externa kreditinstitutioner och ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser som redovisas utanför balansräkning som kan belasta kommunens resultat i framtiden.

Dessutom krävs att överskottet överstigande två procent, enligt ovan i kommunens resultaträkning, inte används likviditetsmässigt till att finansiera årets investeringar.

Årets balanskravsresultat

Enligt 11 kap. 10 § LKBR ska upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultatet redovisas i förvaltningsberättelsen. Vidare framgår att vid beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens balanskrav, ska årets resultat rensas för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten.

Årets resultat uppgår till 152,8 miljoner kronor vid årets slut. Från årets resultat ska samtliga realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar dras av, vilket i år är noll. Kommunens balanskravsresultat är därför 152,8 miljoner kronor och balanskravet uppfylls.

Att notera är att intäkter av engångskaraktär från reavinster och exploatering ingår i resultatet med 121,2 miljoner kronor.

Balanskravsutredning, tkr	2021	2020	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	152 768	75 764	26 858
Samtliga realisationsvinster (-)	0	-982	-25 158
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	152 768	74 782	1 700
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv			
Användning av medel från resultatutjämningsreserv			
Årets balanskravsresultat	152 768	74 782	1 700

2.8 Väsentliga personalförhållanden

2.8.1 Kommunen

Personalredovisning

Kommunen är en personalintensiv verksamhet, där kommunens medarbetare är de som dagligen skapar värdet i alla våra verksamheter som kommer våra kommuninvånare till gagn.

Redovisningen bygger på ett antal nyckeltal från kommunens personalsystem som ger grundläggande information om personalsituationen:

Tillsvidareanställd – det som i dagligt tal kallas fast anställning. En anställning som enligt avtal pågår tills uppsägning sker från någon part. En tillsvidareanställning kan vara på hel- eller deltid och är i regel månadsavlönade.

Visstidsanställd – en anställning med ett fastställt slutdatum. Det kan vara ett vikariat eller en allmän visstidsanställning så kallad AVA, på hel- eller deltid. Visstidsanställningar i denna redovisning avser tidsbegränsade anställningar med månadslön.

Timavlönade - avser tidsbegränsade anställningar som erhåller timlön.

Årsarbetare – samtliga anställda (månadsavlönade, timavlönade samt hel- och deltid) i en given grupp eller kategori, omräknat till heltidstjänster. Detta är vanligtvis det begrepp som används när man i jämförande syfte beskriver volymen anställda sätt till arbetade timmar utifrån heltidsmättet 1980 bruttoarbetstimmar.

Anställningar och årsarbetare

Antalet tillsvidareanställda 2021 uppgick till 1479, vilket innebär en ökning om 5,8 procent jämfört med 2020. Gruppen visstidsanställda (månadsavlönade) minskade med motsvarande 9 anställningar jämfört med föregående år. Sätt till årsarbetare ökar antalet med 3,4 procent jämfört med året innan. Under de senaste fyra åren har kommunen ökat den totala volymen årsarbetare med 9,0 procent.

Utifrån antalet årsarbete ser vi att kommunen som arbetsgivare årligen växer, vilket är en naturlig effekt av att fler väljer att bosätta sig i Håbo kommun. Tillväxten av fler producerade arbetstimmar beror främst av en ökad efterfrågan av barnomsorg, skola samt vård och omsorg, vilket är kommunens största verksamheter.

Håbo kommun	2018	2019	2020	2021
Tillsvidareanställda	1 328	1 365	1 397	1 479
Tidsbegränsade, månadsavlönade	217	219	197	188
Totalt antal månadsavlönade	1 545	1 584	1 594	1 667
Antal årsarbetare inklusive timavlönade	1 552	1 603	1 627	1 683
Utveckling av antalet anställda jämfört med året innan	-	3,3 %	1,5 %	3,4 %
Varav kvinnor	1 222	1 253	1 262	1 329
andel kvinnor %	79,1 %	79,1 %	79,2 %	79,7 %
Andel män %	20,9 %	20,9 %	20,8 %	20,3 %
Medelålder	46,3 år	45,1 år	44,6 år	45,2 år

Not: Urvalet är per den 1 november för samtliga månadsavlönade som arbetar under HÖK. Timavlönade ingår endast i urvalet gällande antal årsarbetare.

Prognosen för 2022 är att kommunen fortsatt kommer växa, sett till antalet årsarbetare, då kommunen öppnar ett nytt äldreboende 2022 samt påbörjar flera byggnationer av gruppboenden och ytterligare ett äldreboende. Inom barnomsorg och skola kommer behovet av den kommunala servicen fortsätta öka genom utbyggd grundskola och nybyggd förskola, vilket troligen inte kommer påverka kommunens personalstat, då utbyggnaden främst sker av privata aktörer.

Förvaltning	Tillsvidare	Tids- begränsade	Månadsav- lönade, totalt	Antal årsarbetare	Andel kvinnor	Andel heltid
Barn- och utbildningsförvaltningen	756	119	875	879	81,1 %	86,1 %
Socialförvaltningen	448	30	478	515	85,6 %	55,6 %
Samhällsbyggnadsförvaltningen*	74	10	84	61	48,8 %	96,4 %
Kommunledningsförvaltningen*	170	19	189	192	76,7 %	79,4 %
Kultur- och fritidsförvaltningen	31	10	41	36	58,5 %	70,7 %
Bygg- och miljöförvaltningen*	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tekniska förvaltningen*	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Håbo kommun	1 479	188	1 667	1 683	79,7 %	76,7 %

Jämställdhet och sysselsättningsgrad

Kommunen som arbetsgivare är en kvinnodominerad organisation där närmare 77 % av de månadsavlönade är kvinnor. Håbo kommun arbetar aktivt med jämställdhet inom en rad områden, exempelvis genomförs en årlig lönekartläggning som har i uppgift att undersöka eventuella osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor. ”Heltidsresan” är ett partsgemensamt projekt som är kollektivt avtalat med kommunal, som syftar till att utreda och utöka antalet heltidsanställningar inom den kommunala sektorn. Arbetstid, bemanning och schemaläggning är viktiga komponenter för att skapa en hållbar arbetsmiljö och heltid som norm, där Håbo kommuns förskola beslutat att erbjuda samtliga nyanställda heltid.

Under 2021 arbetade 309 tillsvidareanställda på deltid, 79 procent av kommunens medarbetare arbetar heltid vilket även var fallet under 2020.

Socialförvaltningen är den som har lägst antal heltidsarbetande vilket främst grundar sig i vård och omsorgsnämndens verksamheter. Deltidsarbetet inom vård och omsorgsverksamheten beror på verksamhetens behov och den fysiska bemanningsplaneringen i vår hemtjänst och på våra boenden. Verksamheten har utträtt möjligheten till att erbjuda fler heltid, vilket skulle innebära en betydande kostnadsökning. Socialförvaltningen kommer under 2022 utveckla bemanningsplaneringen genom den centrala bemanningsenheten, vars arbete delvis kommer arbeta för att möjliggöra heltidsarbete efter medarbetarnas önskemål.

Personalomsättning och pensionsavgångar

Personalomsättningen uppgick 2021 till 9 %, vilket är en minskning med två procentenheter jämfört med 2020. Totalt har 146 personer avslutat sin tillsvidareanställning varav 21 medarbetare gått i pension. Den genomsnittliga personalomsättningen under perioden 2017-2020 gällande pensionsavgångar är 1,7 procent, vilket även är prognosen kommande år. Detta innebär att kommunens verksamheter fortsatt behöver ha en god planering gällande

kompetensöverföring till nya medarbetare och att medelåldern fortsatt kommer att falla.

Under 2021 slutade 125 medarbetare av annan anledning än pension vilket motsvarar 7,7 procent av gruppen tillsvidareanställda. Personalomsättningen, tillsammans med att kommunen växer, innebär att en stor andel av chefernas tid går åt till att rekrytera nya medarbetare för att kompensera för de som slutat samtidigt som vi behöver bli fler för att möta behovet av den kommunala servicen.

Kommunens centrala HR-enhet har under året implementerat ett nytt rekryteringssystem samt en ny rekryteringsprocess för att tydliggöra vårt arbetssätt för en effektiv och kvalitativ anskaffning av kompetenta medarbetare och kollegor.

Håbo kommun, avgångar	2018 Antal	2018 %	2019 Antal	2019 %	2020 Antal	2020 %	2021 Antal	2021 %
Pensionsavgångar	24	1,8 %	26	1,9 %	22	1,6 %	21	1,3 %
Personalomsättning , exkluderat pensionsavgångar	147	11,2 %	120	8,8 %	129	9,4 %	125	7,7 %
Totalt	171	13,0 %	146	10,7 %	151	11,0 %	146	9,0 %

Not: Urvalet gällande avgångar gäller tillsvidareanställda med avgångskoder 91, 94 och 95.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Under 2021 har Håbo kommun genomfört en rad olika aktiviteter kopplat till det strategiska och operativa arbetsmiljöarbetet. Inför sommaren antog kommunfullmäktige en ny arbetsmiljöpolicy med tillhörande riktlinjer gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Med de nya riktlinjerna som utgångspunkt genomgick samtliga chefer, skyddsombud och fackliga förtroendevalda en tre dagars utbildning inom konceptet BAM (Bättre arbetsmiljö), vilket genomfördes i samarbete med kommunens företagshälsovård. Totalt deltog 140 personer, från samtliga förvaltningar, i arbetsmiljöutbildningen.

Den totala sjukfrånvaron bland kommunens månadsavlönade uppgick 2021 till 7,7 %, vilket i arbetstid motsvarar 108 heltidsarbetande, som under året varit frånvarande på grund av sjukdom. Jämfört med 2020 har sjukfrånvaron minskat med 0,6 procentenheter.

Minskningen av sjukfrånvaron beror till största del av den stora ökningen av sjukfrånvaro till följd av pandemin 2020. Kommunen har fortsatt en högre sjukfrånvaro jämfört med innan pandemin då gällande rekommendationer och restriktioner fortsatt är aktuella vid lättare symptom, vilket ökar sjukfrånvaron framförallt inom skola, barnomsorg, vård och omsorg.

Pandemin skapar fortsatt stora utmaningar i våra verksamheter kopplat till nationella och regionala rekommendationer samt förändrad lagstiftning kopplad till karensavdrag, sjuklönerregler och hemkarantän.

Sjukfrånvaro 2021 – förvaltningarna i jämförelse

Förvaltning	Total sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro i antal årsarbetare	Sjukfrånvaro > 60 dagar, andel	Sjukfrånvaro > 60 dagar, i årsarbetare
Barn- och utbildningsförvaltningen	7,5 %	55	34,4 %	19
Socialförvaltningen	9,1 %	36	49,3 %	18
Samhällsbyggnadsförvaltningen*	4,7 %	2	53,2 %	1
Kommunledningsförvaltningen*	7,8 %	13	38,6 %	5
Kultur- och Fritidsförvaltningen	3,4 %	1	39,1 %	0,4
Bygg- och miljöförvaltningen*	0,0 %	0	0,0 %	0
Tekniska förvaltningen*	0,0 %	0	0,0 %	0,0
Håbo kommun	7,7 %	108	40,4 %	44

*Not: *Under 2021 har Håbo kommun omorganiserat tjänstemannaorganisationen vilket gör bygg- och miljöförvaltningen och tekniska förvaltningen inte kan redovisa ett eget utfall då de från den 1 september 2021 är inkluderade i samhällsbyggnadsförvaltningen.*

Kommunledningsförvaltningen har i och med omorganisationer blivit en betydligt större förvaltning som inkluderar den centrala kostenheten samt den centrala lokalvårdsenheten.

Den största andelen sjukfrånvaro genereras av medarbetare som är frånvarande mellan 2-14 dagar, så kallad korttidssjukfrånvaro. Korttidssjukfrånvaron är den frånvaro som genererar störst kostnad för kommunen, då sjukfrånvarande medarbetare erhåller sjuklön samtidigt som verksamheten behöver tillsätta en vikarie.

Kommunen har under senaste åren arbetat med korttidssjukfrånvaroprojektet, vars mål är att tidigt identifiera ohälsa samt att sätta in tidiga åtgärder vid upprepat frånvaro. I detta arbete har kommunens chefer, personalavdelning och företagshälsovård haft en viktig roll i att genomföra hälsosamtal samt att samordna hanteringen av samtal och åtgärder.

Uppdelning av sjukfrånvaro	Andel Dag 1	Andel Dag 2-14	Andel Dag 15-90	Andel Dag 91-
2019	15,4 %	38,4 %	21,0 %	25,2 %
2020	13,4 %	44,3 %	21,2 %	21,1 %
2021	13,4 %	39,7 %	20,7 %	26,2 %

Gällande långtidssjukfrånvaro är kommunen skyldig att arbeta löpande med arbetslivsinriktad rehabilitering, för att motverka att medarbetarna hamnar i långvarig sjukdom. Att gå till jobbet är för den enskilde en viktig faktor för en god hälsa, då ett arbete innebär rutiner, socialt utbyte och ett syfte med sin tillvaro.

Av den totala sjukfrånvaron 2021 utgör andelen över 90 dagars sammanhängande sjukfrånvaro 26,2 procent, vilket är en ökning med 5,1 procentenheter jämfört med 2020.

Kommunens centrala HR-enhet har under året utbildat alla chefer, skyddsombud och facklig inom systematiskt arbetsmiljöarbete, vilket rehabiliteringsarbetet är en del av. Rehabilitering av långtidssjuka kräver ett stort engagemang från förvaltningarna och deras chefer där kommunen behöver fortsätta arbeta aktivt med att få kollegor och medarbetare tillbaka i arbete.

Håbo kommun	2017	2018	2019	2020	2021
Total sjukfrånvaro	6,6 %	6,9 %	6,1 %	8,3 %	7,7 %
Sjukfrånvaro uppdelat på kön					
Kvinnor	7,4 %	7,7 %	6,9 %	9,4 %	9,2 %
Män	4,8 %	4,7 %	4,1 %	5,1 %	5,7 %
Sjukfrånvaro uppdelat på ålder					
20-29 år	8,4 %	8,1 %	6,6 %	9,2 %	9,6 %
30-39 år	4,9 %	6,1 %	4,8 %	7,5 %	6,8 %
40-49 år	5,6 %	6,5 %	5,9 %	7,9 %	6,9 %
50-59 år	8,2 %	7,9 %	8,0 %	10,0 %	8,7 %
60- år	8,0 %	7,6 %	6,1 %	8,2 %	8,3 %

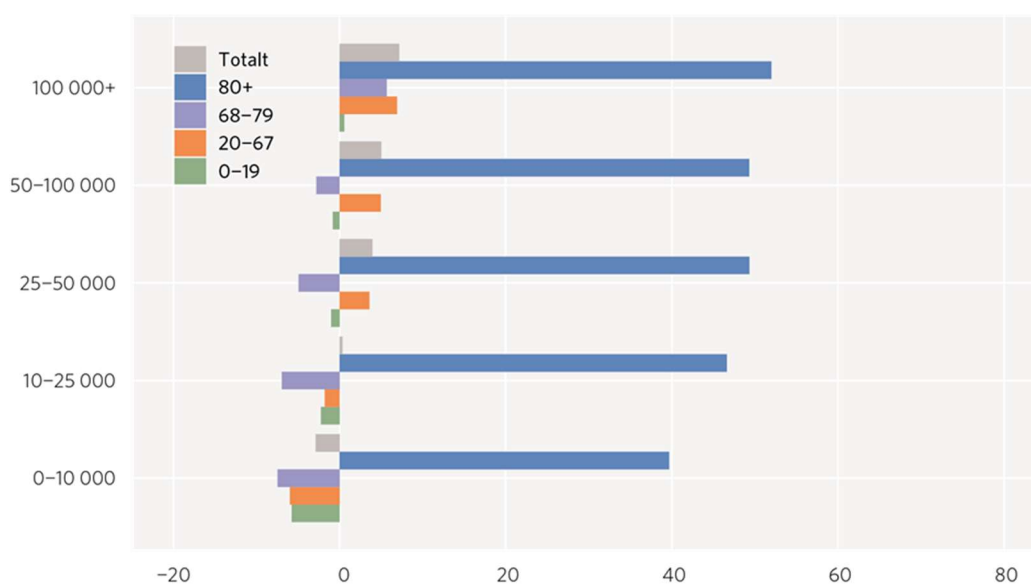
Under 2021 har sjukfrånvaron minskat där kvinnor blivit något friskare och männen mer sjuka. Den grupp som minskat sin sjukfrånvaro mest är åldersspannet 50-59 år som minskat sin sjukfrånvaro med 1,3 procentenheter jämfört med 2020.

2.9 Förväntad utveckling

Håbo kommun är en kommun i tillväxt med stora redovisade behov av investeringar inom bland annat infrastruktur och samhällsbyggande samtidigt som styrning av hela kommunen måste säkras. Den höga investeringsvolymen på kort och lång sikt i form av infrastruktur, verksamhetsfastigheter och fritidsanläggningar kräver en finansiell plan. En viktig grundpelare är att redovisa stabila bra resultat som finansierar merparten av investeringarna för att inte öka skuldsättningen alltför kraftigt i kommunen. Långsiktigt balanserad ekonomi gynnar nuvarande och framtida kommuninvånare där service och behov är väl avvägt mot den demografiska sammansättningen.

På bilden nedan har kommunerna delats in i grupper utifrån befolkningsstorlek oavsett storlek beräknas antalet över 80 år öka kraftigt fram till 2030. Informationen är hämtad från ekonomirapporten som SKR publicerade oktober 2021.

Befolkningsprognos för kommuner i olika storlek fram till 2030

Källa: SCB

Den prognostiserade demografiska utvecklingen skapar nya utmaningar och Covid-kommissionens rapport och ny lagstiftning på äldreområdet kommer med stor sannolikhet att medföra större kommunalt ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser inom framförallt äldreomsorgen. När gruppen 80 år eller äldre i kommunen beräknas fördubblas fram till år 2030 krävs en långsiktig strategiskt plan. Ändrad ansvarsfördelning mellan region, primärvård och kommun ställer fortsatt krav på nämndens hälso- och sjukvårdsorganisation. Arbetet med effektiv och nära vård 2030 kommer att intensifieras under de kommande åren.

Äldreomsorgens och hemsjukvårdens organisation och förutsättningar kommer med stor sannolikhet även att förändras och påverkas av nationella beslut i spåren av pandemin.

Samtidigt beräknas antalet personer i arbetsför ålder endast (i genomsnitt) att öka i kommuner med en befolkning på över 25 000 invånare. Alla kommungrupper, utom större städer och pendlingskommuner nära större stad (Håbo kommun), kommer enligt prognosen ha färre invånare i åldern 0-19 år 2030 än 2020.

Med det tilltagande antalet gymnasieelever i kommunen de kommande åren krävs fler utbildningsplatser. Detsamma gäller i hela det samverkansområde som Håbo ingår i, vilket gör att följderna blir ökad konkurrens om gymnasieplats för eleverna som leder till ökande kostnader för köp av gymnasieutbildning som konsekvens.

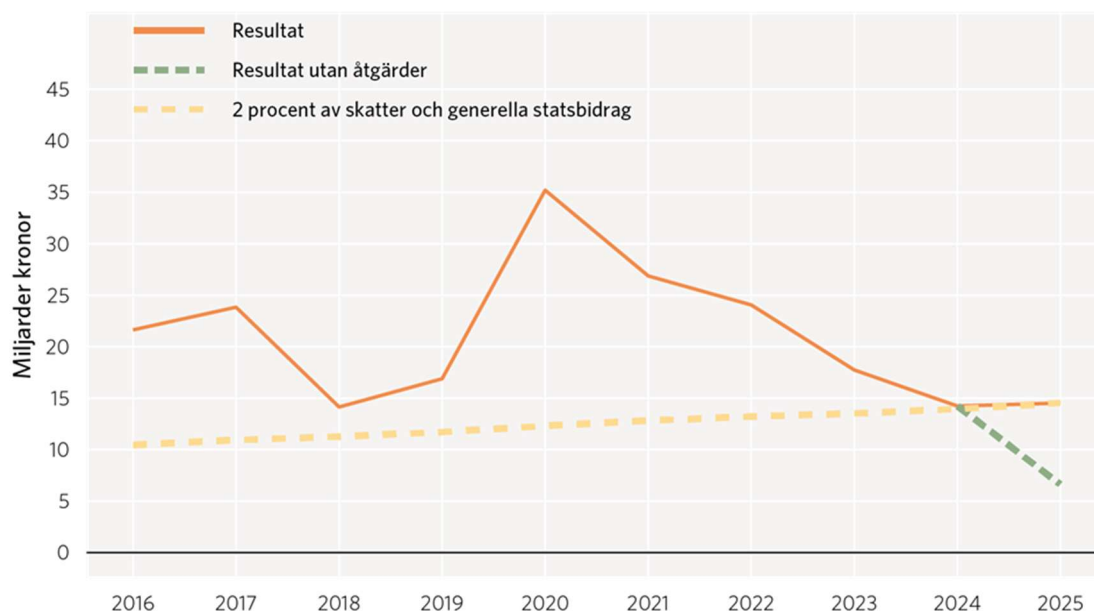
Landets kommuner står inför en stor kompetensutmaning när antalet barn och särskilt äldre

ökar betydligt mer än de i arbetsför ålder. Utmaningens omfattning varierar i olika delar av landet. Det krävs förändrade arbetssätt för att välfärdstjänsterna även framöver ska hålla en god eller förbättrad kvalitet.

En möjlighet är att utveckla nya sätt att arbeta med digital teknik, men det löser säkerligen bara delar av resursbehoven. Ett exempel i Håbo kommun är digitalisering och teknisk utveckling inom lokalvården där man i ett pilotprojekt undersöker förutsättningarna för städrobotar vilket möjliggör nattstädning av arenor och kontorskomplex. Kommunen ligger i en tillväxtregion och konkurrensen om arbetskraft är hård. Utmaningen redan nu och de kommande åren är att både lyckas behålla personal och att vara en attraktiv arbetsgivare vid nyrekryteringar.

Utifrån prognosen kan konstateras att kommunen behöver ännu större fokus på de långsiktiga planerna i form av budget och investeringar när befolkningen på sikt sannolikt inte kommer öka samma takt samt justera för de demografiska förändringarna.

Diagrammet visar Kommunernas resultat samt vad 2 procent av skatter och bidrag motsvarar

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Prognosen för 2022 visar på att resultatet sjunker till 3,6 procent av skatter och bidrag, vilket motsvarar ett genomsnitt av de tio föregående årens resultat. Att resultatet fortsätter nedåt under 2 procent är en konsekvens av att de generella statsbidragen inte följer kostnadsutvecklingen. Tillskottet av statsbidrag som krävs för att balansera resultatet på 2 procent motsvarar 8 miljarder kronor.

Liksom för de flesta kommuner står Håbo kommun inför stora utmaningar, med anledning av de demografiska förändringar som påverkar behoven av utbud och resurser. Om inte tillskotten av statsbidrag följer kostnadsutvecklingen för de kommande åren behöver kommunen vidta åtgärder och sannolikt också bestämma ambitionsnivåer för bland annat utbudet av kommunal service. Nödvändiga åtgärder för att skapa en god ekonomisk hållning och en ekonomi i balans över tiden där 2030 är en viktig mätpunkt.

3 Resultaträkning

tkr	Not	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun bokslut 2021	Kommun bokslut 2020	Kommun Budget 2021
Verksamhetens intäkter	3	719 721	518 129	490 492	388 525	314 837
Verksamhetens kostnader	4	-1 651 874	-1 582 020	-1 583 805	-1 505 200	-1 518 863
Avskrivningar	5	-121 959	-101 534	-82 302	-65 810	-77 900
Verksamhetens nettokostnad		-1 054 112	-1 165 425	-1 175 615	-1 182 485	-1 281 926
Skatteintäkter	6	1 159 093	1 090 563	1 159 094	1 090 563	1 121 309
Generella statsbidrag och utjämnning	7	177 412	175 723	177 413	175 723	193 120
Verksamhetens resultat		282 393	100 861	160 892	83 801	32 503
Finansiella intäkter	8	1 290	1 735	4 014	4 371	2 600
Finansiella kostnader	9	-16 331	-17 688	-12 121	-12 408	-16 752
Resultat efter finansiella poster		267 352	84 908	152 785	75 764	18 351
Extraordinära poster (netto)						
ÅRETS RESULTAT		267 352	84 908	152 785	75 764	18 351

Jämförande kolumn koncernen 2020 har räknats om. En rättning med minskade intäkter i Håbo marknads AB utfördes efter att årsredovisningen för 2020 redan var fastställd.

Årets resultat i koncernen 2021 innehåller en koncernmässig vinst som uppstått i samband med att Håbo marknads AB är likviderat.

Koncernens resultat	2021	2020
Årets resultat	267 436	84 908
<i>Varav rättning HMAB</i>		<i>-557</i>
<i>Varav HMAB likvidation, koncernmässig vinst</i>	<i>96 524</i>	
<i>Varav HMAB likvidation, förlust</i>	<i>-54</i>	

4 Balansräkning

tkr	Not	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	3 326 280	2 967 787	2 118 098	1 940 414
Maskiner och inventarier	12	48 915	46 814	28 976	28 769
Finansiella anläggningstillgångar	13	16 004	16 004	11 735	13 035
Bidrag till statlig infrastruktur	14	24 320	25 840	24 320	25 840
Summa anläggningstillgångar		3 415 519	3 056 445	2 183 129	2 008 058
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	15	1 166	1 423	1 166	1 423
Exploateringsfastigheter	16	723	33 855	6 962	9 602
Fordringar	17	164 991	114 857	157 766	105 449
Kassa och bank	18	69 063	4 917	52 742	2 850
Summa omsättningstillgångar		235 943	155 052	218 636	119 324
SUMMA TILLGÅNGAR		3 651 460	3 211 496	2 401 765	2 127 383
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	19	1 105 428	838 075	891 783	738 998
I: Årets resultat		267 352	84 908	152 785	75 763
II: Resultatutjämningsreserv		14 700	14 700	14 700	14 700
III: Övrigt eget kapital		823 376	738 467	724 298	648 535
Avsättningar					
Pensioner	20	153 733	134 779	143 925	125 846
Övriga avsättningar	21	19 041	18 404	0	0
Summa avsättningar		172 774	153 183	143 925	125 846
Skulder					
Långfristiga skulder	22	1 996 009	1 816 438	1 027 307	899 839
Kortfristiga skulder	23	377 249	403 799	338 750	362 700
Summa skulder		2 373 258	2 220 237	1 366 057	1 262 539
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		3 651 460	3 211 496	2 401 765	2 127 383
Pensionsförpliktelser	25	288 609	287 563	288 609	287 563
Varav löneskatt		56 347	56 143	56 347	56 143
Borgen och ansvarsförbindelser	24	8 412	8 416	944 239	894 856

Jämförelsetalen för föregående år har räknats om utifrån rättelse av fel hänförligt till år 2018. Rättelsen avser övertagande av anläggningar i Frösundavik. Se not 11, 19 och 22.

	Gata	VA	Total
Justering tillgång (not 11)	35 834,00	711,00	36 545,00
<i>varav värde</i>	<i>38 115,00</i>	<i>783,00</i>	38 898,00
<i>varav ackumulerad avskrivning</i>	<i>-2 281,00</i>	<i>-72,00</i>	-2 353,00
Justering Eget kapital (not 19)	-35 834,00	0,00	-35 834,00
Justering långfristig skuld (not 22)	0,00	-711,00	-711,00

2018 övertog Håbo kommun anläggningar i form av gator och vägar samt VA. Värdet av anläggningar bedöms vara de utgifter som exploitören (SMÅA) har lagt ner, enligt överlämnad specifikation och med fakturor som underlag.

5 Kassaflödesanalys

tkr	not	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		267 352	84 908	152 785	75 763
Justering för av- och nedskrivningar		121 959	101 534	82 302	65 810
Justering för gjorda avsättningar		19 590	10 687	18 079	10 017
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	26	1 520	1 520	1 520	1 520
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		410 421	198 649	254 686	153 110
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapitalet					
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter		22 679	14 160	22 679	14 160
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-50 133	7 565	-52 317	10 820
Ökning/minskning av förråd och exploateringsfastigheter		33 389	-2 184	2 898	-2 497
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-26 549	91 735	-23 950	80 980
Kassaflöde från den löpande verksamheten		389 807	309 925	203 996	256 573
Investeringsverksamheten					
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-343 001	-348 512	-247 643	-254 330
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Utrangering av materiella anläggningstillgångar		0	659	0	599
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar		1 054	10 006	1 054	10 006
Köp av mark		0	0	0	0
Pågående exploateringsprojekt		-43 914	-54 412	-43 914	-54 412
Omklassificeringar		-94 140	4 576	32 860	4 117
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Köp av finansiella anläggningstillgångar		0	0	1 300	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-480 001	-387 682	-256 343	-294 020
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		155 100	0	103 000	0
Amortering av låneskuld		0	0	0	0
Amortering av skulder för finansiell leasing		-573	-329	-573	-329
Amortering av statliga investeringsbidrag		-188	-185	-188	-185
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		154 339	-514	102 239	-514
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL					
		64 145	-78 271	49 892	-37 961

tkr	not	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Årets kassaflöde		64 145	-78 271	49 892	-37 961
Likvida medel vid årets början		4 918	83 189	2 850	40 811
Likvida medel vid årets slut		69 063	4 918	52 742	2 850
Räntebärande nettoskuld					
Räntebärande nettoskuld vid årets början		1 668 275	1 668 275	783 675	783 675
Räntebärande nettoskuld vid årets slut		1 823 375	1 668 275	886 675	783 675
Förändring av räntebärande nettoskuld		155 100	0	103 000	0

6 Noter

6.1 Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i årsredovisning 2021 som i den senaste årsredovisningen.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Andel
Håbohus AB	100 %
Räddningstjänsten i Håbo/Enköping	35 %

Håbo Marknads AB är likviderat och ingår inte i den kommunala koncernen per 2021-12-31. Inga övriga förändringar i sammansättningen av koncernen har skett under räkenskapsåret.

Mellanhavanden i den kommunala koncernen per 2021-12-31 har eliminerats.

Jämförelsetal Kommunkoncernen

I de finansiella rapporterna för kommunkoncernen har 2020 års belopp (jämförelsetal) räknats om på grund av att Håbo marknads AB reviderades i efterhand. Den ackumulerade effekten innebär ett sämre resultat om 557 000 kronor år 2020.

Dessutom har jämförelsetalen för föregående år räknats om avseende kommunen utifrån rättelse av fel hänförligt till år 2018. Rättelsen avser övertagande av anläggningar i Frösundavik. År 2018 övertog Håbo kommun anläggningar i form av gator och vägar samt VA. Värdet av anläggningar bedöms vara de utgifter som exploatören (SMÅA) har lagt ner, enligt överlämnad specifikation och med fakturor som underlag. Kommunen bedöms ha haft motsvarande utgifter om anläggningarna uppförts i egen regi. Se not 11, 19 och 22.

	Gata	VA	Total
Justering tillgång (not 11)	35 834,00	711,00	36 545,00
<i>varav värde</i>	<i>38 115,00</i>	<i>783,00</i>	<i>38 898,00</i>
<i>varav ackumulerad avskrivning</i>	<i>-2 281,00</i>	<i>-72,00</i>	<i>-2 353,00</i>
Justering Eget kapital (not 19)	-35 834,00	0,00	-35 834,00
Långfristig skuld (not 22)	0,00	-711,00	-711,00

Justeringar Eget kapital	Koncern		Kommun	
	2 020	2 021	2 020	2 021
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	717 333	838 075	627 401	738 998
Rättelse av fel övertagande av anläggningar Frösundavik 2018	35 834	0	35 834	0
Rättning Håbo marknads AB	-557			
Årets resultat	85 465	267 436	75 763	152 785
Varav HMAB likvidation, koncernmässig vinst		96 524		
Varav HMAB likvidation, förlust		-54		
Utgående balans	838 075	1 105 511	738 998	891 783

Redovisningsprinciper i koncernföretag

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Skatt - I kommunens dotterbolag redovisas skatt på årets resultat i resultaträkningen. Den består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat för framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser. Uppskjutna skattefordringar har värderats till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas varje balansdag. I koncernens balansräkning redovisas dotterbolagens skatt under verksamhetens kostnader enligt RKR16.

Avskrivningar - Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen. Avskrivningen räknas in i det redovisade värdet för anläggningstillgången. Komponentredovisning tillämpas.

Materiella anläggningstillgångar - Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar - Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs verkliga värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Avsättningar - En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. I Koncernens balansräkning redovisas avsättningar för uppskjuten skatt för obeskattade reserver i koncernföretag.

Intäkter

Håbo kommun redovisar intäkter enligt RKR R2 intäkter.

EU- och statsbidrag redovisas enligt det aktuella bidragets villkor och restriktioner.

Statsbidrag kan vara generella, riktade eller ges i form av kostnadsersättningar.

Kostnadsersättningar är ersättning för kostnader som kommunen har med anledning av en statligt beslutad skyldighet att utföra eller tillhandahålla något.

Under posten Verksamhetens intäkter redovisas intäkter från bidrag som innehåller villkor, i form av motprestationer, samt kostnadsersättningar. Bidrag från staten utan villkor ska redovisas i resultaträkningen under posten Generella statsbidrag och utjämning.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats i enlighet med RKR R2. Enligt rekommendationen ska kommunalskatten periodiseras och redovisas det inkomstår då den beskattningsbara inkomsten intjänats. Som grund har Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognos använts.

Gatukostnadsersättningar och icke offentliga investeringsbidrag

Inkomster från gatukostnadsersättningar och andra bidrag till finansiering av investeringar från privata aktörer intäktsförs i takt med att investeringen färdigställs och intäktskriterierna är uppfyllda. Dvs. när investeringen är färdig att tas i drift, har kommunen fullgjort sin förpliktelse och inkomsten ska därför till fullo vara intäktsförd.

Gåvor och tillgångar som tas emot utan ersättning

En gåva redovisas normalt som intäkt när intäktskriterierna är uppfyllda. Samtidigt motkonteras det tillgångskonto som motsvarar det tillgångsslag som gåvan utgör. I de fall en överlåtelse sker från staten eller annan offentlig aktör, och mottagandet av en anläggningstillgång går att likställa med ett offentligt bidrag hänförbart till en investering, ska inkomsten emellertid intäktsföras på ett sätt som återspeglar anläggningstillgångens nyttjande och förbrukning.

Renhållnings- och VA-avgifter

Anslutnings/anläggningsavgifter redovisas som skuld i balansräkningen och intäktsförs succesivt i takt med att tillgångarna förbrukas. Skulden intäktsförs i takt med den bedömda genomsnittliga nyttjandeperiod som beräknats för verksamhetens anläggningstillgång.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning.

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk med en nyttjandeperiod på minst tre år klassificeras som anläggningstillgångar om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. För anskaffning av inventarier är beloppsgränsen 23 800 kronor år 2021. För utbyte av komponenter gäller en väsentlighetsprincip. Komponentbyten som utgör mer än 20 % av komponent (yta) och som har en påverkan på mer än 5 % på balans- och resultaträkning klassificeras som en investering. Vid utbyte av mindre än 20 % gäller väsentligt belopp över 5 miljoner kronor.

Kommunen tillämpar komponentredovisning inom fastighet, gata, VA och avfall.

Komponenter som har betydande skillnader i nyttjandeperiod har identifierats inom respektive verksamhet. Dessa komponenter särredovisas i anläggningsregistret.

Komponenter fastighet	Avskrivningstid (år)
Stomme inkl grund 50	50
Yttertak betong/tegelpannor/plåt/glas	50
Yttertak papp, gummiduk	30
Fasad puts, tegel, trä	50
Fasad Ytterdörrar, lås	20
Fasad Fönster	40

Komponenter fastighet	Avskrivningstid (år)
Inre ytskikt/väggar, golv, tak, kök, våtutrymmen	20
Storkök, inklusive maskiner	15
Idrottshallar golv	10
installationer el/central	40
installationer el armatur	15
Installationer ventilation	40
Ventilationsaggregat	15
Installationer värme	50
Installationer VA stammar/rör	50
Installationer styr	15
Installationer hissar	30
Brandlarm	15
Inbrottslarm	15
Passage	15
Övrigt	15
Komponenter Gata och park	Avskrivningstid (år)
Lokalgata/parkering/Broar	
Väggkropp	ingen avskrivning
Mellanlager	80
Slitlager	40
belysning, stolpe	40
belysning, armatur	20
Vägutrustning Busstur och hållplats	20
Vägutrustning Skylt, refug, räcken	30
Huvudgata	
Väggkropp	ingen avskrivning
Mellanlager	40
Slitlager	20
belysning, stolpe	40
belysning, armatur	20
Vägutrustning Busstur och hållplats	20
Vägutrustning Skylt, refug, räcken	30
Gång- och cykelväg, huvudgata tung trafik	
Väggkropp	ingen avskrivning
Mellanlager	20
Slitlager	10
belysning, stolpe	40
belysning, armatur	20
Vägutrustning Busstur och hållplats	20
Vägutrustning Skylt, refug, räcken	30
Lokalgata tung trafik	
Väggkropp	ingen avskrivning

Komponenter fastighet	Avskrivningstid (år)
Mellanlager	30
Slitlager	15
belysning, stolpe	40
belysning, armatur	20
Vägutrustning Busskur och hållplats	20
Vägutrustning Skylt, refug, räcken	30
Park och övrigt, eget eller del av gata	
Park, Kategori: Ytskikt/beläggning, räcken, impregnering, trädhälsa, gatuplanering, släntbeklädnader, gångbryggor, nyanläggning, gräs och växter i parker etc.	30
Park, Kategori: Parkdetaljer, t ex skyltar, portaler, räcken, ledstråk, bänkar, parklek, fontän, plaskdamm, cykelparkering.	20
Övrigt farthinder, bullerskärm, rondeller, refuger, mittbarriär	30
Övrigt farthinder, bullerskärm, rondeller, refuger, mittbarriär	20
Övrigt farthinder, bullerskärm, rondeller, refuger, mittbarriär	15
Övrigt farthinder, bullerskärm, rondeller, refuger, mittbarriär	10
Komponenter VA	Avskrivningstid (år)
Vattenverk	
Stomme/mark	50
Tak	30
Vent och lukt	25
Styr/Regler	25
Processkonstruktion Vattenverk	20
Maskiner	15
El	10
Reningsverk	
Stomme	50
Markanläggning	50
Processkonstr reningsverk	50
Tak	30
Vent och lukt	25
Styr/Regler	25
Maskiner	15
El	10
Pumpstation	
Stomme	50
Tak	50
Rör och pumphar	25
Ytskikt, fasad, port	20
Elanläggning	20
Markarbeten	20
Automatik	10
Ledningar	

Komponenter fastighet	Avskrivningstid (år)
Ledningar	70

För avskrivningstider och fördelning mellan komponenter har skrifter av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Svenskt Vatten varit vägledande. För byggnader är den genomsnittliga avskrivningstiden för nybyggnation 28 år. Inom gatuområdet, för de komponenter som är avskrivningsbara, är den genomsnittliga avskrivningstiden för nyanläggningar av lokalgator 60 år, huvudgator 30 år, huvudgator med genomfart av tung trafik 15 år och gång- och cykelvägar 15 år. Komponenten väggkropp avskrivs inte. Inom VA är den genomsnittliga avskrivningstiden för vattenverk cirka 30 år, reningsverk cirka 35 år, pumpstationer cirka 35 år och ledningar 70 år. Byggnader och markanläggningar, inklusive pågående arbeten, värderas på balansdagen till anskaffningsvärde med avdrag för planerliga och bokföringsmässiga avskrivningar.

På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Maskiner och inventarier har värderats till anskaffningsvärde. Aktivering sker innevarande år. Avskrivningstider för maskiner och inventarier är 3, 5 eller 10 år.

Exploateringsmark redovisas under omsättningstillgångar.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar). Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker från tidigare fastställd avskrivningstid ändras avskrivningstiden alltid, om den bedöms vara kortare. Bedöms nyttjandetiden vara längre, görs en bedömning av det oavskrivna beloppet. Om beloppet är väsentligt ändras nyttjandetiden. Korttidsinventarier med en ekonomisk livslängd på max 3 år och inventarier av mindre värde, max ett halvt prisbasbelopp, kostnadsförs direkt.

En värdering av anläggningstillgångarna har gjorts per 2021-12-31. Värderingens uppgår till 6,8 miljoner kronor 2021:

Objekt	Utrangerat belopp (tkr)
Kommunhuset tak	421
Vibyskolan	3 617
Viby förskola	1 194
Ishallen vattenskada	134
Simhallen brand	1 430
Total	6 795

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Gåvor är tillgångar som tagits emot utan ersättning eller till en ersättning som understiger tillgångarnas verkliga värde. De redovisas till det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten.

Tomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsstap där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken.

Skulder och avsättningar

Erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalad intäkt och periodiseras på 70 år för ledningar, eller enligt komponentfördelningen för materiella anläggningstillgångar i ett givet projekt. Upplösningen av intäkter för anläggningsavgifter i ett projekt löper således parallellt med avskrivningarna i samma projekt.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10.

Leasing

Ett leasingavtal klassificeras som ett finansiellt leasingavtal, om det innebär att den framtida servicepotential eller ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Huruvida ett leasingavtal ska betraktas som finansiellt eller operationellt beror på avtalets ekonomiska innebörd och inte på avtalets civilrättsliga form (RKR R5).

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. Dessa avtal ingår i noten för ej avskrivningsbar operationell leasing.

Kommunen har under året påbörjat inventering av kommunens lokalhyresavtal för att identifiera eventuell finansiell leasing. Inventeringen är inte klar på balansdagen och kan således inte redovisas. Under 2022 fortsätter arbetet och målsättningen är att redovisa eventuella omklassificeringar i delårsbokslutet per augusti 2022.

Finansiella anläggningstillgångar

Kommunen redovisar enligt RKR R7 finansiella tillgångar till ett verkligt värde per bokslutsdagen. Kommunen har en finanspolicy vilken reglerar hur den finansiella verksamheten ska bedrivas och hur finansiella risker ska hanteras. Inom ramen för finanspolicyen har kommunstyrelsen fastställt regler för upplåning och placeringsregler för finansförvaltningen. För att minska ränterisker används ränteswappar för att förlänga räntebindningen på enskilda lån eller på delar av skuldportföljen.

Bidrag till statlig infrastruktur

Med bidrag till infrastrukturella investeringar avses att kommunen lämnar bidrag till finansieringen av investeringar i infrastruktur som görs av någon annan än kommunen. I enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) kap 5 § 7 tas kommunens bidrag upp som posten bidrag till statlig infrastruktur i balansräkningen. Varje bidrag som redovisas i balansräkningen upplöses med årliga enhetliga belopp under högst 25 år. Upplösningen påbörjas det år bidraget beslutats.

Lager

Med anledning av pandemin har större lager byggts upp och inköpen till dessa har i vissa fall ett pris överstigande aktuellt anskaffningsvärde. I samband med bokslutet har en lagervärdering gjorts utöver lagerinventeringen. Lager, liksom andra omsättningstillgångar, tas upp till det lägsta av anskaffningspris och återanskaffningsvärde.

Osäkra kundfordringar

Kundfordringar som är obetalda och har förfallodatum äldre än tre månader redovisas som osäkra fordringar. Osäkra fordringar skrivs av bokföringsmässigt i redovisningen. Avskrivningen innebär inte att bevakningen av kommunens fordran upphör.

Exploatering

Bedömning om en exploateringsutgift är en driftkostnad eller en investering utgår från i vilket skede kostnaden uppstår. Som driftskostnad eller intäkt klassas de utgifter som uppstår i samband med:

- planering, detaljplan och förstudie (driftkostnad)
- försäljning (intäkt)

Som investering klassas de utgifter som uppstår i samband med:

- projektering
- genomförande

Avsättningar

Pensionsförpliktelser

Från och med 1998 redovisar kommunen sina pensionsåtaganden enligt blandmodellen. Den innebär att pensionsförmåner som tjänats in före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och att pensionsförmåner som tjänats in från och med 1998 ingår i verksamhetens kostnader och redovisas som skuld. Räkna på pensionslöften intjänande från och med 1998 redovisas i posten finansiell kostnad.

Den del av pensionskostnaden som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen har särredovisats. I balansräkningen har belopp som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen klassificerats som en upplupen kostnad (kortfristig skuld).

Skandia är kommunens pensionsförvaltare.

Pensionsavsättning

Bokslutsberäkningen utgår ifrån pensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL. Från den 1 januari 2023 kommer huvuddelen av de anställda att omfattas av det nya pensionsavtalet AKAP-KR.

Beräkningarna bygger på den modell som anvisas i RIPS, dvs. SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionskulder, enligt RKR:s rekommendationer.

Övriga avsättningar

Under övriga avsättningar redovisas legala förpliktelser som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst, men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då den ska infrias (se 6 kap. 8 § LKBR). Det måste också vara sannolikt att det krävs ett utflöde av resurser för att reglera förpliktelsen. På balansdagen redovisas inga övriga avsättningar i kommunen.

Skulder

Långfristiga skulder

En långfristig skuld har en ursprunglig löptid på längre än tolv månader.

Kortfristiga skulder

En kortfristig skuld förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen, eller förväntas bli betald inom det normala förloppet av kommunens verksamhetscykel.

Borgen och ansvarsförbindelser

Håbo kommun ingick 2005 i en solidarisk borgen som för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Håbo kommun har även borgensansvar gentemot bolagen som ingår i den kommunala koncernen och gentemot föreningar i kommunen:

Låntagare	Kreditinstitut	Borgensåtagande Mkr
Räddningstjänsten i Enköping	Kommuninvest	7,7
Håbohus AB	Kommuninvest	929,0
Bålsta Tennisklubb	SEB	2,2
Bålsta skidklubb	Sparbanken i Enköping	3,6
Bålsta Alpina	Sparbanken i Enköping	1,8
Total		944,3

Säsongsvariationer/cykliska effekter

Semester-, ferie- och uppehållslöneskuldens förändring är en kostnad som varierar betydligt över året. Skulden arbetas upp under höst till vår och majoriteten av de anställda tar ut semester under sommaren. Skulden ökar med cirka 15-20 miljoner kronor från delårsbokslut till årsbokslut, vilket innebär att kostnaden vid bokslutet är cirka 15-20 miljoner kronor högre än vid delårsbokslut.

Andra poster som varierar över året är semestervikariekostnaden är som störst under sommarmånaderna samt snöröjnings- och energiförbrukningskostnader som är som störst under vintermånaderna.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 40,15% som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader.

Materiella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad. Internränta debiteras verksamheten med 1,25 %.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet med utgångspunkt från principen att varje enskilt hyresobjekt ska ha en hyra som motsvarar beräknad självkostnad för hyresobjektet.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling och IT fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

6.2 Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Uppskattningar och bedömningar

Försiktighetsprincipen är överordnad princip för värderingen av tillgångar och skulder. Det innebär att skulder inte undervärderas och tillgångar inte övervärderas. Omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Gåvor (värdering)

Exploator har överlämnat gatu- och VA-anläggningar i ett exploateringsområde till kommunen. Gåva ska värderas utifrån verkligt värde vid tidpunkten för övertagande. Värdet har bedömts utifrån utgiftsnivå för andra liknande anläggningar som kommunen byggt under året.

Grunder för bedömning av vad som är jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Inga händelser under 2021 har bedömts som jämförelsestörande.

Grund för periodisering av exempelvis riktade statsbidrag där osäkerheter föreligger.

Om intäktskriterierna inte är uppfyllda på balansdagen sker ingen uppbokning.

6.3 Noter - Resultaträkning

Not 3

Verksamhetens intäkter, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Försäljningsintäkter	11 621	9 704	11 170	9 416
Taxor och avgifter	130 016	139 531	129 733	139 361
Hyror och arrende	151 446	155 337	29 358	31 296
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	87 096	103 485	87 062	103 325
<i>Därav periodiserade bidrag från migrationsverket *</i>	0	556	0	556
Övriga bidrag	27 217	23 878	27 217	23 878
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	51 953	49 285	49 769	47 169
Intäkter från exploateringsverksamhet	156 183	33 767	156 183	34 080
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	0	93	0	0
Övriga verksamhetsintäkter	104 189	3 049	0	0
Summa totalt	719 721	518 129	490 492	388 525

**Bidragen periodiseras enligt extern bidragsgivares villkor. Jämförelsetalen för koncernen 2020 har räknats om. Övriga verksamhetsintäkter har minskat med 557 000 kronor på grund av en rättning i Håbo Marknads som utfördes efter att årsredovisningen för 2020 fastställts.*

Not 4

Verksamhetens kostnader, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Personalkost. exkl. pensionskost.	-907 477	-870 062	-878 064	-841 473
Pensionskostnad	-69 455	-58 652	-67 782	-57 202
Lämnade bidrag	-31 661	-33 933	-31 648	-33 924
Köp av huvudverksamhet	-276 391	-274 442	-297 413	-297 038
Lokal- och markhyror	-33 688	-41 215	-55 398	-56 483
Material, tjänster, övrigt	-134 020	-142 451	-131 862	-139 119
Realisationsförluster och utrang	0	0	0	0
Anskaffningskostn. såld expl.fast	-36 896	-6 095	-36 896	-6 095
Bolagsskatt	-4 704	-2 900		
Övriga verksamhetskostnader	-157 582	-152 270	-84 742	-73 866
Summa	-1 651 874	-1 582 020	-1 583 805	-1 505 200

Not 5

Avskrivningar, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Avskrivning byggnader och anläggningar	-106 628	-94 204	-67 911	-59 099

Avskrivningar, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Avskrivning maskiner och inventarier	-8 535	-7 250	-7 595	-6 652
Nedskrivning byggnader och anläggningar	-6 796	-80	-6 796	-59
Summa	-121 959	-101 534	-82 302	-65 810

Not 6

Skatteintäkter, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Kommunalskatt	1 130 373	1 111 448	1 130 374	1 111 448
Avräkningskatt innevarande år	25 110	-15 645	25 110	-15 645
Avräkningskatt justering föregående år	3 610	-5 240	3 610	-5 240
Summa	1 159 093	1 090 563	1 159 094	1 090 563

Not 7

Generella statsbidrag och utjämning, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Inkomstutjämning	103 375	111 222	103 376	111 222
Kostnadsutjämning	-26 728	-25 885	-26 728	-25 885
Regleringsbidrag	65 295	22 400	65 295	22 400
Kommunal fastighetsavgift	44 257	43 124	44 257	43 124
Bidrag för LSS-utjämning	-31 124	-40 925	-31 124	-40 925
Övriga bidrag	22 337	65 787	22 337	65 787
Summa	177 412	175 723	177 413	175 723

Not 8

Finansiella intäkter, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Utdelningar från koncernbolag	51	1	51	0
Utdelning aktier och andelar	786	1 524	786	1 524
Realiserad vinst på försäljning av placeringsmedel	0	0	0	0
Orealiserad värdestegring på placeringsmedel	0	0	0	0
Ränteintäkter	168	18	167	18
Borgensavgifter	0	0	2 725	2 637
Övriga finansiella intäkter	285	192	285	192
Summa	1 290	1 735	4 014	4 371

Not 9

Finansiella kostnader, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Räntekostnader på lån	-14 283	-15 021	-8 975	-9 975
Avgår räntekostnad exploateringsinvesteringar	634	703	634	703
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-2 304	-3 092	-2 159	-2 872
Förlust vid försäljning av placeringsmedel	0	0	0	0
Orealiserad värdeminskning på placeringsmedel	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	-378	-278	-1 621	-264
Summa	-16 331	-17 688	-12 121	-12 408

Förlust i Håbo marknads AB i samband med likvideringen ingår i posten "Övriga finansiella kostnader" och uppgår till -54 000 kronor.

Not 10

Förändring av eget kapital, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Håbo kommun	234 026	75 450	152 785	75 763
Håbohus AB	17 585	10 056		
Håbo Marknads AB	15 861	-612		
Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo	-120	15		
Summa	267 352	84 909	152 785	75 763

6.4 Noter - Balansräkning

Not 11

Mark, byggnader och tekniska anläggningar, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Akkumulerat anskaffningsvärde			2 902 372	2 571 151
Akkumulerade avskrivningar			-961 960	-900 179
Bokfört värde 1/1	2 967 787	2 642 900	1 940 412	1 670 973
Årets anskaffning	376 125	386 441	284 747	296 442
Årets avskrivning	-104 976	-92 924	-67 405	-58 830
Omklassificering	-26 888	-4 576	-32 860	-4 117
Utrangering	-6 796	-599	-6 796	-599
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Försäljning	0	0	0	0
Koncernmässing ökning av anläggningstillgång, HMAB likvidation	121 028			
Rättelse av fel, övertagande av anläggningar Frösundavik 2018		38 898		38 898

Mark, byggnader och tekniska anläggningar, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Avskrivningar år 2019 och 2020 övertagna anläggningar i Frösundavik		-2 353		-2 353
Bokfört värde 31/12	3 326 280	2 967 787	2 118 098	1 940 414
Varav				
Markreserv och exploateringsfastigheter	133 585	38 158	136 096	168 008
Verksamhetsfastigheter	1 803 717	1 718 242	623 785	654 810
Fastigheter för affärsverksamhet	494 525	416 824	494 525	416 824
Publika fastigheter	361 179	261 719	361 179	261 720
Fastigheter för övrig verksamhet	20 341	20 357	20 341	20 357
Pågående projekt	512 933	512 487	482 172	418 695
Summa	3 326 280	2 967 787	2 118 098	1 940 414

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga materiella tillgångar

Not 12

Maskiner och inventarier, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Akkumulerat anskaffningsvärde			154 880	140 166
Akkumulerade avskrivningar			-126 111	-119 112
Bokfört värde 1/1	46 815	36 607	28 769	21 054
Årets anskaffning	12 288	18 876	8 308	14 714
Årets avskrivning	-10 188	-8 609	-8 101	-6 980
Utrangering	0	-60	0	-19
Försäljning	0	0	0	0
Bokfört värde 31/12	48 915	46 814	28 976	28 769
Varav				
Maskiner	0	0	0	0
Inventarier	29 590	29 198	23 581	24 706
Bilar och andra transportmedel	14 485	14 172	555	619
Konstverk, samlingar	1 271	765	1 271	765
Övriga maskiner och inventarier	26	60	26	60
Finansiell leasing	3 543	2 619	3 543	2 619
Summa	48 915	46 814	28 976	28 769

För anskaffning av inventarier är beloppsgränsen 23 800 kronor. Linjär avskrivning tillämpas för samtliga materiella tillgångar.

Not 13

Finansiella anläggningstillgångar, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Aktier				
Kommunaktiebolaget 6 stycken	1	1	1	1
Håbo Marknads AB 1 300 stycken	0	0	0	1 300
Håbo Hus AB 1 789 stycken	0	0	1 789	1 789
Mälarbanan 90 stycken	90	90	90	90
Andelar				
Bålstavägen	6	6	6	6
Kommuninvest	15 824	15 824	9 806	9 806
Husbyggnadsvaror HBV förening UPA	40	40		
Inera	43	43	43	43
Långfristiga fordringar				
Förlagslån 45936 Kommuninvest				
Summa	16 004	16 004	11 735	13 035

Not 14

Bidrag till statlig infrastruktur	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Medfinansiering citybanan, kapitalbelopp	38 000	38 000	38 000	38 000
Akkumulerad upplösning	-13 680	-12 160	-13 680	-12 160
varav årets upplösning	-1 520	-1 520	-1 520	-1 520
Summa	24 320	25 840	24 320	25 840

Under 2009 fattade kommunfullmäktige beslut om kommunal medfinansiering av Citybanan. Bidraget på 38,0 miljoner kronor är bokfört både som en tillgång och som en avsättning på balansräkningen. Upplösning av bidraget påbörjas det år utbetalningen sker och under 25 år. Utbetalningen påbörjades under 2013 med 4,5 miljoner kronor. Avsättningen som kommunen gjorde 2013 har indexuppräknats med index enligt avtal. För kommunen blev kostnaden för indexuppräkning för åren 2009-2016 cirka 7,6 miljoner kronor.

Not 15

Förråd, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
10 -årssmycke	30	30	30	30
Beredskapslager	1 136	1 393	1 136	1 393
Summa	1 166	1 423	1 166	1 423

Beredskapslagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärde och återanskaffningsvärde. Värderingen är gjord utifrån respektive varas inköpspris på balansdagen multiplicerat med antal varor.

Not 16

Exploateringsfastigheter	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Bokfört värde 1/1	33 855	33 064	9 603	8 498
Årets anskaffningar	1 798	813	1 798	813
Justering/försäljning av exploateringsfastigheter	-10 426	-22	-4 439	291
Koncernmässig minskning av exploateringsfastigheter likvidation HMAB	-24 504			
Summa	723	33 855	6 962	9 602

Not 17

Fordringar, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Eget Kapital, VA	0	0	0	0
Kundfordringar	19 492	23 158	18 659	22 472
Upplupna skatteintäkter och avgifter	60 000	32 181	60 000	32 181
Avräkning skattekonto	35 721	16 175	35 721	16 175
Övriga kortfristiga fordringar	28 724	25 239	25 039	20 055
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21 054	18 104	18 347	14 566
Summa	164 991	114 857	157 766	105 449

Not 18

Kassa och bank, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Kassa	22	25	22	25
Plusgiro	66 221	2 069	49 900	0
Bank	2 820	2 823	2 820	2 825
Summa	69 063	4 917	52 742	2 850

Not 19

Eget kapital, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Ingående eget kapital	838 075	753 167	738 998	663 235
Förändring eget kapital obeskattad reserv	1 291	676	0	0
Årets resultat	266 062	84 232	152 785	75 763
Summa eget kapital Håbo kommun	1 105 428	838 075	891 783	738 998
Håbo kommun	883 033	649 006	891 783	738 998
Håbohus AB	221 190	203 606		
Håbo Marknads AB	0	-15 862		
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	1 205	1 325		
Summa eget kapital koncern	1 105 428	838 075	891 783	738 998

Eget kapital, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Specifikation av egna kapitalet				
Årets resultat	267 352	84 908	152 785	75 763
Resultatutjämningsreserv	14 700	14 700	14 700	14 700
Övrigt eget kapital	823 377	738 467	724 298	648 535
Varav särredovisning Avfallsverket	642	1 144	642	1 144
Summa	1 105 429	838 075	891 783	738 998

I de finansiella rapporterna för koncernen har 2020 års belopp (jämförelsetal) räknats om på grund av att Håbo marknads AB reviderades i efterhand. Den ackumulerade effekten innebär ett sämre resultat om 557 000 kronor år 2020.

Jämförelsetalen för föregående år i kommunen har räknats om utifrån rättelse av fel hänförligt till år 2018. Rättelsen avser övertagande av anläggningar i Frösundavik. År 2018 övertog Håbo kommun anläggningar i form av gator och vägar samt VA. Värdet av anläggningar bedöms vara de utgifter som exploatören (SMÅA) har lagt ner, enligt överlämnad specifikation och med fakturor som underlag.

Justeringar Eget kapital	Koncern		Kommun	
Eget kapital	2021	2020	2021	2020
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	838 075	717 333	738 998	627 401
Rättelse av fel övertagande av anläggningar Frösundavik 2018	0	35 834	0	35 834
Rättning Håbo marknads AB		-557		
Årets resultat	267 353	84 908	152 785	75 763
Varav HMAB likvidation, koncernmässig vinst	96 524			
Varav HMAB likvidation, förlust	-54			
Utgående balans	1 105 428	838 075	891 783	738 998

Frösundavik övertagna anläggningar 2018	Gata	VA	Total
Justering tillgång (not 11)	35 834	711	36 545
varav värde	38 115	783	38 898
varav ackumulerad avskrivning	-2 281	-72	-2 353
Justering Eget kapital (not 19)	-35 834	0	-35 834
Långfristig skuld (not 22)		-711	-711

Avfallsverket	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Ingående balans	1 144	1 876
Årets resultat	-502	-732
Summa	642	1 144

Not 20

Avsättningar pensioner, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Ingående avsättningar till pensioner inkl. löneskatt	134 779	123 604	125 846	115 829
Nyintjänad pension, varav				
Förmånsbestämt ålderspension	9 335	7 826	9 335	7 826
Årets utbetalningar	-3 332	-3 085	-3 309	-3 085
Ränte- och basbeloppsuppräknig	1 634	2 512	1 634	2 512
Ändring av försäkringstekniska grunder	5 468	-315	5 468	-315
Övrig post	2 320	2 723	1 422	1 565
Byte av tryggnad	0	-442	0	-442
Förändring av löneskatt	3 529	1 956	3 529	1 956
Summa	153 733	134 779	143 925	125 846
Utredningsgrad				
Totalt antal personer			9 202	
Antal utredda personer			8 979	
Utredda i %			98	
Antal outredda personer med alternativ pensionslösning			28	

Utredningsgrad - det totala antalet personer som inte uppnått uttagsåldern samt antal personer som är utredda avseende tidigare anställningar och pensionsrätter.

Kommunen har inga förpliktelser när det gäller särskilda avtalspensioner mot chefer eller medarbetare, utan erbjuder löneväxling till medarbetare som önskar det.

Not 21

Övriga avsättningar, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Avsättning skatter Häbohus AB	10 072	9 072	0	0
Uppskjuten skatt Häbohus AB	8 969	9 332	0	0
Summa	19 041	18 404	0	0

Not 22

Långfristiga skulder, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Långfristiga låneskulder 1/1	1 668 275	1 668 275	783 675	783 675
Nya upptagna lån under året	155 100	0	103 000	0
Amorteringar under året	0	0	0	0
Utgående långfristig låneskuld	1 823 375	1 668 275	886 675	783 675

Långfristiga skulder, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Förutbetalda intäkter anslutnings- och anläggningsavgifter 1/1	99 023	84 152	99 023	84 152
Årets anslutningsavgifter VA investeringar	2 023	4 121	2 023	4 121
Årets anslutningsavgifter VA exploatering	22 257	16 310	22 257	16 310
Omklassificering anslutningsavgift VA exploatering	0	-5 000	0	-5 000
Årets upplösning av VA anslutningsavgifter	-1 601	-1 271	-1 601	-1 271
Rättelse av fel övertagna anläggningar Frösundavik		711		711
Utgående förutbetalda anslutnings- och anläggningsavgifter	121 702	99 023	121 702	99 023
Långfristig leasingkund 1/1	2 619	555	2 619	555
Årets nya finansiella leasingavtal	1 498	2 412	1 498	2 412
Rättning föregående år	0	-19	0	-19
Årets amortering finansiella leasingavtal	-573	-329	-573	-329
Utgående långfristig leasingkund	3 544	2 619	3 544	2 619
Statliga investeringsbidrag 1/1	14 521	4 700	14 521	4 700
Årets inkomna investeringsbidrag	1 054	5 006	1 054	5 006
Omklassificering anslutningsavgift	0	5 000	0	5 000
Årets upplösning statliga investeringsbidrag	-188	-185	-188	-185
Utgående statliga investeringsbidrag	15 387	14 521	15 387	14 521
Övriga lån	32 000	32 000	0	0
Summa	1 996 008	1 816 438	1 027 308	899 838
Uppgifter om lång-och kortsiktig upplåning			2 021	2 020
Genomsnittlig ränta %			1,02	1,27
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat			0,47	0,58
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år			2,62	2,68
	Ränte- bindning (år)	Ränte- bindning (tkr)	Kapital- bindning (år)	Kapital- bindning (tkr)
0 -1 år	0.13	56 100	0.00	0
1 -2 år	1.33	325 000	1.40	375 000
2 -3 år	2.46	168 000	2.46	168 000
3 -4 år	3.36	188 575	3.36	188 575
4 -5 år	4.32	109 000	4.33	115 100
5 -6 år	0.00	0	0.00	0

	Ränte- bindning (år)	Ränte- bindning (tkr)	Kapital- bindning (år)	Kapital- bindning (tkr)
6 -7 år	6.36	40 000	6.36	40 000
7 -8 år	0.00	0	0.00	0
8 -9 år	0.00	0	0.00	0
9 -10 år	0.00	0	0.00	0
Över 10 år	0.00	0	0.00	0
Total		886 675		886 675

Skuldportföljens genomsnittliga kapitalbindning är 2.62 år och den genomsnittliga räntebindningen är 2.49 år. Av portföljen har 0.00 % en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 6.33% har en räntebindning på 1 år eller kortare. Utan derivat hade 19.86% av portföljen haft en räntebindning på 1 år eller kortare.

Not 23

Kortfristiga skulder, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Eget kapital, VA	1 548	3 566	1 548	3 566
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	775	41 230	775	41 230
Leverantörsskulder	155 276	120 919	134 896	101 000
Personalens skatter och avgifter	17 770	16 387	15 894	16 075
Övriga kortfristiga skulder	35 762	41 517	32 615	39 201
Semester och övertidsskuld	56 322	52 244	55 324	51 616
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	109 796	127 936	97 698	110 012
Summa	377 249	403 799	338 750	362 700

Not 24

Borgen och ansvarsförbindelser, tkr	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Borgensåtaganden				
Håbohus AB	0	0	929 000	879 000
Föreningar	8 412	8 412	7 535	10 252
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	0	0	7 700	5 600
Delsumma	8 412	8 412	944 235	894 852
Ansvarsförbindelser				
Egnahem kommunal kreditgaranti		4		4
Delsumma		4		4
Summa	8 412	8 416	944 235	894 856

Not 25

Pensionsförpliktelser som inte finns med bland skulderna och avsättningarna	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Ingående ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	287 564	293 054	287 564	293 054
Ränte- och basbeloppsuppräknig	3 940	6 862	3 940	6 862
Ändring av försäkringstekniska grunder	5 983	-1 171	5 983	-1 171
Nyintjänad pension	3 940	42	3 940	42
Årets utbetalningar	-14 923	-14 938	-14 923	-14 938
Övrigt	1 901	4 786	1 901	4 786
Byte av tryggande	0	0	0	0
Förändring löneskatt	204	-1 072	204	-1 072
Summa	288 609	287 563	288 609	287 563

Från och med 1998 redovisar kommunen sina pensionsåtaganden enligt blandmodellen. Den innebär att pensionsförmåner som tjänats in före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och att pensionsförmåner som tjänats in från och med 1998 ingår i verksamhetens kostnader och redovisas som skuld. Ränta på pensionslöften intjänande från och med 1998 redovisas i posten finansiell kostnad.

Den del av pensionskostnaden som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen har särredovisats. I balansräkningen har belopp som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen klassificerats som en upplupen kostnad (kortfristig skuld).

Not 26

Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	Koncern Bokslut 2021	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2020
Avskrivning bidrag statlig infrastruktur	1 520	1 520	1 520	1 520
Summa	1 520	1 520	1 520	1 520

Not 27

Leasing, tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Operationell leasing		
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	13 848	14 450
Senare än 1 år men inom 5 år	8 805	9 826
senare än 5 år	0	0
Summa	22 653	24 276
Finansiell leasing		
Totala minimileaseavgifter	3 612	2 675
Framtida finansiella kostnader	-69	-57
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	3 543	2 618
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:		

Inom 1 år	774	451
Senare än 1 år men inom 5 år	2 769	2 167
Senare än 5 år	0	0
Summa	3 543	2 618

Avgörande för om ett leasingavtal är ett finansiellt eller operationellt avtal är i vilken omfattning de ekonomiska riskerna och fördelarna med ägandet av det aktuella leasingobjektet finns hos leasegivaren eller leasetagaren. Ett leasingavtal klassificeras som finansiellt om ekonomiska fördelar och risker överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Klassificeringen av avtalet görs vid avtalets början.

Kommunen har under året påbörjat inventering av kommunens hyresavtal för att identifiera eventuell finansiell leasing. Inventeringen är inte klar på balansdagen och kan således inte redovisas. Under 2022 fortsätter arbetet och målsättningen är att redovisa eventuella omklassificeringar i delårsbokslutet per augusti 2022.

Not 28 Upplysning om upprättade särredovisningar

Särredovisning har upprättats av VA-verksamheten enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Särredovisningen finns som bilaga 6 till denna årsredovisning.

Avfallsverksamhetens överskott redovisats i bokslutet som en specifikation till det egna kapitalet.

VA verksamhetens eget kapital har klassificerats till kortfristig fordran/skuld. Avräkning mot VA-verksamhetens egna kapital sker i årsbokslutet.

Not 29 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsår 2021.

Revisionens totala kostnad för 2021 är 1,3 (1,3) miljoner kronor.

Räkenskapsrevision, tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Förtroendevalda revisorers kostnad för räkenskapsrevision	10	10
Sakkunnigas kostnad för räkenskapsrevision	120	120
Summa	130	130

7 Driftredovisning

tkr	2021					2020		
	Budget	Bokslut			Avvikelse	Bokslut		
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Kommunfullmäktige	-1 593		-1 397	-1 398	195		-1 394	-1 394
Stöd till politiska partier	-1 084		-1 084	-1 084	0		-1 062	-1 062
Valnämnden	-35		-24	-24	11		-2	-2
Revision	-1 500		-1 339	-1 339	161		-1 321	-1 321
Driftbidrag Räddningstjänsten	-21 480		-21 480	-21 480	0		-21 050	-21 050
Driftbidrag Håbo Marknads AB	0		0	0	0		-2 000	-2 000
Digitalisering	-4 000		0	0	4 000		0	0
Kommunstyrelsen	-102 521	143 859	-290 273	-146 414	-43 893	142 950	-276 514	-133 563
Kultur- och fritidsnämnd	-59 706	5 444	-60 492	-55 048	4 658	5 912	-60 348	-54 437
Socialnämnd	-76 840	19 328	-92 247	-72 919	3 921	23 237	-93 334	-70 097
Bygg- och miljönämnd	-13 173	10 464	-22 539	-12 075	1 098	12 202	-23 478	-11 277
Barn- och utbildningsnämnd	-608 561	528 377	-1 136 498	-608 121	440	512 720	-1 099 895	-587 176
Vård- och omsorgsnämnd	-333 067	89 768	-413 628	-323 860	9 207	99 468	-382 657	-283 189
Teknisk nämnd	-41 777	3 086	-42 370	-39 284	2 493	3 816	-39 561	-35 744
Överförmyndarnämnd	-2 217	0	-2 033	-2 033	184		-1 984	-1 984
Summa skatte- finansierad verksamhet	-1 267 554	800 326	-2 085 404	-1 285 079	-17 525	800 305	-2 004 600	-1 204 296
Avfallsverksamhet	0	31 232	-31 735	-502	-502	26 605	-27 337	-732
VA-verksamhet	0	62 594	-62 594	0	0	71 159	-71 159	0
Summa taxefinansierad verksamhet	0	93 826	-94 329	-502	-502	97 764	-98 496	-732
Pensions- och upplupna lönekostnader	-29 000	47	-26 082	-26 035	2 965	-81	-22 263	-22 344
Gemensamt, avskrivningar, befarande kundförluster, fastighetsskatt	-2 441	163	-2 571	-2 408	33	157	-2 995	-2 838
Internränta	17 069	18 666	-1 301	17 364	295	19 327	-1 093	18 234
Reavinster och exploatering	0	159 406	-38 186	121 219	121 219	35 756	-6 177	29 580
Verksamhetens nettokostnader	-1 281 926	1 072 434	-2 247 873	-1 175 441	106 485	953 228	-2 135 624	-1 182 396

Interna transaktioner har inte eliminerats. Bokslut 2020 har justerats för organisationsförändringar 2021 för att öka jämförbarheten för nämnderna mellan åren.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen inklusive övergripande verksamheter har en driftbudget på 132,2 miljoner kronor. Utfallet för året är 171,1 miljoner och det är 11,3 miljoner kronor högre än föregående år. Årets underskott är därmed 39,5 miljoner kronor gentemot budget. Föregående år redovisades 13,5 miljoner kronor i underskott.

När budgeten beslutades av kommunstyrelsen inför året återstod att genomföra

kostnadsreduceringar med 28,4 miljoner kronor för att verksamheten skulle rymmas inom budgetramen.

Förvaltningen har infört anställningsbegränsande åtgärder vilket medfört vakanser av tjänster främst inom kansliet, säkerhet, ekonomi, kommunikation, kontaktcenter, IT samt HR. Vakanserna har delvis lösts genom prioriteringar, rationaliseringar och digitalisering men det finns ett kvarvarande akut behov av bemanning för att lösa uppdraget, säkra kvaliteten och service till kommunens medborgare. Den nya kommunledningen har tagit ett antal viktiga beslut där resultatet i leveranser kommer 2022.

Samtidigt har nya kostnader tillkommit, som inom fastighetsverksamheten där underskott med 13 miljoner kronor redovisas. Stigande elpriser står för 7 miljoner och ökat skötsel, underhåll och utrangeringar är huvudsakliga orsaker till resterande underskott. Avgångsavtal, tillfälligt inhyrd personal, central redovisning av organisationens friskvårdsavtal är andra orsaker till kommunstyrelsens underskott.

Sammantaget har detta lett till ett större överskott än vid inledningen av året.

Arbetet med genomlysning av kommunstyrelsens verksamheter fortsätter och åtgärder har identifierats som påverkar år 2022 och kan bidra till att skapa förutsättningar för en ekonomi i balans kommande år. Detta redovisas i kommunstyrelsens budget 2022.

Kultur- och fritidsnämnd

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter kostar netto 55 miljoner kronor 2021. Det är en ökning med en procent jämfört med förra året och 8 procent lägre än budgeterat. Resultatet är ett överskott på 4,7 miljoner kronor. Utfallet för intäkterna är 8 procent lägre än föregående år vilket beror främst på lägre hyresintäkter på grund av föreningslättnader, lägre intäkter hos simhall och bibliotek samt lägre interna intäkter för sommarjobbare. Kostnaderna är i nivå med föregående år.

Årets överskott beror på lägre kostnader än budgeterat för bidrag, personal, arrangemang, kompetensutveckling och övrig förbrukning. Den största orsaken till detta är på grund av restriktioner för pandemin.

Socialnämnd

Nämndens verksamhet kostar netto 72,9 miljoner kronor i år, en ökning med 4 procent jämfört med förra året och 5 procent lägre än budgeterat. Resultatet är ett överskott på 3,9 miljoner kronor. Nämndens intäkter är lägre än föregående år vilket främst beror på lägre ersättning från Migrationsverket. Kostnaderna är i nivå med föregående år.

Nämnden har tilldelats ökad budgetram om 9,8 miljoner kronor tillfälligt för 2021. Ökningen var dels bidrag för slutförande av ett digitaliseringsprojekt, e-tjänst, med 532 000 kronor. Dels 9,3 miljoner kronor för kostnader inom köpt verksamhet och bidrag, placeringar barn och vuxna samt försörjningsstöd. Dessa verksamheter var underfinansierade sedan beslut om budgetram 2020. Budgetramen är ökad med 9,3 miljoner även inför år 2022.

Överskottet vid bokslut 2021 beror främst på lägre kostnader för försörjningsstöd än vad prognosen vid delårsrapport mars visade vilket var underlaget till äskande om utökning med 9,3 miljoner kronor. Överskottet beror även på lägre kostnader än budgeterat för gruppaktiviteter och utbildningar och konferenser som en konsekvens av pandemin.

Bygg- och miljönämnd

Bygg- och miljönämndens verksamheter kostar 12,1 miljoner kronor netto 2021. Det är en ökning med sju procent jämfört med året innan, men åtta procent lägre än budgeterat. Det innebär ett överskott jämfört med budget på 1,1 miljoner kronor. Kostnadsökningen mot föregående år beror främst på lägre intäkter än budgeterat främst för bygglov. En annan orsak är ökade personalkostnader med då fler verksamheter hade kortare och längre perioder med

vakanta tjänster under föregående år.

Överskottet jämfört med budget förklaras främst av att kostnaderna för bostadsanpassningsbidragen är lägre än budgeterat. Trenden från förra året med förhållandevis lågt antal ansökningar fortsätter. En del av förklaringen kan vara att man drar sig för att ansöka om åtgärd på grund av pandemin och eventuell smittorisk. Samtidigt är det endast ett fåtal större, komplexa och mer kostsamma ärenden. Även personalkostnader samt kostnader för till exempel kurser, konferenser samt leasing är lägre än budgeterat.

Barn- och utbildningsnämnd

Barn- och utbildningsnämndens nettokostnader uppgår till 608,1 miljoner kronor år 2021 vilket motsvarar ett överskott jämfört med budget med 0,1 procent. Jämfört med föregående år har nettokostnaderna ökat med 4 procent.

Inom nämndens resultat finns det stora avvikelser mellan budgeterade intäkter och kostnader och utfall av intäkter och kostnader under 2021.

De externa intäkterna 2021 överstiger till exempel budget med 23,3 miljoner kronor (24 procent) och beror dels på att verksamheterna har erhållit 14 miljoner kronor mer i statsbidrag än budgeterat och 7,1 miljoner kronor mer i momsintäkter än budgeterat. Jämfört med 2020 har de externa intäkterna ökat med 6 procent.

Anledningen till de stora avvikelserna mellan budget och utfall både på intäktssidan och på kostnadssidan under 2021 beror i stor utsträckning på svårigheter med att budgetera för riktade statsbidrag. De är ofta förknippade med ett specifikt användningsområde med risk för återbetalning om kravet inte uppfylls. Förutsättningar för att få söka ett bidrag kan ändras, statsbidraget kan upphöra, dels kan det helt upphöra. Det kan även komma sena besked i slutet av året om större tilldelning vilket omöjliggör att bidraget hinner användas till rätt ändamål under året. Detta leder till försiktighetsprincipen vid budgetering av statsbidrag med låga intäkter och höga kostnader. Differensen där emellan uppstår som ett budgeterat effektiviseringsbehov.

I syfte att skapa mer tillförlitliga prognoser och därmed bättre planeringsförutsättningar för verksamheterna kommer särskilt fokus riktas på statsbidrag och budgeterade effektiviseringsbehov år 2022.

Samtidigt som årets utfall innebär ett överskott jämfört med budget, finns det behov av och stora utmaningar med att kostnadsanpassa verksamheter inför kommande budgetår.

Vård- och omsorgsnämnd

Vård- och omsorgsnämnden redovisar netto ett överskott på cirka 9,2 miljoner kronor jämfört med budget. Det redovisade överskottet för 2021 är en effekt av flera faktorer, där vissa av faktorerna är av engångskaraktär kopplade till den pågående pandemin.

Överskottet jämfört med budget beror också på den tilläggsbudget om cirka 7,5 miljoner kronor som kommunfullmäktige, utifrån det generella statsbidraget *Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer*, beslutade att tilldela vård- och omsorgsnämnden. Statsbidraget har till stor del använts för att finansiera merkostnader till följd av pandemin inom äldreomsorgen, men också till att finansiera kostnader som annars hade rymts inom ordinarie budget.

Nämndens kostnader är lägre än budgeterat till följd av att en del volymer inte uppnått budgeterad nivå. Pandemin har medfört lägre kostnader i verksamheter som inte kunnat bedrivas på grund av smittorisk, men också högre kostnader i andra verksamheter.

Jämfört med föregående års bokslut är både nämndens kostnader och dess nettokostnad högre då den demografiska utvecklingen medför högre volymer samt utökade och nya verksamheter.

Nämndens intäkter påverkas positivt till följd av ersättning för merkostnader avseende december 2020, då ersättningsperioden utökades. I föregående års bokslut redovisade nämnden stora statsbidrag vilket är en stor skillnad jämfört med år 2021.

Teknisk nämnd

Tekniska nämndens samtliga verksamheter kostar netto 39,8 miljoner kronor 2021. Det är en ökning med 14 procent jämfört med förra året men 5 procent lägre än budget. Ökningen mot föregående år beror främst på att intäkterna är lägre för 2021. Detta till följd av lägre intäkter av bruksavgifter på grund av bevakningsförbud under sommaren 2021. Under 2021 har även intäkter för skogsverksamheten uteblivit. Däremot är till exempel personalkostnaderna lägre än föregående år. Det beror bland annat på att tre avtal om uppsägning ingicks under 2020 vilket medförde högre personalkostnader under föregående år. Dessutom har arbeten i investerings- och exploateringsprojekt ökat till 2021 vilket minskar personalkostnaderna.

De skattefinansierade verksamheterna redovisar överskott på 2,5 miljoner kronor jämfört med budget. Överskottet beror främst på lägre kostnader för energi- och reparationskostnader av gatubelysningsanläggning tack vare investeringar i utflytt av gatubelysningscentraler och utbyte till LED samt andra investeringar i upprustning av gatubelysningsanläggningen. Även lägre kapitalkostnader till följd av senarelagda exploateringsprojekt bidrar till överskottet.

De taxefinansierade verksamheterna har sammantaget budgeterat att använda 3,3 miljoner kronor från VA-respektive avfallsfonden. Resultatet är 780 000 kronor bättre än budgeterat och innebär att 2,5 miljoner kronor behöver användas ur fonderna (2 miljoner kronor ur VA-fonden och 502 000 kronor ur avfallsfonden). Det förbättrade resultatet beror främst på lägre kapitalkostnader samt ökade intäkter till följd av försäljning av järnskrot, kabel, blybatterier.

Överförmyndarnämnd

Håbo kommun redovisar för lägre kostnad för överförmyndarverksamhet jämfört med budget. Överskottet beror på lägre kostnader för den gemensamma överförmyndarnämnden i länet.

Utgiftsbeslut under året

Kommunfullmäktige beslutade om nettobudget för nämnderna 2021 den 30 november 2020. Under året har fullmäktige beslutat om tillskott och omfördelning av budget, enligt nedan:

7 december 2020 (2020/00389) beslutade fullmäktige om omorganisation av centralt verksamhetsstöd. Fastighetsverksamheten, internserviceverksamheten och lokalvårdsverksamheten överfördes från tekniska nämnden till kommunstyrelsen och kommunstyrelsen med tillhörande budget om totalt 13 299 000 kronor. Måltidsverksamheten överfördes från barn- och utbildningsnämnden med budget om totalt 34 623 000 kronor. Måltidsverksamhet överfördes även från vård och omsorgsnämnden till kommunstyrelsen med budgetramar om totalt 2 352 000 kronor

22 februari (2021/00012) beslutade fullmäktige att tillföra tekniska nämnden 81 000 kronor för anläggningar för besöksnäringar i Skokloster, vilket finansierades genom att försämra årets resultat.

10 maj (2021/00179) beslutade fullmäktige att tillföra barn- och utbildningsnämnden 2 518 000 kronor avseende skolmiljarden, endast för år 2021, vilket finansierades genom att öka budgeten för generella statsbidrag. 29 november (2021/00427) beslutade fullmäktige om ytterligare 632 000 kronor i tilläggsbudget motsvarande den utökade skolmiljarden.

14 juni (2021/00353) beslutade fullmäktige att omfördela central budget för digitalisering till socialnämnden med 532 000 kronor för e-tjänsten Ekonomiskt bistånd och till bygg- och miljönämnden med 600 000 kronor för personalkostnader för digitalisering, endast för år 2021.

27 september (2021/00296) beslutade fullmäktige att ge socialnämndens tilläggsbudget,

endast för år 2021, om 9,3 miljoner kronor baserat på den senaste prognosen. Finansiering ordnades genom att minska årets budgeterade resultat.

13 december (2021/00413) beslutade fullmäktige att ge 7 532 000 kronor i tilläggsbudget till vård- och omsorgsnämnden, endast år 2021, avseende statsbidrag för god vård och omsorg. Finansiering genom motsvarande ökning av budget för generella statsbidrag.

8 Investeringsredovisning

tkr	Totalt projekten				varav årets investeringar		
	Budget	Ack utfall	Prognos	Avvikelse budget/ prognos	Budget	Utfall	Av- vikelse budget/ prognos
Kommunstyrelsen							
Fleråriga projekt, minst 5 mkr							
1640 Resecentrum Bålsta C**	-84 400	-70 274	-84 400	0	-28 311	-19 185	9 126
1102 LSS boende Dalvägen	-20 300	-5 406	-21 100	-800	-11 164	-5 070	6 094
1103 LSS boende Viby	-19 800	-2 753	-21 100	-1 300	-13 446	-2 399	11 047
1104 (P) Ny simhall	-191 000	-8 805	-191 000	0	-79 346	-8 151	71 195
1106 (P) Äldreboende Åsen	-121 000	-894	-121 000	0	-5 000	-894	4 106
1184 Futurum om- och tillbyggn	-182 001	-156 553	-182 000	1	-56 416	-40 968	15 448
1188 Ängsbacken fsk	-48 000	-31 351	-48 000	0	-41 310	-24 661	16 649
Övriga projekt	0		0	0	-49 274	-14 654	34 620
Summa kommunstyrelsen	-666 501	-276 036	-668 600	-2 099	-284 267	-115 982	168 285
Kultur och fritidsnämnden							
Fleråriga projekt, minst 5 mkr							
1680 Aktivitetsparken	-11 000	-5 508	-11 000	0	-11 000	-5 508	5 492
1396 Upprustn Gröna Dalen*	-3 000	-2 941	-3 000	0	-2 339	-2 280	59
Banankontakt lekplats	0	-3 447	-10 000	-10 000	0	-3 447	-3 447
Övriga projekt	0		0	0	-3 510	-1 242	2 268
Summa kultur- och fritidsnämnden	-14 000	-11 896	-24 000	-10 000	-16 849	-12 477	4 372
Socialnämnden, övriga projekt					-200	-193	7
Barn- och utbildningsnämnden, övriga projekt					-11 823	-3 581	8 242
Vård- och omsorgsnämnden, övriga projekt					-1 750	-1 765	-15
Tekniska nämnden, skattefinansierat							
Fleråriga projekt, minst 5 mkr							
1331 GC Vilunda-Lastbergsv**	-3 758	-83	-1 532	2 226	-3 758	-83	3 675
1364 Kraftleden trafiks 5-6	-20 847	-5 143	-20 847	0	-11 624	-2 604	9 020
1390 GC-väg Viby Vilunda	-5 897	-5 858	-5 897	0	-304	-265	39
1397 Skokloster GC-väg	-8 012	-760	-8 012	0	-7 531	-279	7 252
Övriga projekt	0		0	0	-35 232	-25 224	10 008
Summa tekniska nämnden, skattefinansierat	-38 514	-11 844	-36 288	2 226	-58 449	-28 455	29 994
Summa skattefinansierat	-719 015	-299 776	-728 888	-9 873	-373 338	-162 453	210 885
VA							
Fleråriga projekt, minst 5 mkr							
1267 Bålsta tätort ledninga	-116 900	-44 099	-116 900	0	-35 217	-28 216	7 001
1268 Bålsta tätort pumpstat	-40 000	-13 382	-40 000	0	-18 620	-12 002	6 618

tkr	Totalt projekten				varav årets investeringar		
	Budget	Ack utfall	Prognos	Avvikelse budget/prognos	Budget	Utfall	Avvikelse budget/prognos
1269 Utloppsledn arv Bålsta*	-13 000	-12 330	-12 330	670	-6 330	-5 660	670
1270 Ledn med stickspår Logist	-17 000	-6 589	-17 000	0	-10 496	-85	10 411
1271 (P)GAP, huvudmatning	-74 000	-4 760	-104 000	-30 000	-10 894	-3 654	7 240
1272 Omläg ledning pga kapacit	-5 000	-1 777	-5 000	0	-4 974	-1 751	3 223
1276 Reservoar ledning Krägga	-20 000	-3 252	-20 000	0	-17 814	-1 066	16 748
Övriga projekt	0	0	0	0	-35 619	-31 610	4 009
Summa VA	-285 900	-86 189	-315 230	-29 330	-139 964	-84 044	55 920
Avfall, övriga projekt					-130	-93	37
Summa taxefinansierat	-285 900	-86 189	-315 230	-29 330	-140 094	-84 137	55 957
Summa investeringar	-1 004 915	-385 965	-1 044 118	-39 203	-513 432	-246 590	266 842

(P) innebär att startbeslut inte har fattats.

*Projekt 1396 Upprustn Gröna Dalen samt 1269 Utloppsledn arv Bålsta avslutas 2021. Övriga fleråriga projekt är pågående.

Exploateringsinvesteringar

tkr	Totalt projekten				varav årets investeringar		
	Budget	Ack utfall	Prognos	Avvikelse budget/prognos	Budget	Utfall	Avvikelse budget/prognos
Exploateringsinvestering i skattefinansierad verksamhet	-304 776	-227 514	-383 257	-78 481	13 081	-19 133	-32 214
Exploateringsinvestering i taxefinansierad verksamhet	-165 292	-102 349	-180 606	-15 314	-34 408	-24 780	9 628
Ökning omsättningstillgångar	-106 371	-92 674	-105 506	865	-17 582	-34 033	-16 451
Summa exploateringsinvesteringar	-576 439	-422 537	-669 369	-92 930	-38 909	-77 946	-39 037

Väsentliga avvikelser redovisas under avsnitt 2.6.3 Kommunens ekonomi - Investeringar.

Utgiftsbeslut och omfördelningar under året av investeringsbudget

7 december 2020 (2020/00389) beslutade fullmäktige om omorganisation av centralt verksamhetsstöd. Fastighetsverksamheten, internserviceverksamheten och lokalvårdsverksamheten överfördes från tekniska nämnden till kommunstyrelsen investeringsbudget om totalt 191 435 000 för 2021. Måltidsverksamheten överfördes från barn- och utbildningsnämnden med investeringsbudget om totalt 250 000 kronor för 2021.

I samband med årsredovisningens fastställande beslutade kommunfullmäktige att överföra 36,2 miljoner kronor för pågående investeringar till år 2021, utöver överföringen av budget för projekt med totalbelopp 363,1 miljoner kronor till 2021.

22 februari beslutade fullmäktige om investeringsbudget för äldreboende Åsen, totalt 121 miljoner kronor, varav 5 miljoner kronor avser 2021. Finansiering sker genom upplåning när behov uppstår.

10 maj beslutade fullmäktige att öka investeringsbudgeten för projekt 1640 Resecentrum från 79,4 till 84,4 miljoner kronor. Fullmäktige beslutade att 5 miljoner om möjligt fördelas om från tidigare budgeterat överskott inom det nämnda projektområdet Bålsta Centrum.

10 maj beslutade fullmäktige att överskott från investeringsprojekt 1390 GC Kalmarleden får användas till att finansiera ny gång- och cykelväg längs med Kalmarleden mellan Eldens väg

och busshållplats Lastbergets vägskäl.

9 Noter/upplysningar - Drift- och investeringsredovisning

Upplysningar om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Allmänt

Den ekonomiska styrningen sker bl.a. genom att fullmäktige i budget anvisar resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för verksamhet och investeringar. Fullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av verksamheten och investeringarna. Ekonomisk plan och budget beslutas av fullmäktige inför varje verksamhetsår. Nämnderna och kommunstyrelsen upprättar därefter specificerade internbudgetar för sina ansvarsområden.

Närmare beskrivning av hur den ekonomiska styrningen sker finns i kommunens ekonomistyrprinciper vilka fastställs årligen i samband med budgetbeslutet. Nedan beskrivs det som i ekonomistyrprinciperna gäller driftbudget och investeringsbudget.

Driftbudget

En total budgetram beslutas per nämnd och år av fullmäktige. Inom budgetramen kan nämnden fatta beslut om omfördelning så länge detta är förenligt med mål och direktiv beslutade av kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Tilläggsbudget ska tillämpas med stor restriktivitet. Omständigheter som medför att det vid budgettillfället råder stor osäkerhet kan medföra att fullmäktige och/eller kommunstyrelsen innehåller budgetutrymme för att senare fördela via tilläggsbudget. Alternativt kan kommunen budgetera ett resultat inom vilket de svårprognostiserade kostnaderna rymms.

Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin internbudget uppdelat på verksamheter som respektive nämnd bestämmer. Omdisponering av dessa anslag under året får ske genom nämndbeslut, så länge de ej påverkar fullmäktiges nettoanslag.

Investeringsbudget

Fullmäktige beslutar om totalbudget för nämnders investeringsprojekt som uppgår till minst 5 miljoner, oavsett tidsomfattning. För sådana projekt som startar under planåren, ska beloppen ses som en plan, och beslut om budget sker i nästkommande budgetprocess.

Fullmäktige beslutar också om årlig rambudget för nämndernas övriga investeringar, såsom mindre anläggnings- och fastighetsinvesteringar, inventarier, transportmedel samt för komponentbyten. Denna budget fördelar nämnderna i sin budget efter behov.

När fullmäktige beslutat om investeringsbudget som avser fastigheter, efter begäran från beställande nämnd, innebär det också att budgeten överförs från beställande nämnd till fastighetsavdelningen.

För de taxefinansierade verksamheterna VA och Avfall fastställs budget separerat från den skattefinansierade verksamheten.

Investeringsbudgeten ska fördelas på respektive genomförandeår i form av budget och plan.

Positiva och negativa avvikelser i investeringsprojekt vars beslutade totalutgift är 5 miljoner kronor eller mer, överförs till kommande års investeringsbudget, så länge projektet pågår.

Ej förbrukad investeringsbudget som ingår i rambudget för de resterande investeringarna överförs normalt inte till nästkommande år. Överföring måste begäras hos kommunfullmäktige och motiveras av nämnd.

Investeringsbudgeten får inte omvandlas till driftbudget eller tvärtom.

Exploateringsbudget

För varje nytt exploateringsprojekt ska budget fastställas av kommunstyrelsen, eller i väsentliga fall kommunfullmäktige, senast i samband med genomförandebeslutet. Information om investeringsbehov som en följd av ett exploateringsprojekt ska ges sammanhållet med ärende om exploateringsbudget för projektet. Informationen om investeringsbehovet ska även omfatta kostnadsbedömningar. Aktuella projekts budget samt en sammanställd exploateringsbudget redovisas i kommunens budget.

Väsentliga förändringar i projekten, vilka leder till avvikelser från projektets fastställda budget, ska tas upp till kommunstyrelsen för ny behandling.

Räntekostnad för bundet kapital under projekttiden debiteras tillgångarna i projektet, baserat på genomsnittlig ränta.

Upplysningar om tillämpade internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftredovisningen påförts även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Omvänt finns det poster i resultaträkning som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt.

Poster som finns i resultaträkning, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster. Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- **Personalomkostnader**, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa kalkyleras schablonmässigt till att uppgå till 40,15 % av lönekostnaden.
- **Kapitalkostnader**, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 1,25 %. För information om avskrivningstider se Redovisningsprinciper.

Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:

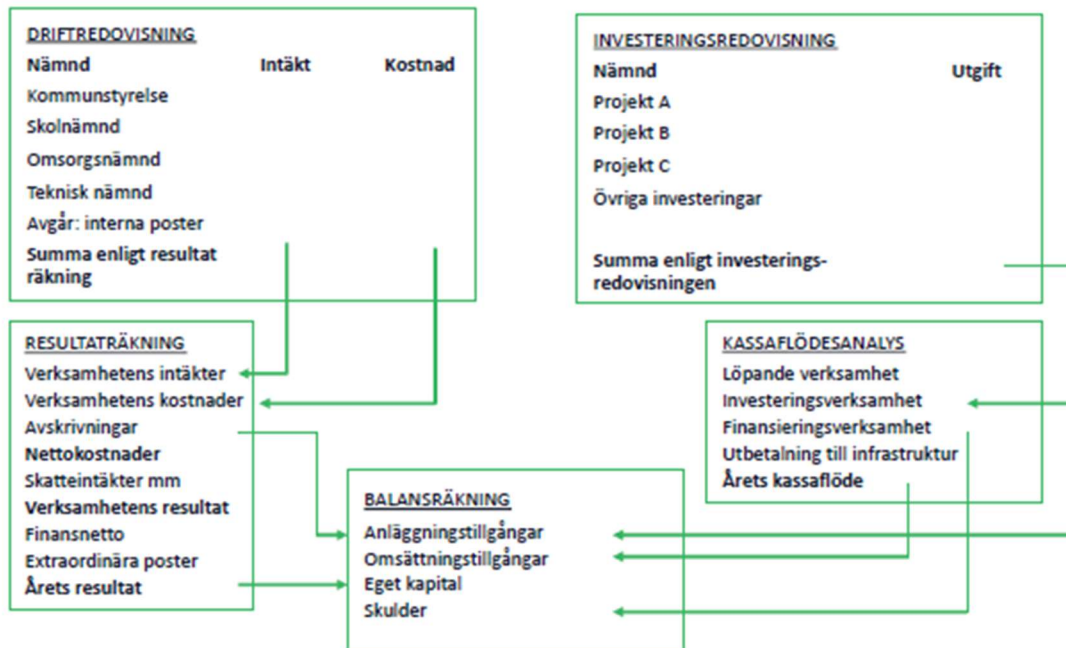
- **Hyreskostnader.** Internhyran sätts till fastighetsavdelningens självkostnad inom ramen för fastighetsavdelningens budgetram, där även kostnaden för outhyrda lokaler ingår. Självkostnaden belastar den verksamhet som använder lokalerna, även kostnader för tillfälliga externa lokaler när det behövs vid renovering av befintliga lokaler. Under år 2021 har dock kostnader för sådana lokaler belastat fastighetsavdelningen.

Kommungemensamma ledningskostnader, IT-relaterade kostnader, löne- och ekonomiadministration, upphandling, HR, kommunikation, kontaktcenter samt försäkring fördelas inte ut, med undantag för de taxefinansierade verksamheterna som belastas med sådana kommungemensamma kostnader enligt schablon.

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter och utgifter för egen personals timkostnader.

All kommunkoncernintern fakturering sker utan vinstpåslag. Undantaget utgörs av Håbohus ABs uthyrning av bostäder och lokaler som sker på affärsmässiga grunder.

Drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Håbo kommun

Representation i kommunfullmäktige	Andel röster val 2018	Mandat
Socialdemokraterna	25,97 %	11
Moderaterna	25,9 %	10
Sverigedemokraterna	19,43 %	8
Centerpartiet	7,64 %	3
Bålstapartiet	7,14 %	3
Liberalerna	3,93 %	2
Vänsterpartiet	3,96 %	2
Kristdemokraterna	3,13 %	1
Miljöpartiet	2,48 %	1
Summa	100 %	41

Befolkning

Hushållssammansättning	Antal 2019	Antal 2020	Procent 2020	Procent riket 2020
Ensamboende utan barn	2 737	2 756	31	40
Ensamboende med barn	656	660	7	6
Sammanboende utan barn	2 237	2 279	25	24
Sammanboende med barn	2 470	2 484	28	21
Övriga hushåll	857	836	9	9
Totalt	8 957	9 015		

Uppgifter avseende år 2020 är de senast tillgängliga.

Åldersfördelning 2021-12-31

Ålder	Håbo kommun		Riket	Uppsala län
	Antal	Procent	Procent	Procent
0-6	1 920	8,6	8,0	8,1
7-9	904	4,0	3,6	3,6
10-12	920	4,1	3,6	3,6
13-15	996	4,4	3,5	3,5
16-19	1 202	5,4	4,5	4,5
20-29	2 174	9,7	12,1	15,0
30-44	4 215	18,9	19,9	20,0
45-64	6 026	27,0	24,5	22,9
65-79	3 097	13,9	14,9	14,1
80 -w	890	4,0	5,4	4,7
Summa	22 344	100,0	100,0	100,0

Skattesatser, procent

Håbo kommun	2017	2018	2019	2020	2021
Kommunen	21,34	21,34	21,34	21,09	21,09
Region Uppsala	11,71	11,71	11,71	11,71	11,71
Skattesats totalt	33,05	33,05	33,05	32,80	32,80

Bilaga 2: Kvalitet och jämförelse med andra kommuner

Vi jämför oss med andra kommuner

Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) är ett verktyg där kommuner jämförs. Arbetet drivs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Jämförelsen ser på kommuners kvalitet ur ett invånarperspektiv. 264 kommuner deltar i jämförelsenätverket idag.

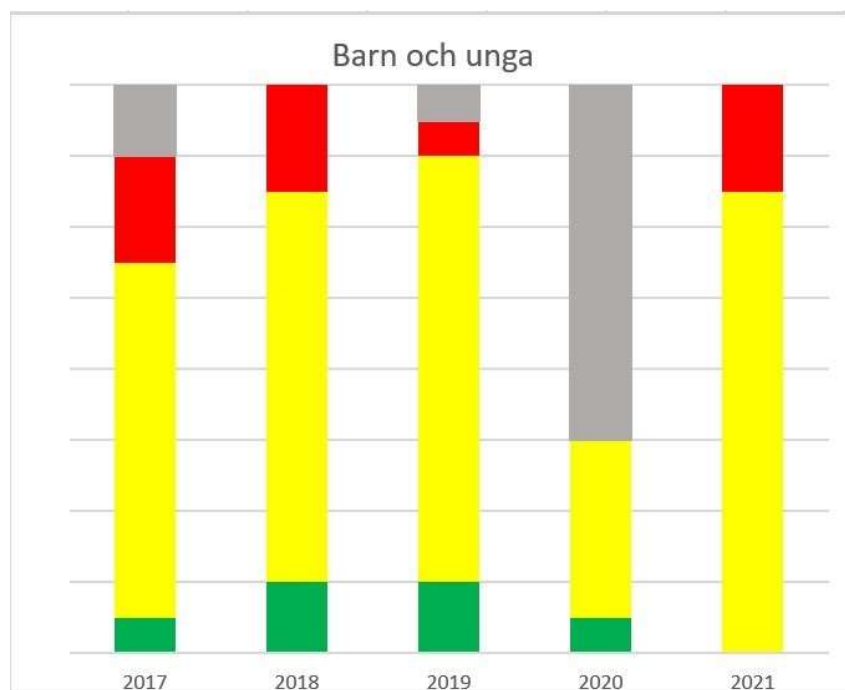
Kommunens kvalitet undersöks årligen inom tre områden:

- Barn och unga
- Stöd och omsorg
- Samhälle och miljö

Resultaten ger en indikation på kvaliteten i kommunen och därför är det viktigt att analysera resultaten och se varför de ser ut som de gör. I jämförelsedigrammen används färgerna rött, gult och grönt för att visa hur Håbo kommuns resultat ligger till jämfört med andra. För varje mått rangordnas alla kommuner efter sitt resultat. De 25 procent bästa kommunerna får grön färg, de 25 procent sämsta får röd färg och de övriga kommunerna i mitten får gul färg. Saknas data visas det med grå färg. Varje stapel i diagrammen visar översiktligt andelen mått med respektive färg inom varje perspektiv. Färgsättningen visar om resultatet är bra eller dåligt i jämförelse med andra, inte om resultatet i sig är bra eller dåligt.

Nedan ges en sammanfattande bild av Håbo kommuns kvalitet i jämförelse med andra kommuner.

Barn och unga

Området Barn och unga är valt på grund av att det är en prioriterad målgrupp. Flertalet av nyckeltalen avser utbildningsverksamheten, men även nyckeltal kopplat till barn och unga inom kultur- och fritid och barn och unga i behov av stöd och omsorg kan omfattas inom detta område.

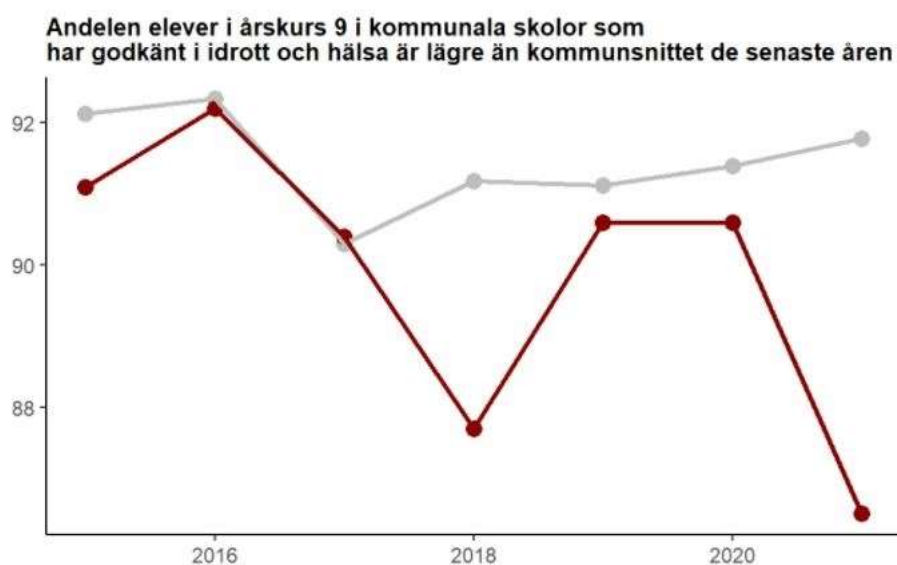
Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskolan har minskat jämfört med tidigare år och är nu en av de 25 procent sämre kommunerna i landet. Däremot har andelen godkända elever i årskurs 6 i ämnet matematik ökat något jämfört med förra året och placerar sig i mitten vid en jämförelse med landets övriga kommuner. När det gäller personaltäthet i

förskolan, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, så placerar sig Håbo kommun i mitten i jämförelse med landets övriga kommuner.

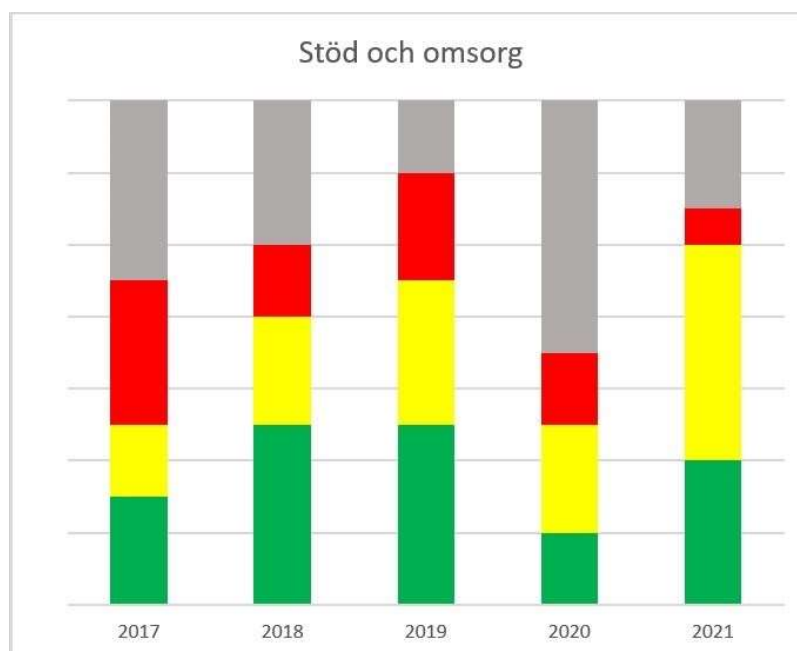
Inom gymnasieskolan har antalet elever med examen inom 4 år en marginell minskning jämfört med tidigare år och kommunen placerar sig i mitten vid en jämförelse med andra kommuner likt tidigare år. Minskningen återfinns både hos elever inskrivna på Fridegårdsgymnasiet oavsett folkbokföringsort och hos alla elever folkbokförda i Håbo kommun oavsett studieort.

Föregående år 2020 fanns ingen statistik av barn och ungas deltagartillfällen i idrottsföreningar. För 2021 placerar sig Håbo kommun i mitten. Ungas deltagande i åldrarna 17-20 är dock något högre tidigare år. Elever i musik- och kulturskola i åldrarna 6-15 år är deltagandet däremot något lägre, men placerar sig i mitten i jämförelsen med andra kommuner.

En negativ avvikelse är att andelen elever i årskurs 9 i kommunala skolor som har godkänt i idrott och hälsa är lägre än kommunsnittet de senaste åren.

Stöd och omsorg

Området Stöd och omsorg fokuserar på de målgrupper som behöver service inom specialiserade verksamheter utifrån sina specifika behov. Området kännetecknas av att många personer är i en utsatt situation och i beroendeställning.

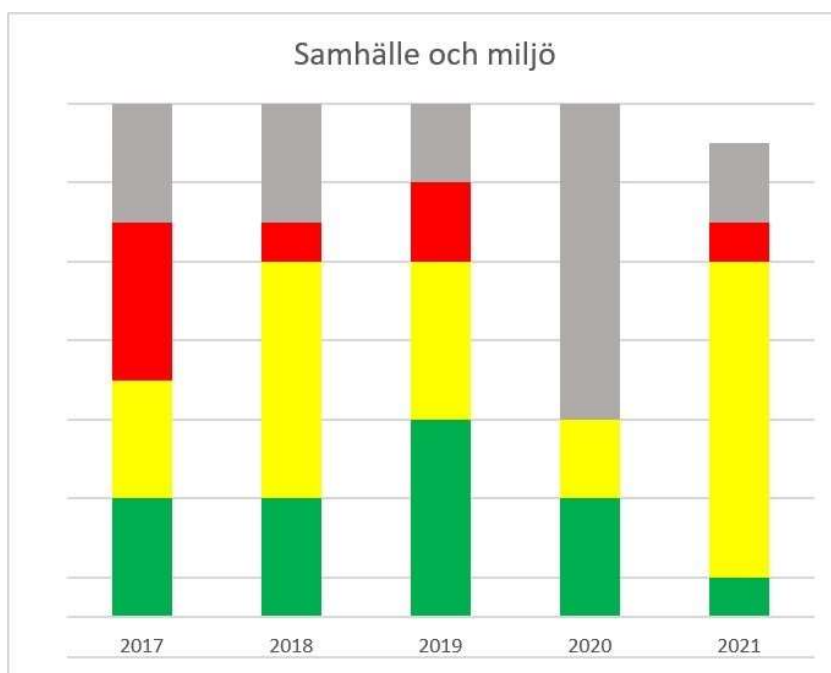
Det är fortsatt 96 procent av vuxna personer som ansökt av försörjningsstöd som inte återkommit med en förnyad ansökan om försörjningsstöd inom ett år efter avslutad insats. Det placerar in kommunen bland de 25 procent bästa kommunerna i landet. Väntetiden inom försörjningsstöd från ansökan till beslut har blivit bättre sedan tidigare år. Tidigare år var Håbo kommun placerad som en av de 25 sämsta kommunerna, men är nu placerad i mitten i jämförelse med övriga kommuner i landet.

Kostnaden inom individ - och familjeomsorgen kr/inv är bra i Håbo som placerar sig bland de 25 bästa procenten i landet. Detsamma gäller totala kostnaden för funktionsnedsättning enligt SOL, LSS, SFB minus ersättning från FK enligt SFB avseende kr/inv där Håbo kommun placerar sig bland de 25 procent bästa kommunerna i landet.

Inom kommunens särskilda boende för äldre har väntetiden från ansökningsdatum till inflyttningsdatum minskat något jämfört med tidigare år, men Håbo kommun placerar sig fortfarande bland de 25 procent sämsta kommunerna i landet. Kvalitetsaspekten i Håbo kommun för de boende på särskilda boenden är jämförelsevis med andra kommuner i mitten. Brukarbedömningar inom särskilt boende respektive hemtjänsten inom äldreomsorgen placerar Håbo kommun i mitten i jämförelse med övriga kommuner i landet.

När det gäller personalkontinuiteten inom hemtjänsten är Håbo kommun bland de 25 bästa procenten i landet. Antalet personer som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar är god i Håbo kommun jämfört med övriga kommuner.

Samhälle och miljö

Samhälle och miljö är ett brett område. Här återfinns nyckeltal som mäter kommunens service till samtliga som bor, vistas eller verkar i kommunen. Kommunal service som bibliotek återfinns också här. Här mäter vi dessutom delaktighet. Utöver det behandlar området ett hållbart samhällsbyggande, både socialt vad avser arbetsmarknad, ekonomiskt kopplat näringsliv och miljömässigt genom miljönyckeltal.

Kommuninvånarnas upplevelse av att få svar på frågor är oförändrat sedan tidigare år och är ett fortsatt lågt resultat som placerar Håbo kommun bland landets 25 sämsta kommuner. Även kontakten med tjänstepersoner är oförändrat från tidigare år, men placerar Håbo kommun i mitten i jämförelse med övriga kommuner. Delaktigheten har däremot ökat och placerar idag Håbo kommun i mitten i jämförelse med andra kommuner, jämfört med 25 procent sämsta kommunerna tidigare år. Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, är oförändrat sedan föregående år. Den negativa trenden med försämrade resultat över tid har upphört.

Företagsklimatet är fortsatt oförändrat god och placerar Håbo kommun i mitten i jämförelse med andra kommuner. Användningen av ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter är fortsatt god, men placerar Håbo kommun som tidigare år i mitten i jämförelse med landets övriga kommuner. Nöjdheten med skötseln av kommunens utomhusmiljöer är bland de 25 bästa procenten i landet jämfört med övriga kommuner.

Bilaga 3: Hållbarhetsarbete

All verksamhet i Håbo kommun ska ta sin utgångspunkt i en långsiktigt hållbar utveckling och kommunens vision, *Vårt Håbo 2030*. En av inriktningarna i vår vision är att i hållbara Håbo finns det goda livet.

Visionen hanterar de tre dimensionerna ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Inriktningen är kommunens lokala svar på Agenda 2030 och de globala målen. Genom att jobba ekonomiskt långsiktigt och kvalitetssäkra arbetet med naturens bästa som mål uppnår Håbo kommun en hållbar samhällsutveckling och bidrar till de lokala, nationella och globala mål som finns.

Hållbara Håbo – En samlad bedömning för 2021

Under 2021 har ett flertal styrdokument för ökad hållbarhet i kommunen antagits av kommunfullmäktige. Hållbarhetslöften har tecknats. Rekrytering av en hållbarhetsstrateg som kommer att börja under 2022 startade i slutet av året.

Kommunen är med i projektet Glokala Sverige, ett kommunikations- och utbildningsprojekt som ska öka engagemanget och kunskapen om FN:s globala mål och Agenda 2030. Miljö- och hållbarhetsaktiviteter har under året fortfarande behövt ställas om till digitala, skjutits på eller ställts in på grund av pandemin.

Under 2021 har vi fortsatt med vårt arbete med att koppla de aktiviteter våra verksamheter gör tydligare till de globala målen och Agenda 2030 och i verksamhetsplaneringen för 2022 kommer kopplingen göras tydligare för att underlätta för verksamheterna.

Under året antagna styrdokument för ökad hållbarhet

Hållbarhetsstrategi

Under 2021 har en hållbarhetsstrategi antagits av kommunfullmäktige och ersätt Håbo kommuns miljöstrategi och kommunen tar på så sätt ett helhetsgrepp gällande hållbarhetsfrågorna. Det är en gemensam hållbarhetsstrategi för hur vår kommun ska ta sig an de globala målen och Agenda 2030. En hållbarhetsstrategi är viktig för att visa hur Håbo ska växa hållbart och kunna möta framtida utmaningar. Strategin är ett viktigt övergripande styrdokument som berör samtliga aktörer i kommunen; kommuninvånare, företagare, organisationer och tjänstepersoner. Rekrytering av en hållbarhetsstrateg har skett under året som börjar under 2022.

Strategi för hälsosamt åldrande i Håbo

Kommunfullmäktige antog under året Strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo och beslutade att ge nämnderna i uppdrag att genomföra strategin. Den utgår från de fyra hörnpelare som anses särskilt viktiga för ett gott åldrande nämligen fysisk aktivitet, bra matvanor, social gemenskap och meningsfullhet. I Håbo kommuns arbete med frågor som rör äldre finns fyra fokusområden; ett hållbart boende, ett aktivt socialt liv, att delta i samhället på egna villkor samt samhällsstöd.

Cykelstrategi och riktlinjer för cykel

Under 2021 antogs en cykelstrategi samt riktlinjer för cykel. Styrdokumenten ska framför allt se på lång sikt, sätta in cykeln i ett sammanhang, ge kunskapsunderlag och skapa förståelse för vad som är viktigt för att utveckla cykeltrafiken i kommunen. Målet är att se cykeln som ett prioriterat trafikslag vid planering, genomförande samt drift och underhåll för att på så sätt öka cykelns färdmedelsandel.

Grönstrukturprogram

Grönstrukturprogrammet antogs under 2021 och kommer utgöra ett viktigt stöd i kommunens fysiska planering för att skapa en god bebyggd miljö och långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Kommunen har under året inventerat färdigt naturområden och uppdaterat naturvärdesstatusen i naturvårdsplanen som behöver hållas uppdaterad och har utgjort underlag till antaget grönstrukturprogram.

Plan för full delaktighet i Håbo

Under året reviderades och antogs Plan för full delaktighet i Håbo 2022-2025. Planen fokuserar på sju samhällsområden som de viktigaste i arbetet för jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Målområdena är; demokrati och jämlikhet, hälsa och livskvalitet, social omsorg, arbete, samhällsplanering och infrastruktur, skola samt kommunikation och information. Dessa områden tillsammans med Håbos vision om jämlikhet och delaktighet ska skapa förutsättningar för ett inkluderande samhälle. För varje område finns en hänvisning till något av de globala målen i Agenda 2030.

Markanvisningspolicy

En markanvisningspolicy antogs under året som kopplat mot de hållbarhetsmål som finns och Agenda 2030 på ett tydligare sätt än tidigare för ett hållbart Håbo.

Hållbarhetslöften

Håbo kommun har för tredje året i rad tecknat hållbarhetslöften med syftet att stärka fokus och samverkan i miljöarbetet och därmed öka åtgärdstakten för att nå de miljömål som uppsatta. I år tecknades hållbarhetslöften för *vatten*. År 2020 tecknades för *biologisk mångfald och ekosystemtjänster* och år 2019 tecknades hållbarhetslöften för *minskad klimatpåverkan*.

Genom hållbarhetslöftena förbinder sig kommunen att genomföra ett antal åtgärder, enskilt eller i samverkan med andra aktörer. Vi ser samverkan som en naturlig och nödvändig del av kommunens arbete. Tillsammans med andra kan vi komma ännu längre. Tidigare år har Håbohus samt två företag i kommunen tecknat hållbarhetslöften, i år tecknade ytterligare ett företag hållbarhetslöften.

De redan tecknade framtida tecknade hållbarhetslöften fungerar som fortsatt handlingsplan för kommunens miljöarbete och uppföljning. Det är åtgärder som är politiskt antagna av KS.

Vatten

Kommunen har 8 aktiviteter inom 4 åtgärdsområden.

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Kommunen har 30 aktiviteter inom 7 åtgärdsområden. Vi har inte jobbat så länge med dessa

åtgärder så än så länge så är det flesta aktiviteter är enligt plan. 20 enligt plan 10 mindre avvikelse. Ekonomi och tid är det som gör att inte samtliga aktiviteter är enligt plan.

Minskad klimatpåverkan

Kommunen har 22 aktiviteter inom 5 åtgärdsområden. 10 enligt plan, 9 mindre avvikelse, 3 större avvikelse. Ekonomi, tid är även utmaningar för detta åtgärdsprogram men då det har pågått över fler år så har även pandemin och personalomsättning påverkat utfallet.

Miljö- och hållbarhetsaktiviteter

Miljö- och hållbarhetsaktiviteter så som Friluftslivets år, Earth Hour, Skräpplockardagarna och Trafikantveckan har anordnats under året. Aktiviteterna har främst bestått av informationsinsatser via sociala medier och hemsida, många med koppling till friluftslivets år. En kurs för lärare genomfördes i februari för friluftslivsambassadörer i skolorna vilken har varit mycket uppskattad och uppmärksam. I juni invigdes kommunens nya smultronställe Frösundavik strandpark och i augusti arrangerade avdelningen en guidad tur från Vibyspåret till Balders hage.

Friluftslivets år pågick under hela 2021 och var ett nationellt samverkansprojekt med syfte att få fler människor att prova friluftsliv och långsiktigt fortsätta samt öka medvetenheten om friluftslivets värden och allemansrätten. Håbo kommun har under hela året informerat allmänheten via sociala medier/hemsida på olika månadsteman och då det varit möjligt genomfört fysiska aktiviteter.

Under 2021 avslutades tre stycken Lokala naturvårdsprojekt (LONA projekt) och tre stycken kulturprojekt som avdelningen ansvarar för samordningen för. Två nya projekt beviljades externa medel till under året och ett nytt projekt har medel sökts till.

Exempel på arbete kopplat till Agenda 2030

Kommunens förvaltningar och bolag bidrar på olika sätt till att uppnå de Globala målen. Ett exempel från 2021 är att Håbo har, i samverkan med Sigtuna, Knivsta och Upplands-Bro, utvärderat det nya insamlingsystemet hos villor och fritidshus. Den ökade källsorteringen har lett till:

- Minskade kostnader för behandling av restavfall från småhus motsvarande cirka eller 50 kr/hushåll och år, inklusive förbränningskatt.
- Intäkter för utsorterade förpackningar och returpapper motsvarande 130 kr/hushåll och år.

Ett annat fokus har varit att öka den digitala kommunikationen, både externt och internt.

Bland annat har avfallsverksamheten fortsatt lansera avfallsappen som nu har över 6000 användare, tagit fram fler e-tjänster och utvecklat de som redan finns.

Ett verktyg, hållbarhetskontroll för detaljplaner, för att kunna säkerställa att våra detaljplaner går i linje med våra styrdokument för ett långsiktigt hållbart Håbo har arbetats fram under 2021. Hållbarhetskontroll anläggningsentreprenader har även arbetats fram och testats på Tvåhusentreprenaden etapp 1 som kommunen upphandlat och NCC anlagt under året.

Den nya samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar exempelvis kontinuerligt med hållbarhetsfrågor inom alla sina verksamhetsområden, främst målen 11 och 17. Bland annat arbetar återvinningscentralen aktivt med att inspirera till återbruk, återanvändning och minskad konsumtion, ökad sortering av olika avfallslag vilket ligger i linje med mål 11 och 12 i Agenda 2030.

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som inrymmer de 17 globala målen för hållbar utveckling. Som ett stöd för kommuners genomförande av Agenda 2030 redovisas ett urval av nyckeltal cirka 50 stycken på kolada.se för respektive kommun. Nyckeltalen visar bara hur en kommun ligger till i förhållande till andra kommuner och kan i uppföljningen av hållbarhetsstrategin vara viktigt verktyg för att kunna mäta och kunna bedöma måluppfyllelse.

Bilaga 4: Befolkning, boende och sysselsättning

Boende och befolkning

Bostäder

Under 2021 lämnas bygglov för 23 stycken småhus och 147 lägenheter i flerbostadshus. Sammantaget är det 147 nya bostäder. Färdigställandet av dessa bostäder blir under åren 2022-2023.

Under året antas tre detaljplaner (ändring av detaljplan i Västerskog, Viby skola och Hagviken) och lika många vinner laga kraft (detaljplanen för Logistisk Bålsta kvarter 5 och 6, ändring av detaljplan i Västerskog och Viby skola). Ett nytt inriktningsbeslut tas för Bålsta C för fortsatt planering. Vidare godkänns under året planprogrammet för Gamla Bålsta.

Kommunen har sedan en lång tid haft betydligt fler planuppdrag än vad som hinner handläggas. Vidare står kommunen och regionen för kapacitetsutmaningar för såväl vatten som för eleffekt. Som ett första steg i att prioritera planuppdragen avslutas under året därför ett stort antal uppdrag som ännu inte kommit så långt i planprocessen. Flertalet av uppdragen kommer dyka upp igen, varav vissa på lite längre sikt.

Under året sker arbete med BoKloks nya bostadsområde Björkvallen i Gamla Bålsta, där även inflyttning sker under slutet av 2021. Husen orienteras kring privata innergårdar och huvuddragen är en småskalig trädgårdsstad med tydliga kvartersbildningar.

Ett av de större exploateringsprojekten utgörs av det så kallade Tvåhusområdet, som ligger mellan järnvägen och Stockholmsvägen. Planen vinner laga kraft mars 2019 och i december samma år beviljas första bygglovet om 97 bostäder i flerbostadshus. I bostadsområdet som byggs i södra Bålsta kommer det finnas cirka 800 bostäder när det är helt utbyggt. De första inflyttningarna i Tvåhusområdet sker under 2021.

Under året uppför Håbohus ett nytt särskilt boende (60 lägenheter) i Bålsta med planerad inflyttning i februari 2022. Boendet är utrustat med gemensamma kök, gemensamma vardagsrum och stora inglasade balkonger riktade mot en innergård på baksidan av huset. Utöver det så finns även samlingsrum, gymnastikrum och café.

Befolkningen

Befolkningstillväxten under 2021 är stark. Vid årsskiftet 2021/2022 uppgår antalet invånare till 22 344 personer, vilket motsvarar en ökning med 325 personer. Det är en högre befolkningsökning än under föregående år då befolkningen ökade med 85 personer. Den procentuella befolkningsökningen under 2021 är 1,5 procent, vilket är en starkare tillväxt än Sveriges totala befolkningsökning på 0,7 procent. Detta kan jämföras med 2020 års befolkningstillväxt, då Håbo kommuns befolkning ökade med 0,4 procent och befolkningen i riket ökade med 0,5 procent.

Befolkningsökningen under 2021 beror främst på ett positivt flyttnetto. Under 2021 flyttar 1 730 personer till kommunen, medan 1 482 personer flyttar från kommunen, vilket ger ett positivt flyttnetto på 248 personer. Under 2020 var det positiva flyttnettot 30 personer. Kommunen har också ett positivt födelsenetto. Under 2021 föds 194 personer, medan 137 avlider, vilket ger ett positivt födelsenetto på 57 personer. Under 2020 var befolkningstillväxten svagare och berodde då främst på ett positivt födelsenetto. Utvecklingen under 2021, då ett positivt flyttnetto står för den största delen av befolkningsökningen, är mer lik den utveckling som sågs under åren som föregick 2020. Detta gör också att befolkningsökningen är på en liknande nivå som åren innan 2020.

Håbo kommuns befolkningsprognos från 2021 indikerade en befolkningsökning med 249 personer, till 22 268 vid årsskiftet 2021/2022. Den faktiska befolkningsökningen blir 76

personer fler än prognosticerat. Avvikelsen mellan prognosen och det faktiska utfallet beror huvudsakligen på att prognosen prognosticerade ett positivt flyttnetto på 175 personer under året. Det är en skillnad på 73 personer mot det faktiska utfallet.

Alder	2020	2021	Skillnad
0 år	208	213	5
1-6 år	1 721	1 707	-14
7-9 år	858	904	46
10-12 år	948	920	-28
13-15 år	975	996	21
16-18 år	918	918	0
19-24 år	1 301	1 333	32
25-44 år	5 283	5 340	57
45-64 år	5 929	6 026	97
65-74 år	2 075	2 024	-51
75-79 år	1 001	1 073	72
80+ år	802	890	88
Totalt	22019	22344	325

In- och utflyttningen är fortsatt hög. Håbo kommun har en stor omsättning på bosatta, vilket är karaktäristiskt för kommunerna runt Stockholm. Under 2021 är både utflyttningen, men framförallt inflyttningen, högre än under år 2020. Detta leder till ett högre positivt flyttnetto under 2021, vilket är 248 personer.

Totalt 1 730 personer flyttar till Håbo kommun under 2021 och 1 482 personer flyttar från kommunen. Utbytet med övriga Sverige vad gäller in- och utflyttare är betydligt högre än utbytet med det egna läget. Av alla flyttar som görs under året, såväl inflytt som utflytt, gick 77 procent över länsgränsen. Gentemot övriga Sverige har Håbo kommun ett positivt flyttnetto på 424 personer. 17 procent av flyttarna skedde inom Uppsala läns gränser. Gentemot övriga kommuner i länet har Håbo kommun ett negativt flyttnetto på minus 247 personer. Sex procent av flyttarna gick till eller från utlandet. Gentemot utlandet har Håbo kommun ett positivt flyttnetto på 71 personer.

	Inflyttning 2021	Utflyttning 2021	Flyttnetto 2021	Flyttnetto 2020
Uppsala län	149	396	-247	-162
Övriga Sverige	1 454	1030	424	165
Utlandet	127	56	71	27
Totalt	1730	1482	248	30

Håbo kommun fortsätter att ha en förhållandevis ung befolkning. Det beror på att kommunens hushåll består av en stor andel barnfamiljer. Genomsnittsåldern i kommunen är 40,1 år, vilket är den tredje lägsta i Uppsala län efter Knivsta kommun och Uppsala kommun. Genomsnittsålder i Sverige är 41,4 år.

Den stora andelen barnfamiljer bidrar till att andelen barn och unga under 20 år är förhållandevis hög i jämförelse med övriga länet och nationellt. Gruppen 20-29-åringar är dock betydligt lägre. Det beror sannolikt på att många unga vuxna flyttar från kommunen för

arbete och studier, vilket ger en lägre andel i dessa åldersgrupper.

Andelen 30-44-åringar, 45-64-åringar samt 64-79-åringar är ungefär densamma i Håbo kommun som i Uppsala län såväl som i riket.

I jämförelse med såväl länet som riket som helhet har Håbo kommun en betydligt lägre andel äldre personer över 80 år. Antalet personer över 80 år har dock ökat i en snabbare takt i kommunen än i övriga länet och nationellt. Under 2000-talet har antalet personer över 80 år mer än dubblerats och ökningen kommer sannolikt fortsätta under kommande år.

Sysselsättning och näringsliv

Näringsliv

Även 2021 blev ett år präglad av den globala pandemin. I Håbo drabbades konferens- och upplevelsesektorn fortsatt hårt med uteblivna bokningar, restriktioner och en förlamad affärsresesektor. Andra företag fick istället ökad omsättning genom ökad e-handel och hemarbete som gynnade till exempel restauranger med hemleverans. Många företag inom upplevelse- och besöksnäring hittade nya affärsmodeller för att överleva. Antalet konkurser under året var marginellt fler än normalt. Däremot har fler företag än vanligt startats under pandemiåren och under 2021 startade 212 nya verksamheter. Totalt finns i Håbo 2193 företag.

Under året hände mycket i Logistik Bålsta intill Västerskogs industriområde. Byggnaden inom Dagabs anläggning har tagit form och syns på långt håll över trädtopparna. Detaljplanen för kvarter 5 och 6 precis intill vann laga kraft och Dahl påbörjade markarbeten inför uppförandet av sin nya logistikanläggning. I samma område antogs också en ändring av detaljplan för en etablering av en drivmedelsstation för bio- och naturgas. I Dragets verksamhetsområde sker under året stor utbyggnad med nya verksamheter efter markförsäljning under tidigare år.

Håbo kommun antog under året en hållbarhetsstrategi och även bland företagen har hållbarhet varit aktuellt. Flera företag har tecknat sig för hållbarhetslöften hos Länsstyrelsen och andra har deltagit i seminarier och utbildningar för att komma framåt i sitt hållbarhetsarbete. Företagarföreningarna i Håbo är mycket aktiva och arrangerar utbildningar, mötesplatser och informationsträffar både på egen hand och tillsammans med Håbo kommun.

Under året besökte landshövdingen flera företag i Håbo, bland annat Gyproc och Dagab. Gyproc och Benders gick in i forskningssamarbeten genom STUNS där studenter tog fram lösningar på verkliga utmaningar inom företagen. I Gyprocs fall ledde det till verkliga förändringar i produktionen med besparing av energi och ekonomi.

Det är fortsatt mycket stort intresse att etablera i Håbo med många inkommande frågor från företag som vill köpa mark. Etableringsintresse och frågor som kommer in rör sig bland annat om elladdstationer, butikskedjor, försäljningsstationer för alternativa drivmedelskällor, padelhallar, forskningsprojekt för drönarteknik i landsbygd och fastighetsutvecklare som vill uppföra fastigheter för uthyrning.

Överlag upplever företagen ett förbättrat företagsklimat enligt Svenskt Näringslivs enkätundersökning som genomförs årligen. Årets sammanfattande omdöme från företagen är betyget 3,3, vilket är det högsta sedan 2015. (Betyg ges i en sexgradig skala där 3 motsvarar godkänt).

Branschspridning

Håbo kommun är kommunens största arbetsgivare med många anställda inom vård, omsorg och utbildning. Kommunens näringsliv består till stor del av många små företag och ett mindre antal medelstora företag. Verksamheterna är spridda men stora delar av arbetsstyrkan är sysselsatta inom byggverksamhet, tjänster samt handel, hotell och restaurang.

Bransch	Antal	Procentuellt
Jordbruk, skogsbruk och fiske	65	1,1
Tillverkning och utvinning	532	8,6
Byggverksamhet	924	15,0
Handel, hotell och restaurang	896	14,5
Transport	247	4,0
Tjänster	1 076	17,5
Utbildning	1 000	16,2
Vård och omsorg	855	13,9
Offentlig förvaltning och försvar	318	5,2
Ej specificerat	245	4,0
Totalt	6 158	100,0

Uppgifter avser år 2020 och är de senast tillgängliga.

Arbetspendling

Håbo kommun har ett strategiskt läge i Mälardalen, längs Mälarbanan och E18. Kommunens geografiska läge är en förutsättning för kommunens arbetspendling. Den huvudsakliga arbetspendlingen sker mot Storstockholm, men kommunen har även utbyte med Uppsala, Enköping och Västerås. Pendeltåg och regionaltåg gör det möjligt att en för en stor del av kommunens befolkning att arbeta i andra kommuner i Mälardalen.

Totalt pendlar 7 053 personer ut från Håbo kommun. Antalet inpendlare uppgår till 2 309 personer. Att antalet utpendlare är större än antalet inpendlare innebär att Håbo kommun har ett negativt pendlingsnetto. Det negativa pendlingsnettot uppgår till 4 744 personer. Det beror till stor del på kommunens goda pendlingsförutsättningar och närheten till starka arbetsmarknader i omkringliggande städer.

Vanligast är att pendla till Stockholms län, dit pendlar totalt 5 869 personer. De vanligaste pendlarkommunerna i Stockholms län är Stockholms stad, Upplands-Bro kommun och Järfälla kommun. 771 personer pendlar till andra kommuner inom Uppsala län och 123 personer pendlar till Västmanlands län.

Inpendlingen till Håbo kommun uppgår till 2 309 personer. 1 248 av dessa pendlar in från Stockholms län. Inom Uppsala län pendlar 815 till Håbo kommun från länets övriga kommuner.

	Håbo kommun
Förvärvsarbetande befolkning	10 902
Arbetsstillfällena	6 158
Utpendling	7 053
Inpendling	2 309
Nettopendling	4 744

Uppgifter avser år 2020 och är de senast tillgängliga.

Arbetslöshet

I slutet av året uppgår andelen öppet arbetslösa och sökande i program till 4,0 procent. Det är en lägre andel än under föregående år. Andelen är relativt låg i jämförelse med övriga Uppsala län och hela landet.

Andelen 18-24-åringar som är öppet arbetslösa eller sökande i program uppgår till 4,4 procent. 2020 var samma siffra 7,3 procent. Motsvarande andel i Uppsala län är 4,6 procent och i Sverige som helhet 5,5 procent.

Andel av befolkningen 16-64 år i arbetslöshet och i program eller med stöd, vid årets slut (%).

År	Håbo	Uppsala län	Riket
2015	3,4	4,2	6,1
2016	3,2	4,3	6,0
2017	3,2	4,5	5,9
2018	3,3	4,5	5,5
2019	3,6	4,6	6,0
2020	5,1	6,1	7,1
2021	4,0	5,2	5,8

Bilaga 5: Exploateringsredovisning

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier. Där ingår också att bygga gemensamma anordningar som gator, grönområden, VA-anläggningar med mera som krävs för att marken ska vara byggbar.

Exploateringsverksamheten ingår i kommunens drift- och investeringsredovisning samt resultat- och balansräkning men särredovisas här för att ge en samlad bild av exploaterings påverkan på kommunens ekonomi.

Nettoexploatering

Nettoexploatering är summan av samtliga in- och utbetalningar i projekten. Kommunen har som målsättning att exploateringen ska totalt sett ge ett ekonomiskt överskott.

Den totala beslutade budgeten för alla pågående projekt är underskott med 9,1 miljoner kronor för hela projektiden. Det beror på att antagna budgetar för Bålsta C-etapperna främst avser projektering och byggnation av infrastruktur och därför uppgår till 140,2 miljoner kronor i underskott. Kommande markförsäljningar ingår inte eftersom de är osäkra. Logistik Bålsta är de projekt som bidrar med stora budgeterade överskott.

Prognosen är att pågående projekt totalt ger underskott med 51,8 miljoner kronor. Det beror främst på Bålsta C-projekten där kommande markförsäljning inte ingår i budgeten. Det beror även på negativa totalresultat för Frösundavik, Draget och Björkvallen.

För de projekt som avslutas är slutresultatet -10,8 miljoner kronor för Frösundavik, -547 000 kronor för Mellanby samt 5,4 miljoner kronor i överskott för Lillsjöns företagspark.

Årets nettoexploatering har inneburit 99,3 miljoner kronor i överskott för kommunen, där försäljning av mark i kvarter 5-6 i Logistik Bålsta har varit den största bidragande orsaken.

Tkr	Budget totalt	Prognos totalt	Utfall ackumulerat	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Budget 2021
Inkomster						
Försäljning av mark	314 977	379 497	257 262	152 499	3 262	43 300
Ersättning från företag	104 896	67 849	33 820	3 334	15 327	47 590
Gåva mottagna anläggningar*	59 987	69 717	51 717	421	13 182	-7 109
Offentligt investeringsbidrag	0	0	0	0	0	0
VA-anslutningsavgifter	76 531	96 035	44 766	22 256	8 942	21 527
Gåva i form av VA-anläggningar*	14 383	7 896	7 896	0	7 113	6 487
Summa inkomster	570 774	620 994	395 461	178 510	47 826	111 795
Utgifter						
Förstudie, utredningar	-3 440	-3 488	-1 269	-1 269	0	-3 440
Utgifter för kvartersmark	-106 371	-105 506	-92 674	-34 033	-1 792	-17 582
Anläggningar egen regi	-244 789	-313 540	-175 797	-18 712	-26 147	5 972
Anläggningar mottagna*	-59 987	-69 717	-51 717	-421	-13 182	7 109
VA-anläggningar egen regi	-150 909	-172 710	-94 453	-24 780	-33 413	-27 921
VA-anläggningar mottagna*	-14 383	-7 896	-7 896	0	-7 113	-6 487
Summa utgifter	-579 879	-672 857	-423 806	-79 215	-81 647	-42 349
Nettoexploatering	-9 105	-51 863	-28 345	99 296	-33 822	69 446

*Det ackumulerade utfallet har korrigerats för Frösundavikprojektet för övertagande av gatu- och

VA-anläggningar för 38,9 miljoner eftersom övertagandet genomfördes år 2018. Därför ingår inte övertagandet i 2021 års utfall

Utfall 2020 avser projekt som är pågående, projekt som avslutades 2020 ingår inte.

Påverkan på årets resultat

Det är då vissa händelser sker i exploateringen påverkas kommunens resultaträkning:

- när markförsäljning sker och realisationsvinst uppstår
- när exploatören betalar bidrag/ersättning för infrastruktur som kommunen bygger och när motkravet enligt avtal är uppfyllt. Byggandet av infrastrukturen redovisas som en investering, men bidraget ska redovisas som en intäkt det år bidraget erhålls.
- när kommunen övertar anläggning som exploatören har byggt. Övertagandet ska redovisas som en gåva, en intäkt för kommunen, trots att kommunen inte får några likvida medel.

Påverkan på årets resultat varierar från år till år beroende på när händelserna inträffar.

Av tabellen nedan framgår att exploateringen påverkar årets resultat positivt med 119,2 miljoner kronor fördelat på

- reavinst vid markförsäljning 116,7 miljoner, när bokfört värde avräknas från försäljningspriset 152,5 miljoner kronor. Det är markförsäljningen i Logistik Bålsta kvarter 5-6 för 123 miljoner kronor samt i kvarter 3-4 för 11,1 miljoner kronor som ger intäkterna men även försäljning i Björkvallen för 13,4 miljoner kronor.
- bidrag från privata/exploatörer 3,3 miljoner, avseende främst Tvåhusplanen.
- övertagande av anläggningar värda cirka 400 000 kronor i Mellanby.
- kostnader för utredningar mm 1,3 miljoner kronor.

Tkr	Budget totalt	Prognos totalt	Utfall ackumulerat	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021
TILL RESULTATRÄKNING						
Försäljning av mark	314 977	379 497	257 262	152 499	3 262	43 300
Ersättning från företag	104 896	67 849	33 820	3 334	15 327	47 590
Gåva mottagna anläggningar*	59 987	69 717	51 717	421	13 182	-7 109
Verksamhetens intäkter, summa*	479 860	517 063	342 799	156 254	31 771	83 781
Bokfört värde försäljning mark	-106 371	-104 870	-55 669	-35 816	-1 517	-17 360
Exploateringskostnader	-3 440	-4 123	-1 269	-1 269	0	-2 805
Verksamhetens kostnader, summa	-109 811	-108 993	-56 938	-37 085	-1 517	-20 165
Årets resultat*	370 049	408 070	285 861	119 169	30 254	63 616
TILL BALANSRÄKNING						
Anläggningstillgångar*	-304 776	-383 257	-227 514	-19 133	-39 329	13 081
Anläggningstillgångar VA*	-165 292	-180 606	-102 349	-24 780	-40 526	-34 408
Omsättningstillgångar	0	-1	-35 757	3 032	-275	-857
Tillgångar, summa*	-470 068	-563 864	-365 620	-40 882	-80 130	-22 184
Skuld/förutbetalda intäkter ej VA	0	0	0	0	0	0
Skuld/förutbetalda intäkter VA*	90 914	103 931	52 662	22 256	16 055	28 014
Skulder, summa*	90 914	103 931	52 662	22 256	16 055	28 014

**Det ackumulerade utfallet har korrigerats för Frösundavikprojektet för övertagande av gatu- och VA-anläggningar för 38,9 miljoner eftersom övertagandet genomfördes år 2018. Därför ingår inte övertagandet i 2021 års utfall*

Utfall 2020 avser projekt som är pågående, projekt som avslutades 2020 ingår inte.

Exploateringsredovisning per projekt

Tkr	Budget totalt	Prognos totalt	Utfall ackumulerat	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021
9013 Logistik Bålsta kv 3-4	43 819	29 391	-63 918	562	-2 752	95 434
9015 Logistik Bålsta kv 5-6	90 566	98 097	99 691	103 859	-4 168	-8 795
9021 Frösundavik*	-18 767	-10 788	-10 788	11 187	-231	3 208
9031 Draget	20 662	-11 003	-11 003	-321	3 599	31 344
9051 Viby Äng	0	1 294	1 294	-8	0	-1 302
9071 Mellanby*	83	-547	-547	-1 579	-37	-949
9091 -9096 Bålsta C etapp1, etapp 6, steg 1 och 2	-140 164	-140 164	-13 744	-10 448	20 425	-23 450
9100 Tvåhusplanen	-2 850	-2 850	-18 205	-2 087	-16 045	-13 152
9110 Lillsjöns företagspark*	1 810	5 438	5 438	559	-123	-3 070
9121 Björkvallen	-22 733	-22 733	-3 981	-891	-3 019	-9 416
9130 Entré Lillsjön	11 326	0	-4 072	-1 389	-2 683	-7 611
9140 Dalängen	7 143	2 000	-8 510	-148	-8 362	7 205
Summa nettoexploatering	-9 105	-51 865	-28 345	99 296	-13 396	69 446

**9021 Frösundavik, 9071 Mellanby, 9110 Lillsjöns företagspark avslutas 2021. Övriga projekt är pågående.*

Utfall 2020 avser endast pågående projekt, projekt avslutade år 2020 ingår inte.

Här redovisas samtliga pågående exploateringsprojekt. Det ekonomiska utfallet redovisas i kommunens driftredovisning.

9013 Björnbrö/Logistik Bålsta kvarter 3-4

Markförsäljning till Benders om 11 miljoner kronor genomfördes i december 2021. Markförsäljning till Dagab om 79 miljoner kronor genomförs 2022 istället för planerat 2021 vilket är en orsak till en lägre reavinst år 2021 än beräknat för kommunen. Prognosen är nu 29 miljoner i överskott jämfört med budget på 44 miljoner i överskott. Denna första etapp inom Logistik Bålsta innehåller infrastrukturåtgärder som gynnar andra etapper exempelvis rondell.

9015 Björnbrö/Logistik Bålsta kvarter 5-6

Detaljplanen vann laga kraft 26 mars. Exploateringsbudget fastställdes av kommunfullmäktige i maj med ett överskott på 90,6 miljoner kronor. Prognosen är ett utfall på 98 miljoner kronor. Försäljningen till Nrep genomfördes under året om 126 miljoner kronor. Under 2022 kommer kommunen i samarbete med exploatör göra natur- och fritidshöjande åtgärder i skogen mellan Skörby och kv 5-6.

9021 Frösundavik etapp 1

Projektet avslutas 2021 och ska slutrapporteras. Frösundavik etapp 1 omfattar cirka 145 bostäder och förskola. Exploateringsavtal och projektbudget med underskott på 18,8 miljoner kronor beslutades i kommunfullmäktige 2015. Övertagande av infrastruktur från exploatören

genomfördes redan 2019 vilket innebär att övertagandet inte redovisas 2021 vilket tidigare prognostiseras med 38 miljoner kronor. Ekonomin i projektet har kunnat förbättras under 2021 efter att tolkningar av tidigare avtal och överenskommelser har klargjorts mellan kommun och exploatör. Projektets slutliga utfall är per årsskiftet är 10,8 miljoner kronor i underskott.

9031 Draget

Projektet har inte avslutats 2021 för att en lantmäteriförrättning avseende ledningsrätter inte är avslutad samt att en tomt finns kvar för försäljning. Projektet budgeterades 2015 till ett överskott på 21 miljoner kronor men per årsskiftet är utfallet 11 miljoner kronor i underskott. När tomten säljs kommer resultatet förbättras. Projektet förväntas kunna avslutas 2022 och slutrapporteringen kommer att tydliggöra orsakerna till fördyringen.

9051 Viby äng etapp E:2

Viby Äng etapp E:2 omfattar cirka 35 bostäder i småhus/parhus/radhus. Exploatören har byggt ut området i deletapper. Exploatören har byggt ut infrastruktur och överlämnar anläggningarna utan ersättning till kommunen. Projektet beräknas ge 1,3 miljoner kronor i överskott.

9071 Mellanby

Projektet avslutas 2021 och ska slutrapporteras. Mellanby angränsar till Frösundavik. Exploatören har gått i konkurs och det har upptäckts ett flertal felaktigheter i de VA-anläggningar som utförts av exploatören. VA-åtgärder har därför behövt utföras av kommunen för 2,2 miljoner kronor, varav 600 000 kronor finansieras av exploatörens erlagda deposition. Slutresultatet för projektet har försämrats från ett beräknat överskott på 83 000 kronor till ett underskott på 547 000 kronor.

9091-9092, 9096 Bålsta C etapp 1, etapp 6, steg 1 och 2

Innan sommaren 2021 beslutade Kommunfullmäktige om exploateringsbudget för inledande projektering för Bålsta C:s etapp 1 om 21 miljoner kronor och för etapp 6 om 12,5 miljoner kronor. Budgetarna inkluderar kostnader för såväl tidigare upparbetade (9,5 respektive 3 miljoner kronor) kostnader som tillkommande. I slutet av året beslutade Kommunfullmäktige om exploateringsbudget för Bålsta C steg 1 och 2 om 107 miljoner kronor för nya ledningsdragningar för VA i Stockholmsvägen och centrumstråket. Budgeten inkluderar enbart försäljning av mark till Bovieran inom etapp 1. Ledningsdragningarna kan ses som det första steget i exploateringen för kommande bostäder (ledningsdragningen krävs även för att säkra långsiktig försörjning av Tvåhusområdet). Kommande bostäder, tillika intäkterna, är aktuellt på lite längre sikt och är beroende av VA-kapacitet.

9100 Tvåhusplanen

Tvåhusplanen är ett bostadsområde som byggs i södra Bålsta med cirka 800 bostäder när det är helt utbyggt. Första inflytt i Tvåhus-området har skett under året. Budget antogs av fullmäktige 2018 med underskott på 2,8 miljoner kronor. Detaljplanen har vunnit laga kraft och fastighetsregleringar samt genomförandet av infrastrukturen i har pågått under året. De kommunala anläggningarna i Tvåhus utförs som en totalentreprenad med samarbetsform partnering. Etapp 1 har färdigställts. Etapp 2 genomförs under 2023 där kommunen färdigställer gator och torgytor. Under 2022 kommer den sista delen av kommunens mark säljas till en exploatör. Prognos enligt budget.

9110 Lillsjöns företagspark

Projektet avslutas 2021 och ska slutrapporteras. Projektet innefattar ett större handelsområde vid södra infarten till Bålsta. Kommunstyrelsen antog budget i september 2019 med ett överskott på 1,8 miljoner kronor. Exploatören har slutfört infrastruktur som överlämnats i år till kommunen utan ersättning. Projektet avslutar med ett överskott på 5,4 miljoner kronor.

9120 Björkvallen

Projektet avser cirka 115 bostäder i flerfamiljshus- och radhus som byggs på gamla Björkvallen och innehåller även en torgyta. Markförsäljning är genomförd och köpeskillningarna är erlagda av exploatörerna. Utbyggnaden av VA-anläggningar var försenade vilket fördyrat projektet, samt att budgeten för VA-anläggningar inte var tillräckligt stor. Dessutom behöver VA-anläggningar göras utanför exploateringsområdet, vilket inte finns med i den tidigare antagna exploateringsbudgeten. Även pandemin samt extremt dåliga markförhållanden har påverkat resultatet negativt. Ny exploateringsbudget antogs under året med ett underskott på 22,7 miljoner kronor. Prognosen är enligt budget.

9130 Entré Lillsjön

Viss infrastruktur så som VA har genomförts med anledning av den pågående utbyggnaden i anslutande område men stoppats i avvaktan på detaljplanen. På grund av nya förutsättningar där bland annat mindre yta för kvartermark finns för försäljning försämras projektets ekonomi. En kalkyl har tagits fram där markpriserna har höjts för att nå nollresultat i projektet och det är den prognosen som har lagts. En ny exploateringsbudget behöver antas i samband med antagande av detaljplanen.

9140 Dalängen

Dalängen är ett nytt bostadsområde i norra delen av Gröna dalen. Del av marken är anvisad till Mac Freeze och del var anvisad till Bovieran. I januari drog sig Bovieran ur projektet. Detaljplanen är inte antagen och behöver göras om. Även en ny exploateringsbudget behöver tas fram. För närvarande har Mac Freeze ställt krav om cirka 17 miljoner kronor från kommunen där Mac Freeze enligt avtal ska betala tillbaka till kommunen vid ett senare skede men det finns en oenighet kring hur stor del som ska betalas av kommunen nu. Målsättningen i den nya budgeten är att ha ett överskott i projektet med 10-15 %, därav redovisas en försämrad prognos.

Bilaga 6: Särredovisning av VA- och avfallsverksamhet

VA-verksamhet

Uppdrag och ansvarsområde

VA-avdelningen ansvarar för den kommunala dricksvattenförsörjningen och avloppsvattenreningen i kommunen. Det finns två vattenverk, två avloppsreningsverk, högreservoar, flera pumpstationer samt vatten-, spill- och dagvattennät.

VA-verksamheten ska arbeta för ett långsiktigt säkerställande av dricksvattenförsörjningen och minimera störningar på miljö och egendom för både samhället och kommuninvånare via avloppsvattenhantering och vattendistribution.

VA-verksamheten finansieras av intäkter från abonnenternas avgifter för vatten, avlopp och dagvatten och särredovisas därför från kommunens skattefinansierade verksamhet, enligt VA-lagen.

Väsentliga händelser

Verksamheten har under året arbetat vidare med verksamhetsanalysen för att optimera organisationen för framtiden. Bland annat har kompetens, funktion, uppdrag och framtida mål genomlysts.

Den varma sommaren resulterade i bevattningsförbud. Vattenverken har nått kapacitetsgränsen både vad gäller tillstånd och förmåga att rena vattnet. Ytterligare anslutningar är inte möjligt utan allvarliga konsekvenser för vattenkvaliteten.

Under 2021 har VA-avdelningen arbetat med att höja säkerheten för att uppnå säkerhetskraven i lagstiftningen, bland annat genom förstärkning av skalskyddet, larm och inpasseringssystemet.

Digitalisering av verksamheten har skett genom att det implementerats system för digital läcksökning hos både abonnent och VA-huvudman samt digitala avläsningar av vattenmätare.

Situationen på VA-avdelningen har varit mycket ansträngd med hög arbetsbelastning på grund av flera vakanser, vilket resulterat i några incidenter. Diskussioner har därför påbörjats för att kunna garantera god kvalitet på vattnet. En ansökan om att bli medlem i Roslagsvatten har lämnats.

Ekonomi

VA-verksamheten har ett resultat på -18 000 kronor. I budget 2021 har VA-verksamheten budgeterat att använda 2,0 miljoner kronor ur VA-fonden för ett antal säkerhets- och miljöfrämjande åtgärder samt ökade drift och underhållskostnader under 2021. Resultatet innebär därmed att 2,02 miljoner kronor behöver tas i anspråk från VA-fonden.

Till följd av senarelagda exploateringsprojekt blev kapitalkostnaderna lägre än budgeterat. Även personalkostnaderna är lägre än budget till följd av flera vakanser som inte kunnat tillsättas under året. På grund av nuvarande personalsituation och pandemin har vissa arbeten på Va-avdelningen inte kunnat utföras enligt plan. Bland annat gäller det arbetet med utbyte av vattenmätare. Kostnaderna ökar däremot för bland annat inhyrd personal och konsultkostnader till följd av de vakanser och sjukskrivningar som finns. Till följd av bevattningsförbudet som förelåg under sommaren blir intäkterna för bruksavgifter lägre än budgeterat.

Det tidigare samlade överskottet i VA-fonden på 3,57 miljoner kronor minskar efter årets resultat till ett samlat överskott på 1,55 miljoner kronor.

Resultaträkning

tkr	Not	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter			
Brukningssavgifter	1	55 186	58 212
Övriga intäkter		213	266
Anläggningsavgifter		2 023	4 121
Periodisering av årets anläggningsavgifter		-2 023	-4 121
Periodisering av tidigare års anläggningsavgifter		1 601	1 271
Förändring av investeringsfond			
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet (förutbetalda intäkter)			
Interna intäkter (inom koncernen)	2	2 221	2 383
Summa intäkter		59 221	62 132
Verksamhetens kostnader			
Externa kostnader	3	-39 722	-50 026
Interna kostnader (inom koncernen)		-3 719	-3 296
Avskrivningar	4	-13 265	-12 027
Summa kostnader		-56 706	-65 349
Finansiella intäkter		1 294	1 083
Finansiella kostnader		-5 827	-5 764
Summa verksamhetens nettokostnad		-4 533	-4 681
Resultat före extraordinära poster		-2 018	-7 898
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Årets resultat		-2 018	-7 898

Not 1

Brukningssavgifter tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Fast förbrukningssavgift VA	23 130	22 769
Rörlig förbrukningssavgift VA	32 037	35 436
Övriga ersättningar	19	7
Summa intäkter	55 186	58 212

Not 2

Interna intäkter (inom koncernen)	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Fast förbrukningssavgift VA	894	882
Rörlig förbrukningssavgift VA	1 302	1 421
Övriga interna intäkter	25	80
Summa intäkter	2 221	2 383

Not 3

Externa kostnader tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Personalkostnader	-10 609	-13 815
Övriga kostnader	-29 113	-36 211
Summa kostnader	-39 722	-50 026

Not 4

Avskrivningar tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Bålsta vattenverk	-907	-870
Skokloster vattenverk	-216	-207
Bålsta reningsverk	-6 262	-6 217
Skokloster reningsverk	-152	-145
Högreservoaren	-8	-8
Bålsta ledningar	-4 180	-3 602
Skokloster ledningar	-131	-121
Larm och kommunikation	-48	-50
Bålsta pumpstationer	-732	-398
Bålsta dagvattendammar	-59	-59
Bilar och inventarier	-570	-350
Summa kostnader	-13 265	-12 027

Balansräkning

tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Tillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar*	534 521	406 976
Maskiner och inventarier	2 065	2 634
Summa anläggningstillgångar	536 586	409 610
Lån till kommunen	61 886	60 902
Summa finansiella anläggningstillgångar	61 886	60 902
Summa tillgångar	598 472	470 512
Eget kapital och skulder		
Eget kapital ingående värde	3 567	11 465
Årets resultat	-2 018	-7 898
Summa eget kapital	1 549	3 567
Pensioner		
Summa avsättningar		
Lån av kommunen*	533 936	404 992
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter	61 886	60 902
Summa långfristiga skulder	595 822	465 894

tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Semester och övertidsskuld		
	1 101	1 051
Summa kortfristiga skulder	1 101	1 051
Summa eget kapital och skulder	598 472	470 512

**Jämförelsetalen för föregående år har räknats om utifrån rättelse av fel år 2018. Rättelsen avser övertagande av anläggningar i Frösundavik. Justering tillgång 711 Tkr varav värde 783Tkr varav ackumulerad avskrivning -72Tkr*

Investeringar

tkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Budget avvikelse	Bokslut 2020
Utgifter Investering	-139 964	-84 044	55 920	-56 162
Utgifter Exploatering	-34 408	-24 780	9 628	-40 526
Summa	-174 372	-108 824	65 548	-96 688

Avfallsverksamhet

Uppdrag och ansvarsområde

Avfallsavdelningen arbetar för en långsiktig och hållbar avfallshantering. Avdelningen ansvarar för att samla in och transportera hushållsavfall och liknande avfall till en behandlingsanläggning där avfallet tas omhand.

Avfallsverksamheten finansieras av intäkter från avgifter och särredovisas därför från kommunens skattefinansierade verksamhet.

Väsentliga händelser

Håbo, Knivsta, Sigtuna och Upplands-Bro kommun har fortsatt samarbetet och har under våren utvärderat införande och uppstart av fyrfackssystemet i kommunerna. Rapporten visar på goda resultat och kommunerna fortsätter utvecklingen av insamlingssystemet och samverkan mellan kommunerna, inklusive organisation och arbetsätt.

Arbetet med en gemensam avfallsplan har påbörjats enligt fattade beslut. En projektplan har tagits fram och en projektorganisation med representation från olika funktioner i alla fyra kommunerna har satts samman. Politisk förankring kommer att ske genom bland annat dialog vid politiska samordningsmöten och information till avfallsansvariga nämnder/bolagsstyrelse.

Avfallsverksamheten har i samarbete med Bålsta centrum visat upp återbruk i Bålsta centrum. Personalen på ÅVC (återvinningscentralen) har genomfört sex fantastiska utställningar och gensvaret från kommuninvånarna har varit mycket positivt. I samband med första utställningen öppnades Skattkammaren på återvinningscentralen. Skattkammaren är platsen som ger använda föremål ett längre liv. Där kan saker lämnas in men det går också att hämta och fynda det som någon annan har lämnat.

På återvinningscentralen pågår ett försök med att samla in trädgårdsavfall för flisning på plats samt utökat återbruk av byggmaterial.

Ekonomi

Avfallsverksamheten har ett resultat på -502 000 kronor. I budget 2021 har avfallsverksamheten budgeterat att använda 1,3 miljoner kronor av fonden. Resultatet är därmed 798 000 kronor bättre än budget.

Det bättre resultatet beror främst på lägre kapitalkostnader, ökade intäkter till följd av försäljning av järnskrot, kabel, blybatterier samt lägre kostnader för bland annat utbildning och kommunikation. Resultatet minskar dock av bland annat ökade kostnader för övriga datatjänster på grund av förändringar i verksamhetssystemet. Även kostnader kopplade kärllhanteringen samt insamlingsentreprenad har blivit dyrare än budgeterat.

Det tidigare samlade överskottet i avfallsfonden på 1,15 miljoner kronor minskar efter årets resultat till ett samlat överskott på 648 000 kronor.

Resultaträkning

tkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Budget avvikelse	Bokslut 2020
Externa intäkter	28 980	28 756	-224	24 378
Interna intäkter	2 190	2 477	287	2 227
Summa intäkter	31 170	31 233	63	26 605
Verksamhetsköp, bidrag, underhållsmaterial	-14 130	-14 458	-328	-12 428
Personalkostnader	-6 129	-6 362	-233	-6 061
Övriga kostnader	-8 053	-8 046	7	-6 374
Interna kostnader	-2 858	-2 869	-11	-2 475
Summa kostnader	-31 170	-31 735	-565	-27 338
Resultat	0	-502	-502	-733

Investeringar

tkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Budget avvikelse	Bokslut 2020
Inkomster				
Utgifter	-130	-93	37	-23 978
Summa	-130	-93	37	-23 978